

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE
CLEOPA

13

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE CLEOPA

13

Cu binecuvântarea P.S.

EFTIMIE

Episcopul Romanului

Ediție îngrijită de
Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediția a II-a

MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA
2004

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CLEOPA ILIE, arhimandrit

**Ne vorbește Părintele Cleopa / arhim. Cleopa
Ilie. – Ed. a 2-a. - Vânători-Neamț : Mănăstirea
Sihăstria, 2001 –**
13 vol.

ISBN 973-86836-2-9

Vol. 13. – 2004. – ISBN 973-86836-7-X

281.95(047.53)

CUVÂNT ÎMPOTRIVA REÎNCARNĂRII (METEMPSIHOZA)

*Și precum este oamenilor o dată să moară,
iar după aceea să fie judecata... (Evrei 9, 27)*

Cea mai mare nebunie, păgânătate și rătăcire de la adevăr este aceea de a crede cineva că sufletul omului după moarte intră în alte trupuri de dobitoace, de fiare, de păsări etc. În toată învățătura dumnezeieștilor Scripturi, a Evangheliei lui Hristos, în învățăturile Sfinților Apostoli și ale Sfinților Părinți, nu găsim vreo mărturie despre această rătăcită și spurcată învățătură.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, în dumnezeiasca Sa Evanghelie, ne arată unde merg sufletele oamenilor după moarte, zicând: *Și a murit săracul și a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și s-a înmormântat. Apoi, arătând unde s-a dus, zice: Și în iad ridicându-și ochii săi, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui.*

Iată deci unde merg sufletele oamenilor drepti și păcătoși după moarte: în rai (sânul lui Avraam), cei drepti, sau în iad, cei păcătoși, unde a mers și bogatul cel nemilostiv. De unde dar a ieșit această nebunie diavolească de a se crede că sufletele oamenilor după moarte se duc în alte trupuri? De

unde a ieșit această nebună rătăcire că omul moare de mai multe ori și intră în diferite trupuri? Oare cei ce gândesc această nebunie nu-l aud pe marele Apostol Pavel, care zice: *Și precum este rânduit oamenilor ca o dată să moară, iar după aceasta să fie Judecata*¹? Oare nu aud acești rătăciți de la adevăr ce zice dumnezeiasca Scriptură: *...ca pulberea să se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu, Care l-a dat*²?

Vedem dar destul de luminat că o dată i s-a dat omului să moară, și atunci trupul se întoarce în pământ iar sufletul se întoarce la Dumnezeu, la Cel ce l-a dat pe el. Și nu arată că ar merge prin alte trupuri, cum bănuiesc cei stricați la minte și la înțelegere. O dată moare omul cu trupul său și o dată va fi învierea morților. Auzi ce zice Domnul: *Nu vă mirați de aceasta, că vine ceasul în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui. Și vor ieși cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osândirii*³.

De unde a ieșit această nebunie și păgânătate să se creadă că sufletele oamenilor, după moarte, intră în alte trupuri? Oare nu auzim ce zice marele Apostol Pavel: *Căci știm că, dacă acest cort, locuința noastră pământească, se va strica, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută de mână, veșnică, în ceruri*⁴? Unii din cei rătăciți cu această nebunie cred că omul s-ar naște de mai multe ori cu trupul, și, auzind că Sfântul Ioan Botezătorul ar fi

¹ Evr. 9, 27; Iov 30, 23; Sir. 14, 12; 40, 3-4. ² Eccl. 12, 7.

³ Ioan 5, 28-29. ⁴ II Cor. 5, 1.

Ilie, au întrebat pe Sfântul Ioan Botezătorul, zicând: *Dar cine ești tu? Ești Ilie? Zis-a el: Nu sunt. Apoi iar l-au întrebat: Ești tu Proorocul? Și a răspuns: Nu. Deci au zis lui: Cine ești tu? Ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis* (adică fariseilor). *Ce spui tu despre tine însuși? El le-a zis: Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: «Îndreptați calea Domnului», precum a zis Isaia Proorocul⁵.*

Vezi cum dumnezeiescul și marele Prooroc Ioan Botezătorul a astupat gurile lor și a înfruntat părerile cele nebune ale fariseilor că Ilie s-ar fi întrupat în persoana Sfântului Ioan Botezătorul? Da, este adevărat că despre Sfântul Ioan Botezătorul s-a scris că *va merge înaintea Domnului cu duhul și cu puterea lui Ilie⁶*, dar nu că se va încarna în el Ilie Proorocul. Așa trebuie înțelese cele ce a zis Domnul: *Și dacă voiți să înțelegeți, el este Ilie, cel ce va să vină⁷*, anume că Sfântul Ioan Botezătorul a venit cu râvna și credința Proorocului Ilie, și nu era el Ilie reîncarnat. Fiindcă marele Prooroc Ilie va veni înainte de venirea a doua a Domnului, după cum a zis Domnul: *Ilie într-adevăr va veni și va așeza la loc toate⁸*. Da, va veni marele Prooroc Ilie mai înainte de venirea a doua a Domnului, dar nu cu alt trup, ci cu al lui, cu care s-a înălțat la cer cu căruța și cu caii de foc, așa cum l-a văzut Elisei⁹.

Așadar și Sfântul Ioan Botezătorul a venit cu credința și cu râvna lui Ilie, dar nu cu alt trup, ci cu trupul său, cu care s-a născut din Sfânta Elisabeta; și

⁵ Ioan 1, 21-23. ⁶ Luca 1, 17. ⁷ Matei 11, 14. ⁸ Matei 17, 11.

⁹ IV Regi 2, 11-12.

Ilie va veni înainte de venirea a doua a Domnului, dar nu cu alt trup, ci cu al său, cu care s-a înălțat la cer, și nu cu trup reîncarnat. Noi știm, din dumnezeiasca Scriptură, că trupul nostru se întoarce, când murim, în pământ, precum a fost; și duhul se întoarce la Dumnezeu, Care l-a dat pe el¹⁰.

Marele Apostol Pavel ne arată că trupul nostru, acesta pe care îl purtăm, se va face țărână și nicidecum nu arată că sufletul nostru va intra în alte trupuri după moarte¹¹. Și dumnezeiescul părinte Efrem Sirul arată că nu este cu puțință ca după ce se duce cineva din această viață, iarăși să se mai întoarcă în alte trupuri¹². Și iarăși zice acest dumnezeiesc părinte Efrem Sirul: „Mare frică este atunci, mare cutremur, mare taină... când ne vom duce din veacul acesta la veacul cel nemărginit, de unde nimeni nu s-a mai întors”¹³.

Vai și amar de cei ce părăsesc sfânta și dreapta credință în Iisus Hristos, Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru, și se iau după religiile cele păgâne ale budismului și ale hinduismului, care învață nebunia și rătăcirea cea mai stricăta și păgână a reîncarnării și a mutării sufletului, după moartea trupului, în alte trupuri.

Budismul este o religie fără Dumnezeu. Budismul lasă deci pe om propriilor sale puteri și propriilor sale lupte, neputincioase, cu răul. Religia

¹⁰ Eccl. 12, 7; II Tim. 4, 1. ¹¹ II Cor. 5, 1.

¹² Sfântul Efrem Sirul, *Cuvinte și Învățăături*, tomul III, *Cuvânt la Iulian Pustnicul*, Mănăstirea Neamț, 1823, pag. 314.

¹³ Idem, *Cuvânt la cei adormiți*, pag. 353.

budistă, pe drept cuvânt, a fost calificată ca ateistă¹⁴. La fel și religia hinduistă nu are o doctrină bine conturată despre Dumnezeu și despre lume sau despre raporturile dintre Dumnezeu și om și despre destinul uman¹⁵. Iată ce zice Iov: ...*dacă (Dumnezeu) ar lua înapoi la sine duhul Său și suflarea Sa, toate făpturile ar pieri deodată și omul s-ar întoarce în țărână*¹⁶.

Apoi dacă adevărul este acesta, că noi cei zidiți din pământ, după moarte, în pământ mergem și nu în alte trupuri, atunci de unde au luat oamenii cei stricați la minte și înșelați de draci, că sufletul omului după moarte intră în alte trupuri, până ce se va curăți ca să intre în nirvana („raiul” păgânilor și rătăciților de la adevăr, budiști și hinduși)?

Care religie este mai veche și mai adevărată decât a patriarhilor, a lui Adam, a lui Set, a lui Noe, a lui Avraam, care au fost sfinți văzători de Dumnezeu, Care a făcut cerul și pământul și pe om și toate cele văzute și nevăzute? Și care din acești mari și sfinți oameni ai lui Dumnezeu a lăsat vreo învățătură că sufletele oamenilor după moarte vor intra în alte trupuri, spre a se curăți de păcate?

Câtă nebulie este pentru un creștin să creadă în aceste drăcești învățături tocmai astăzi, când Evanghelia lui Hristos strălucește mai mult decât soarele în lume; să lase lumina Evangheliei lui

¹⁴ Vezi pe larg în *Istoria religiilor* de Dr. Emilian Vasilescu, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1982, pag. 237.

¹⁵ Idem, pag. 261. ¹⁶ Iov 34, 14–15.

Hristos și să creadă în învățăturile cele drăcești și păgâne și să se ducă în întunericul dracilor și a slujirii de idoli!

Oare acești oameni stricați la minte și diavoli nu aud pe Duhul Sfânt, că sufletul omului este *duh ce trece și nu se mai întoarce*¹⁷? De unde au luat blestemații păgâni această spurcată învățătură că sufletul omului după moarte se întoarce și intră în alte trupuri? Noi știm din Sfânta Evanghelie și din învățăturile marelui Apostol Pavel, că *toți vom sta înaintea divanului lui Iisus Hristos, la înfricoșata Judecată cea de apoi, ca să dăm seama de cele ce am lucrat prin trupul pe care îl avem și nu prin alte trupuri*, cum hulesc păgânii cei înșelați de diavoli¹⁸.

Nu aflăm în toată Sfânta și dumnezeiasca Scriptură vreun loc în care să scrie că noi după moarte vom da seamă de cele ce am lucrat în mai multe trupuri prin care am trecut cât am trăit pe acest pământ, ci numai prin acest trup, cu care ne-am născut și am trăit în lume. Câtă nebunie și rătăcire drăcească în capul vreunui om să creadă că Hristos, Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru, ar fi înviat și S-ar fi proslăvit după învierea Sa cu alt trup și nu cu cel cu care s-a născut din Preacurata și Preasfânta Fecioară Maria.

Noi avem atâtea dovezi sfinte despre patima și învierea lui Hristos, Care S-a proslăvit în al Său Trup și nu în altul¹⁹. Noi știm că toate popoarele lumii se vor judeca de Hristos: păgânii, după legea

¹⁷ Psalmi 77, 44. ¹⁸ Rom. 14, 10; II Cor. 5, 10. ¹⁹ Fapte 3, 13; 4, 10-11; Rom. 8, 34.

conștiinței lor și legea zidirii, iudeii, după legea lui Moise²⁰, iar creștinii, după Evanghelie²¹. Dar nicăieri în Sfânta Scriptură nu scrie că ne va judeca Buda sau Brahma sau Krishna sau alți idoli și slujitori ai demonilor și că vom fi întrebați de acești diavoli pentru cele ce am greșit în mai multe trupuri prin care am trecut când eram în această viață.

Cei ce cred aceste nebunii ale întunericului, vor merge împreună cu diavolii în ziua Judecării celei de apoi în muncile cele veșnice, după cum zice Sfântul Apostol Iuda în a sa sfântă epistolă, numind pe acești păgâni: *Valuri sălbatice ale mării, care își spumegă rușinea lor, stele rătăcitoare, cărora întunericul întunericului li se păstrează în veșnicie. Dar și Enoh, al șaptelea de la Adam, a proorocit despre aceștia, zicând: Iată, a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Lui, ca să facă judecată împotriva tuturor și să mustre pe toți nelegiuirii de toate faptele nelegiurii lor, în care au făcut fărădelege, și de toate cuvintele de ocară pe care ei, păcătoși, netemători de Dumnezeu, le-au rostit împotriva Lui*²².

Iar dumnezeiescul și marele Apostol și Evanghelist Ioan, arătând iarăși că toți cei ce nu cred în Mântuitorul nostru Iisus Hristos sunt antihriști, zice: *Cine este mincinosul, fără numai cel ce tăgăduiește că Iisus este Hristos. Acesta este antihristul*²³. Și dacă atunci când predica, marele Evanghelist Ioan arăta că erau mulți antihriști, oare ce să zicem acum, când atâția atei tăgăduiesc

²⁰ Rom. 2, 12. ²¹ Ioan 12, 48-49; Rom. 2, 16; Iacov 2, 12.

²² Iuda 1, 13-15. ²³ I Ioan 2, 16-22.

dumnezeirea lui Hristos? Este adevărat că acum creștinismul s-a înmulțit pe fața pământului, dar și păgânii și atei care tăgăduiesc dumnezeirea și învățătura lui Hristos nu sunt puțini.

Din aceștia fac parte și cei înșelați de religiile cele păgâne și diavolești, care cred în reîncarnarea trupurilor și care zic că sufletul omului după moarte se mută în alte trupuri de dobitoace, de fiare, păsări etc. Aceștia cu nimic nu se deosebesc de păgâni, de atei și de diavoli, care se silesc să strice scripturile cele sfinte și adevărul din ele și să ducă la rătăcire pe cei pe care îi pot înșela cu minciunile lor.

Ca niciodată acum s-au înmulțit cei răi, atei, sectarii rătăciți și înșelători, și este mare nevoie, mai mult ca oricând, de a se predica adevărul Evangheliei lui Hristos cu mare râvnă în lumea creștină de azi, deoarece foarte mulți din cei credincioși s-au întunecat și s-au rătăcit de la adevăr.

Atâta vreme n-am avut religia în școală și Biserica n-a avut libertatea de a predica adevărul și de a mărturisi tot ce trebuia pentru îndreptarea și luminarea sufletelor creștinești... În vederea acestor lucruri, zic aceste cuvinte: Să ajute Preabunul și Preaînduratul Dumnezeu pe toți preoții și misionarii ortodocși, să predice cât mai cu râvnă și stăruință în sfintele biserici și oriunde este nevoie, în trei feluri: cu mâna, cu gura și cu pilda vieții lor. Cu mâna să scrie, cu gura să predice adevărul, iar cu trăirea să dea pildă bună celor ce îi văd și îi aud.

Nimeni să nu se sfiască a spune adevărul în fața celor credincioși, măcar de n-au ajuns cu fapta la cele ce învață pe alții. Că zice un cuvios părinte:

«Nu voi mustra aspru pe cel ce învață și nu face. Căci am văzut de multe ori că lipsa lucrului celui ce învață și nu face, a împlinit-o folosul cuvântului său!»

De asemeni, în scolia de la Cuvântul IX, cap. 16, de la *Scara* dumnezeiescului părinte Ioan Scărarul, Prea Cucernicul Părinte Profesor Dumitru Stăniloae spune următoarele: „Sfântul Ioan Scărarul nu condamnă așa simplu pe cei ce laudă ceea ce nu fac ei, ci recunoaște că uneori aceștia sunt folosiți de cuvintele lor, care nu se acoperă însă cu faptele lor. Căci de multe ori cuvintele omului nu sunt ale lui, ci ale lui Dumnezeu, Care-l silește să vorbească prin conștiința lui. În acest caz, prin cuvintele ce le rostesc unii își predică sau li se predică și lor, sau, din voința de a încălzi pe alții pentru un lucru bun, se încălzesc și pe ei înșiși. Sau căldura cu care primesc alții cuvintele rostite de ei se întinde și la ei.

Scolia Sfântului Nil zice: «Trebuie să spună cele bune și cel ce nu le face, ca să înceapă, rușinat de vorbe, să săvârșească fapta»”.

Să ne aducem aminte și de pedeapsa celui ce luase un singur talant pe care l-a îngropat în pământ și a zis către cel ce i-l dăduse: ...*Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri de unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împrăștiat. Și temându-mă, m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată ai ce este al tău. Și răspunzând stăpânul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împrăștiat. Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarați, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobândă. Apoi a zis: Luați deci de*

la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți... Iar pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților²⁴.

Și iarăși voi zice către cei înșelați de demoni și de păgâneștile religii care rătăcesc pe cei ce nu cunosc adevărul Sfintei Scripturi și spun că sufletul omului după moarte se duce în alte trupuri. Să audă acești rătăciți ce zice dumnezeiescul Iov: *Lasă-mă să mă odihnesc puțin, mai înainte de a merge, de unde nu mă voi mai întoarce. În pământul întunecos și înneguros, în pământul întunericului celui veșnic...*²⁵, și în alt loc zice: *Căci acești pușini ani se vor scurge și voi apuca pe un drum de pe care nu mă voi mai întoarce*²⁶, și iarăși zice: *Dar eu știu că Răscum-părătorul meu este viu și că El, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă*²⁷, și iarăși: *Că știu că moartea mă va surpa, căci casa a tot muritorul este pământul*²⁸.

Deci nicăieri nu spune acest sfânt și mare om al lui Dumnezeu, Iov, și nu arată că după moarte, sufletul omului mai intră în alte trupuri, cum hulesc blestemații cei rătăciți de la adevăr. Feriți-vă cu toată puterea de a crede aceste nebunii și rătăcirii ale reîncarnării și mutarea sufletelor în alte trupuri, căci aceste afirmații sunt cu totul drăcești, nebune și rătăcite de la adevăr. Amin.

²⁴ Matei 25, 24-30. ²⁵ Iov 10, 20-22. ²⁶ Iov 16, 22. ²⁷ Iov 19, 25. ²⁸ Iov 30, 23.

CUVÂNT LA JUDECATA DE APOI

Astăzi, cu mila Domnului, am ajuns iarăși la pomenirea de peste an a înfricoșatei venituri a doua a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Ați auzit Evanghelia, ați auzit Cazania care s-a citit, tâlcuirea, și cred că a fost destul de dezvoltat pentru cel care a înțeles. Eu ce voi spune, nu spun mai mult decât, pentru aceea, că poate așa a dat Dumnezeu, că ce se vorbește prin grai viu, se prinde mai mult de mintea și inima omului.

În Patrologia Bisericii Ortodoxe, zic aceștia care au alcătuit-o, că nici un sfânt n-a vorbit de Judecata de Apoi așa de frumos și așa de adânc și așa de ortodox ca Sfântul Efrem Sirul. El a vorbit cel mai mult din Sfinții Părinți despre moarte, despre sfârșitul lumii, despre venirea lui Antihrist, despre a doua venire a Domnului și celelalte, precum vedeți și în troparul lui: „...vestind ceasul judecății”.

Și Sfântul Grigorie Teologul, după teologia cea mare cu care era înzestrat de Dumnezeu, zice și el despre Judecata de Apoi, dar nu-l putem compara cu Sfântul Efrem Sirul, care a vorbit într-un ton așa de smerit și mai înalt în multe puncte. Și când începi a citi cu atenție cuvintele Sfântului Efrem despre Judecata de Apoi, liniștit la chilie, ți se pare că vezi venind judecata pe norii cerului.

Ai văzut ce spune acolo: „Dacă acum când un judecător se mânie, și-i foarte pornit pe tine, te duci

cu mare frică înaintea lui, știindu-te că ești vinovat – chiar de ai fi un mare judecător sau un stăpânitor de țară sau alt om mare –, câtă frică va fi atunci pentru aceia, când vor vedea că vine pe norii cerului Judecătorul judecătorilor și Împăratul împăraților și Domnul domnilor și când va veni înconjurat, cum spune Evanghelia de astăzi, de toți sfinții Săi îngerii. Că așa spune Evanghelia: *Când va veni Domnul și va sta pe scaunul slavei Sale înconjurat de toți îngerii Săi.*

Și atunci, spune Sfântul Efrem, unde va fi puternicul, unde împăratul, unde domnul, unde bogatul, unde înțeleptul veacului de acum, unde întrebătorul veacului de acum? Unde-s caii, unde-s căruțele, unde-s slugile, unde-i muzica, unde-i vinul cel strecurat? Unde-s cei cu alăute și cu tobe, unde va fi plesnitul mâinilor și jocurile și dezmiardarea trupului cea spurcată? Unde va fi atunci, când cerurile cu cutremur vor aștepta să se deschidă să vină acela Care le-a zidit, înconjurat de miliarde și miliarde de îngeri, după cum L-a văzut Proorocul Daniil: *...priveam, zice, întru vedenia nopții, și vederile capului meu m-au înspăimântat pe mine. Iată eu, Daniil, priveam și Cel vechi de zile a șezut, scaunele s-au pus, cărțile s-au deschis, râuri de foc treceau înaintea Lui, miriade de miriade slujeau Lui, îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada, iar părul capului Său ca lâna cea curată și iată eu, Daniil, am văzut că din țărâna pământului s-au ridicat unii spre viață veșnică și alții spre osândă veșnică.*

Dar câți din prooroci n-au spus despre Judecata de Apoi? David proorocul zice: *Dumnezeu arătat va*

veni, foc înaintea lui va arde și împrejurul Lui viiformare. Chema-va cerul de sus și pământul de jos ca să aleagă pe norodul Său.

Și când se vor deschide cerurile la judecata de apoi, întâi o să apară pe nori Sfânta Cruce, care va străluci mult mai tare decât soarele, încât va întuneca și soarele și luna și stelele. Imediat după Sfânta Cruce vine Sicriul Legii Domnului. Sicriul acela are într-însul Tablele Legii, cupa cu mană și toiagul lui Aaron, pe care Proorocul Ieremia le-a dus în pustie și le-a îngropat într-o stâncă și le-a pecetluit cu numele Dumnezeuului celui viu. Pe acel munte este un nor totdeauna și nimeni nu știe unde se află până la dreapta judecată. Atunci se vor duce îngerii și vor dezgropa Chivotul Legii de acolo.

Dar de ce, odată cu Sfânta Cruce, vine și Sicriul Legii? Ca să arate că vine același Dumnezeu, Care a dat amândouă Testamentele. Chivotul va reprezenta Legea Veche, legea care a primit-o Moise pe Muntele Sinai, și Sfânta Cruce va reprezenta Legea Darului, legea dată de Același Dumnezeu, Mântuitorul. Și de aceea semnele amândurora Testamente vor merge; întâi Sfânta Cruce și în urmă Sicriul Legii. Auzi ce spune la Apocalipsă: *Și s-a văzut Sicriul Legii Domnului în ceruri, venind pe norii cerului. Vedeți că spune?*

Deci va veni Sicriul Legii, iar lângă Sfânta Cruce va fi scara, buretele, cocoșul, cleștele, varga cea cu isop și toate semnele sfintelor patimi – așa spun Sfinții Părinți –, ca să arate că cel ce S-a răstignit pe cruce și poartă aceste semne ale mântuirii este Dumnezeu Care vine să judece lumea.

Apoi vine Mântuitorul, dar nu ca să miluiască lumea, ci ca să judece lumea, precum scrie: *Judecata lumii întru dreptate și noroadele întru îndreptare. Dreptatea și judecata este adevărul scaunului Său.*

Zic dumnezeieștii părinți: „Dacă ar mai putea să moară oamenii atunci, să mai poată muri o dată, de milioane de ori ar muri de atâta frică și cutremur. Glasuri de trâmbițe de aur cu putere dumnezeiască îi vor deștepta și vor chema pe cei din iad, al căror număr nu poate fi numărat, și pe îngerii cei căzuți și vor străbate cerurile trâmbițele acestea și înapoi și vor chema toate cetele de sfinți de la zidirea lumii și toți îngerii deasupra Văii Plângerii, în văzduh, că acolo va fi tronul dumnezeirii.

O parte din noi, însă, nu vom muri. Cine se va învrednici să ajungă până în ziua aceea, auziți ce spune marele Apostol Pavel în Apostolul de azi: *Iată, taină mare vă spun că nu toți vom muri, dar toți ne vom schimba întru clipeala ochiului, în glasul trâmbiței de apoi când morții se vor scula din veci.*

Deci cei ce vor mai fi vii după atâtea încercări, aceia se vor preface ca fulgerul din trupurile acestea sufletești în trupuri duhovnicești și vor zbura întru întâmpinarea Domnului în văzduh.

Spune Proorocul Ioil: *Voi chema toate popoarele Mele și mă voi prici cu ele în Valea lui Iosafat.* Ați văzut Valea Plângerii între Muntele Eleonului și Ierusalim, imediat la Ghetsimani acolo jos. Acolo în văzduh. De aceea sunt atâtea morminte acolo alături, și de evrei și de turci, musulmani. Toți

vor să se îngroape acolo, și când va suna trâmbița să fie mai aproape de tron.

Însă mai aproape de tron te vor aduce faptele tale, nu că ești cu mormântul mai aproape. Ei țin tradiție puternică, zicând că acolo va fi scaunul judecății.

Zice: *Chema-va cerul de sus și pământul de jos*, dar pentru ce zice? *ca să aleagă pe norodul Său*. Îi va alege, cum spune Evanghelia de astăzi, cum alege păstorul oile de capre, și ați văzut că a pus cele șase întrebări despre milostenie.

Dar Sfântul Nichifor Teotoche, mare profesor zice: „Oare la Judecata de Apoi numai de milostenie o să întrebe Dumnezeu? Adică n-o să te întrebe dacă ai fost curvar, dacă ai fost hoț, dacă ai fost bețiv, dacă ai fost cămătar, dacă ai fost ucigaș? O să te întrebe numai dacă ai făcut milostenie? Dacă ar fi așa, ușor te-ai mântui, că faci toate răutățile și faci milostenie. Nu-i adevărat, că cine calcă o poruncă, călcătorul tuturor poruncilor se face”.

Deci zice Apostolul Pavel: *Nu vă înșelați, fraților, că nici curvarii, nici preacurvarii, nici malahienii, nici bețivii, nici fermecătorii, nici slujitorii de idoli, nici lacomii, nici nemilostivii, împărăția lui Dumnezeu nu o vor vedea*. Poate el să facă milostenie tot ce are, dacă nu se va mărturisi și nu se va căi de celelalte păcate nu vede împărăția cerurilor.

Dar de ce a pus numai milostenia? Pentru că milostenia se face din dragoste. Prima rază a dragostei, zice, *dragostea se milostivește*. Ai văzut? Deci izvorăște din dragoste mila și cine are milă și

dragoste niciodată nu caută să facă rău aproapelui. El iubește și pe Dumnezeu din toată inima, el iubește și pe aproapele. Deci nu poate să facă nici un păcat cel ce are dragostea lui Dumnezeu, fiind născut din Dumnezeu și nu păcătos.

A pus milostenia ca pe o fiică a dragostei, ca să arate că cel ce are dragoste de Dumnezeu și de aproapele nu vrea nici să-l bată pe altul, nici să-l fure, nici să facă păcate, nimic. De toate se păzește, pentru dragostea de Dumnezeu și pentru dragostea de aproapele, ca să nu-l jignească cu ceva și ca să nu-i vatăme sufletul lui sau averea lui personală sau orice. Deci de aceea s-a pus milostenia întâi, dar nu ca să te întrebe acolo numai de milostenie.

Acolo va întreba și de rugăciune și de plângere și de umilință și de priveghere și de sărăcie și de liniște și de tăcere și de neagoniseală. Va întreba acolo și de blândețe și de răbdare și de îndelungă răbdare și de înfrânare și de citire și de meditație și de cugetarea la Dumnezeu. De toată fapta bună, ca să zic cuprinzător, de toate va fi întrebat fiecare, până și de cuvinte. Ai văzut că spune: *Pentru tot cuvântul deșert, vor da oamenii seamă în ziua Judecății celei de Apoi.*

Deci nu va întreba numai de milostenie, ci va întreba și de cuvinte și de gânduri. Auzi pe Sfântul Efrem Sirul: „Ce zici, frate, că pentru gânduri nu vom lua muncă! Te rog, frate, nu mă arunca pe mine în negrijă pentru păcatele cu gândul, că ar fi ușoare. Dacă ar fi fost ușoare păcatele cu gândul, nu era nevoie ca dreptul Iov, cu 1850 de ani înainte de venirea Domnului, să aducă câte un bou jertfă –

pentru ce? Nu pentru el. El nici cu gândul nu greșea, căci zice: *Nu cumva feciorii mei – că avea șapte feciori și trei fete – fiind tineri, să fi greșit cu gândul față de Dumnezeu.*

Îi curăța pe feciorii săi cu jertfe, un bou în fiecare seară: „Doamne, iartă-i, poate copiii mei fiind tineri, să nu fi greșit cu ceva înaintea Ta cu gândul”. Care tată și mamă de azi mai face ce făcea Iov? Oare degeaba l-a lăudat Dumnezeu pe Iov, că nu-i nimeni pe pământ ca el? Care tată și mamă de azi mai aduce jertfă lui Dumnezeu, ca nu cumva fata lui să fi greșit cu gândul față de Dumnezeu, când îi vede că fac crime și fărădelegi și preacurvii și fumături și beții și înjurături și de toate? Și-i lasă și-i laudă și se complac.

Vai de noi! Acela om, plin de avere, plin de cinste, dar câtă frică de Dumnezeu era la dânsul, că aducea jertfă ca nici cu gândul copiii lui să nu greșească lui Dumnezeu.

Iarăși Sfântul Efrem zice: „În ziua judecății să nu-mi spui mie că nu te va întreba de gânduri! Pentru că, zice, s-a spus în Evanghelie, El va judeca preacurvie întru pofta de femeie. Numai de a privit cineva la femeie cu gândul de a face păcatul cu ea, este preacurvar, iar dacă a urât cineva pe fratele, ucigaș de om este”. Zice mai departe: „Dacă nu era mare păcatul cu gândul, nu era judecat de Hristos preacurvie întru poftă de femeie și ucidere întru a urî pe fratele”.

Deci iată că o să dăm seamă în ziua judecății și de cuvintele deșarte și de gânduri și mai ales de

gândurile care sunt izvorâte din poftă necurate și din ură; unele sunt ucideri, iar altele preacurvii.

Să nu crezi că va căuta atunci numai fecioria trupească! Acea nimic nu folosește fără cea duhovnicească. Dracii nu se mărită, dracii nu se însoară; tot feciorelnici sunt. Dar tot draci sunt. Dar pentru ce se numesc spurcați? Pentru că se împreună cu femeii? Nu! Nuntă nu fac ei niciodată. Ei sunt necurați pentru mândria și căderea din ascultare. Ce zice? *Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima.*

Ai văzut curvie duhovnicească și preacurvie și necurăție? Din cauza mândriei este necurat. Și spune Proorocul Isaia: *În ce chip haina cea muiată în sânge nu mai este curată, așa tu nu vei fi curat, vorbește de păcat.*

Și iată necurăție care nu se ia la trup, ci la duh. Vai de noi și de noi! Dacă am avea curăția trupului, și n-am avea-o pe a duhului, tot ca dracii suntem, tot necurați suntem, dacă vor fi găsite la noi gândul mândriei, al trufiei, al semeției, al urii, al zavistiei, al râvnei celei rele, al invidiei, al răutății, al mâniei, al iușimii, al răutății, al ținerii minți de rău, al dorinței de răzbunare, al dorinței de a plăcea oamenilor, al slavei deșarte, al fățarniciei, al vicleniei, al iubirii de arătare, al iubirii de sine, al nesimțirii, al împietririi, al prefăcătoriei, al hrăpirii.

Se văd acestea? Nu! Dar ochiul cel atotvăzător le vede. Acestea sunt patimi sufletești și nu se văd. Dar sunt mai grele decât curvia și lăcomia și lenea și decât toate celelalte. Pentru ce? Patimile sufletești, cum zice Sfântul Părinte Maxim, sunt mult mai grele decât cele trupești.

Preasfântul nostru Mântuitor, Dumnezeu, când a venit în lume, vezi că n-a muștrat pe curve și pe tâlhari și pe vameși și pe cei răniți de tot păcatul. Cu aceia stătea la masă și-i vindeca și-i tămăduia și făcea minuni și-i chema la Sine: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați*.

Și ca un Dumnezeu citea în inima fariseilor și a legiuitorilor și a cărturarilor. La dânsii vedea păcate, nu trupești, ci mai grele decât cele trupești. Zice dumnezeiescul Gură de Aur: „Dacă vrei să găsești credință curată și sinceră, la poporul de la țară o găsești. Că în cei bisericești, are obicei satana să se sălășluiască cu zavistia, cu fățarnicia, cu viclenia, cu invidia, cu ura, cu iubirea de argint și celelalte lucruri care nu se văd”.

Noi nu le vedem, dar Dumnezeu le vede. De aceea îi văicărea de atâtea ori pe fățarnici: *Vai vouă, farisei, vai vouă, morminte văruite...* căci ca un Dumnezeu vedea în ei atâta prefăcătorie și atâta slavă deșartă și mândrie și răutate și viclenie și ură. Și acestea oamenii nu le vedeau. Oamenii îi socoteau sfinți.

Deci vai de noi și de noi, păcătoșii! Dacă ar fi să dăm seamă numai de cele trupești, păcatele trupești sunt groase. Cine nu simte că a mâncat mult? Cine nu simte că s-a ispitit de un păcat trupesc? Cine nu simte că se lenevește? Cine nu simte că s-a îmbătat o dată? Sau cine nu simte că a fumat sau a băut sau a înjurat sau a ocărât? Acestea sunt păcate groase, le simte omul foarte ușor. Ușor vine în căință.

Iar celelalte foarte grele, foarte subțiri, cu anevoie de cunoscut de cele mai iscusite minți. Și de

aceea multă veghere ne trebuie. Dacă n-ar completa mila lui Dumnezeu neputința noastră, nimeni nu s-ar putea mântui. Iar în ziua judecății toate se vor descoperi, cum a zis Sfântul Simion bătrânul: *de la multe inimi atunci se vor descoperi cugetele*.

Eu stau cu fratele meu într-o chilie. Cine știe cât îl iubesc, sau îl urăsc? Eu știu. Că zice: *cine știe ale omului, decât duhul care-i într-însul*? Dar mai știe cineva. Știe Dumnezeu. De aceea față de conștiința noastră să ne silim foarte mult s-o împăcăm și unde vedem că ne-am rănit, să ne mărturisim, să ne pară rău și să ne îndreptăm. Că Sfântul Ioan Gură de Aur zice pentru conștiință, în *Puțul*: „Vezi că nu ți-a pus ție judecător dinafară, a păcatelor tale celor dinăuntru, ci ți-a pus dinăuntru – conștiința”.

Glasul lui Dumnezeu în om este conștiința. Odată ce mă muștră cugetul, că am urât pe fratele, că l-am zavistuit, că l-am pizmuit, că mă mândresc, că mă fățarnicesc, că sunt viclean, nu-mi trebuie altă conștiință, decât a mea, care dinăuntru spune: „Acestea le-ai făcut; cu acestea ți-ai pătat conștiința și acestea sunt urâte de Dumnezeu foarte tare”. Pentru acestea i-a muștrat Mântuitorul pe cărturari și pe farisei, care nu-și cunoșteau aceste neputințe și voiau să se arate la oameni sfinți, iar Dumnezeu știa neputințele și răutățile lor.

Deci în ziua judecății se va descoperi fiecăruia fapta așa cum a fost. Marele Vasile, „gura bisericii sau gura cea de foc a duhului”, „ochiul Bisericii” sau „Împăratul Cuvintelor”, cum îl numesc Sfinții Părinți, aseamănă viața călugărului și a tot creștinul cu lucrarea unui pictor. Un pictor iscusit care

pictează o icoană în ascuns. Așa fac de obicei cei mai mari artiști pictori: trag o perdea, o draperie să nu vadă nimeni ce lucrează ei. Pictorul lucrează la liniște, își adună acolo material, culori și să nu vadă nimeni lucrarea lui; să nu-i facă nimeni nici o critică. La urma urmei se va vedea.

Și lucrează omul ascuns, iar când a terminat icoana și când a tras draperia de pe ea, atunci se vede. Este de cinste icoana lui sau de batjocură? Așa-i icoana vieții noastre celei lăuntrice. Noi toată viața lucrăm, și rele și bune, dar la sfârșit o să iasă în vileag. Asta icoană ai lucrat. Uite fățarnicie pe dânsa, uite viclenie, uite slavă deșartă, uite mândrie, uite ură, uite lenevie, uite moleșeală, uite răspândire. Iaca culorile noastre!

O să fie de răs nu înaintea oamenilor, ci înaintea a milioane de îngeri. Dacă icoana vieții noastre n-o să fie împodobită cu dragoste, cu milă, cu rugăciune, cu lacrimi, cu umilință, cu zdrobire, cu căință, cu răbdare, cu îndelungă răbdare, cu dreaptă socoteală, cu chibzuință, cu suferirea pentru fapta bună; dacă nu s-or găsi culorile potrivite, când vom ieși cu icoana vieții noastre înaintea lui Hristos și a milioane de heruvimi, groază și cutremur o să ne cuprindă, urâciune va fi icoana vieții noastre lui Dumnezeu și sfinților Lui și îngerilor, pentru că am pictat-o rău aici cât am fost pe pământ.

Deci dacă zugrăvim icoana vieții noastre în fiecare zi și în fiecare ceas și în fiecare minut și în fiecare clipă, să luăm seama ce vopsele punem acolo. Vai de noi și de noi, dacă ni se pare că putem înșela pe Dumnezeu! Niciodată asta nu se poate. Pe

oameni îi înșelăm cu fățărnicia noastră, cu viclenia noastră, cu iubirea de arătare și cu celelalte păcate, dar nu-L putem înșela pe Cel ce cercetează inimile și rărunchii, a Căruia știință străbate, cum zice marele Apostol Pavel, nu până la despărțitura trupului de a sufletului – cu toate că și această legătură este mare și negrăită –, ci până la despărțitura duhului de a sufletului.

Duhul lui Dumnezeu este energia necreată a Duhului Sfânt, darul lui Dumnezeu care stă în chip de raze de lumină în mijlocul inimii, cum arată Sfântul Grigorie Palama. El este un dor gânditor care stă între minte și între cuvânt și adună în sine și pe cuvânt și pe minte, în ce chip Duhul Sfânt stă între Tatăl și Fiul și are pe amândouă.

Această legătură a Duhului Sfânt cu duhul nostru este foarte mare și negrăită. Și până acolo va străbate știința lui Dumnezeu, să cerceteze adâncurile noastre și intențiile noastre. Căci *Ochii lui Dumnezeu de milioane de ori sunt mai luminoși decât soarele* – cum a zis Solomon – *și iadul este gol înaintea Lui*, strigă Iov, *cum nu și inimile noastre?* Toate sunt goale înaintea Lui. Și înălțimea și adâncimea și toate și inimile noastre și vai de noi, păcătoșii, că nu ne trebuie alt judecător, decât singur cugetul nostru, dacă ni-l încercăm aici.

Nu vezi? Ai ajuns seara. Și în ziua aceea începe să te mustre: ce-ai făcut azi? Cum ți-ai petrecut ziua? Și începe ca un judecător până ce adormi. Vezi? Asta ai făcut rău, asta ai făcut rău, asta ai spus rău, asta... Ce este asta? Îngerul păzitor al nostru sfătuiește conștiința noastră și ne arată că

ziua aceea am trecut-o în deșert și n-am făcut voia lui Dumnezeu câtuși de cât.

Că nu suntem noi acei lucrători să păzim inima noastră clipă de clipă, cum ar trebui și cum se cere mai ales nouă. Dar ne arată spre seară: azi ai pierdut vremea așa. Că am ascultat, că n-am ascultat. Deci în ziua Judecății de Apoi toate vor sta goale și vai de noi, păcătoșii, și de mine care-s mai rău decât toți, dacă icoana vieții noastre va fi mântuită nu cu culori sfinte și cu fapte bune împodobită, ci cu rele vopsele ale păcatelor noastre, cele cu voie sau fără voie, sau cu știință cu neștiință.

De aceea acum eu poate v-am plictisit, că eu am venit obosit, că am vorbit pe munte de la amiază și până acum fel de fel de istorioare. Unde stăteam eu tot le spuneam una și alta, la părinții ăștia care i-am mai scos oleacă să-i mai duc la aer. Sunt care au ascultări grele, de aceea i-am mai dus, săracii. Numai Dumnezeu știe cum duce fiecare crucea lui.

Eu m-am dus pentru mine singur așa. Ei au vrut să meargă, au mers. Eu n-am alt concediu mai scump pentru mine, decât copacii și pădurea și poienile și pârâul, că așa am crescut, la oile mănăstirii. Dar care au vrut au mai mers și când dă Dumnezeu și-s liniștit, mai spun.

Însă zic așa: să ne învrednicească Prea Sfânta Treime și Maica Domnului și sfinții lui Dumnezeu, întâi pe mine, păcătosul, care vorbesc, ca pentru rugăciunile sfinților voastre, să iau aminte cele ce vorbesc și, rușinându-mă de cuvintele mele, cum spune Sfântul Ioan Scărarul, să încep și eu a face câte ceva bun. Dar pentru toți zic, să ne ajute Prea

Sfântul Dumnezeu să ne cercetăm adânc, foarte adânc viața noastră, și la mărturisire înaintea duhovnicului și când ne mărturisim la rugăciunea de seară înaintea lui Dumnezeu și de fiecare zi și de fiecare ceas și de fiecare minut și de fiecare clipă a vieții noastre, că o să plecăm și în ziua judecății de apoi vom da seamă de toate câte am făcut.

Și în ziua judecății va plăti Mântuitorul fiecăruia, nu cum a vorbit – că eu am obicei să vorbesc, dar nu fac nimic bun –, va plăti Prea Sfântul Dumnezeu fiecăruia după sudoarea care a făcut-o pentru fapta bună; după durerea cu care l-a durut să lucreze fapta bună, că fapta bună cu dureri se săvârșește, cum spune proorocul: *S-a stins întru dureri viața mea și anii mei întru suspinuri.*

Deci să plângem, fraților, să ne pocăim, fraților, ca pe Dumnezeu milostiv să-L facem păcatelor noastre. Amin.

SFINȚII IERARHI SPIRIDON ȘI NICOLAE

Sfântul Ierarh Spiridon a trăit pe vremea împăratului Constantin cel Mare, primul împărat creștin, care a văzut Sfânta Cruce pe cer, și a fost botezat de Sfântul Silvestru, papa Romei. El a fost pe scaun cu mama sa, împărăteasa Elena.

Dracii de arieni cuprinseseră Biserica universală, cu blestematul Arie din Alexandria, satana acela, care despărțea pe Hristos de Tatăl, că nu-i de

o ființă cu Tatăl, și a umplut Imperiul Roman și Bizantin numai de arieni. Atunci Biserica Ortodoxă era numai un sfert și arienii erau trei sferturi și mai mult. Era gata-gata să cadă Biserica.

Sfântul Constantin cel Mare, văzând primejdia, a dat ordin să se adune acest Sobor la Niceea Bitiniei, în Asia Mică. Să se adune și Arie cu mitropoliții lui, că avea sute de mitropoliți și episcopi, care erau arieni, să se adune și ortodocșii cu ei. Din partea ortodocșilor au fost 318 Sfinți Părinți, mitropoliți și episcopi, mari făcători de minuni, sfinți purtători de răni, care au fost scoși de Sfântul Constantin de la închisoare, de la moarte, unde erau de pe vremea lui Dioclețian.

Atunci Sfântul Constantin cel Mare a trimis scrisoare și Sfântului Spiridon de la Trimitunda, că știa că-i mare, să vină și el la Sobor. Sfântul Spiridon a fost cel mai bătrân la Soborul I Ecumenic. Avea 99 de ani și șapte luni; aproape o sută.

De nimic nu se temeau mai tare arienii, decât să nu vină Sfântul Spiridon și Sfântul Nicolae la Sobor, și Sfântul Atanasie al Alexandriei, care a fost cel mai mare dogmatist la Soborul I. Aceștia au fost cei mai străluciți.

Sfântul Spiridon primise scrisoare de la împărat: „Părinte sfinte, Spiridoane, vino la Sobor, că Biserica este în mare primejdie! Iată, arianismul s-a întins în tot Imperiul Roman, și-i gata-gata hula lui Arie să ajungă în toată Biserica”.

Sfântul Spiridon, bătrân cum v-am spus, avea 100 de ani fără câteva luni, umbla încălțat cu opinci, și mitra lui nu era cu pietre scumpe, ci era o mitră

de papură și purta o cruce de lemn la gât, cu sfinte moaște și un baston de lemn.

Și atunci Sfântul Spiridon a zis diaconului său, Trifilie:

– Fiule, iată am primit de la împăratul Constantin invitație să mergem la Sobor, la Niceea Bitiniei în Asia, împotriva blestematului Arie!

Și aveau de mers cu corabia pe Marea Mediterană, atâta drum. Dar diaconul a zis:

– Părinte, mata ești tare bătrân și avem de mers până acolo sute și sute de kilometri.

– Fiule, dimineață să pui caii la trăsură, mergem la port, ne suim cu căruța într-un vapor, să mergem în Asia Mică!

Dar până la port mai erau 60 de km. Sfântul Spiridon atâta avea în grajd, doi cai. Un cal negru și unul alb, că atunci nu erau mașini și tractoare ca acum, și trenuri și avioane. N-aveai cai, acolo stăteai.

Abia la 1814 s-a inventat prima locomotivă cu aburi, între Liverpool și Manchester, în Anglia. Primul motor din lume, atunci l-au făcut englezii. Până atunci nu se știa ce este acela motor. Tracțiunea – boul, calul și măgarul. Acestea erau de când lumea, de când le-a făcut Dumnezeu.

Dar aceste avioane pe care le vedeți că zboară acum, le-au arătat Sfinții Prooroci cu mii de ani înainte. Ia caută la Isaia Proorocul. El trăiește cu 850 de ani înainte de venirea Domnului, și arată de avioane. El le vedea și auzea și huietul lor: *Doamne, ce sunt acestea, care zboară și se întrec cu norii și zboară ca porumbeii spre porumbarele lor și de huietul aripilor lor se tulbură văzduhul?*

Le găsiți acolo. Au trecut 2800 de ani până s-au făcut avioanele. De căruțele acestea fără cai, ce spune Ieremia? Numai ce auzi: „Ia seama, mă, că vine remorca!” Ieremia a spus cu 2500 de ani înainte: *Doamne, ce sunt acestea care umblă huruind pe drumuri și împiedică carele oamenilor?* Din Biblie.

Dar de trenuri ce zice? *Doamne, văd că de focul oțelului fulgeră drumurile, ca niște fiare au ochi luminoși și aleargă pe drumuri de fier.*

Și a spus și de tramvaie: *Văd că prin orașe, de focul oțelului fulgeră drumurile.* Toate-s scrise, toate. Dar ce, la Dumnezeu există neștiință?

Dar să revenim la ale noastre. Arienii, când au auzit că merge Sfântul Spiridon, ei știau că-i făcător de minuni, au zis: „Băi, dacă merge moșneagul ăsta la Sinod suntem gata! Acesta nu vorbește, ci face minuni, și împăratul când va vedea minunea, gata, iscălește izgonirea noastră de acolo! Hai să tăiem capul la cai. Dacă n-are cai, moșneagul pe jos nu se poate duce, că are 100 de ani”.

Și s-au dus arienii în grajd noaptea, că în Cipru erau mulți arieni, sate întregi, cum sunt sectarii acum, și au tăiat capul la amândoi caii.

Și dimineața, Sfântul Spiridon a zis băiatului:

– Du-te, fiule, și pune caii la ham să plecăm repede, că se face ziuă! Mai era un ceas-două până la ziuă.

Ucenicul s-a dus să înhame caii, cu noaptea-n cap, cu o lumânărică în mână – că nu erau becuri pe vremea aceea. Acum ne-am învățat boieri. La buton lumina, la buton căldura, la buton apa, la buton toate.

Bă! O să ne aducă Dumnezeu la opaiț. Eu am apucat opaiț în '916. Nu era un kilogram de gaz în toată Moldova, că erau sondele în mâna nemților. Făcea mama oleacă de grăsime de porc sau de pasăre și o puneă într-un castron de lut și un fitil de pânză de bumbac și-l trăgeai cu un bețișor pe marginea castronului. Aveai oleacă de lumină, ca o candeluță. Cu acela trăia lumea. Ehe! Ce boieri ne-am mai făcut noi! Dacă se ia lumina, avem o ciudă!

Când se duce ucenicul în grajd, găsește caii morți:

– Părinte, vai de mine, ne-au tăiat capul la cai! Caii-s tăiați amândoi.

Dar bătrânul știa sigur că arienii au făcut aceasta, ca să nu se ducă la Sinod. Și a zis ucenicului:

– Asta arienii au făcut-o. Du-te și pune capul înapoi la cai, că vin eu acolo!

Și încă nu era ziuă. Acela s-a dus și din greșală, pe întuneric, avea o lumânărică, a pus capul de la calul cel alb la cel negru și capul de la cel negru la cel alb. Și când a ajuns Sfântul Spiridon acolo, el bătrân, a întrebat:

– Fiule, ai pus capetele la cai înapoi?

– Le-am pus, părinte.

– Unde sunt?

– Ia, aici, că era întuneric.

Sfântul Spiridon zice:

– Bine este cuvântat Dumnezeu, Cel ce dă viață la toată făptura totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Au înviat caii amândoi, s-au scuturat.

– Pune-i, fiule, la căruță!

Dar acela n-a văzut că a pus capul de la cel alb la cel negru. Când i-a scos la înhămat, ucenicul a zis:

- Părinte, am greșit ceva! Am pus calului negru capul celui alb și invers.

- Lasă-i așa, fiule, că așa a vrut Dumnezeu!

Iar după ce a înhămat caii, se făcuse ziuă. Și când au văzut arienii ziua că merge cu un cal alb cu capul negru și cu un cal negru cu capul alb, au zis:

- Na. Ziceți că ați tăiat capul la cai?

- I-am tăiat, măi.

- Dar uite! Cum i-a înviat? Dacă a făcut el minunea asta și a înviat caii, când ajunge ăsta la Sobor, praf ne face! Îi mare făcător de minuni.

Când au ajuns la port s-au suit pe corabie și s-au dus în Asia Mică, iar apoi pe uscat au mers până la Niceea Bitiniei.

Împăratul era pe scaun și lângă el împărăteasa, 318 Sfinți Părinți, armata care menținea ordinea, generali, cutare. Și toți, cu mitre strălucite pe cap, ca aurul. N-ați văzut cum poartă arhieriei? Toți în scaune. Era sobor mare. Sfântul Spiridon a ajuns mai la urmă.

Acolo când au ajuns, soldații - armata care menținea ordinea, garda imperială - care cum venea, legitimația: „De unde ești?” că veneau din tot pământul. Santinele care păzeau, când l-au văzut pe Sfântul Spiridon încălțat cu opinci, cu un cojoc și cu o cruce de lemn la gât, cu o mitră de papură pe cap, bătrân, au întrebat:

- Stai, măi moșnege, unde te duci?

- Sunt chemat aici.

- Ce chemat? Du-te că-i sperii pe ceilalți! Ia uite, aceia cu mitre de aur. Fugi de aici să nu te vadă împăratul!

Dar diaconul a spus:

- Este chemat și el de împărat.

- Pe aista să-l cheme împăratul? Acesta-i stricat de minte. Cu mitră de papură pe cap, cu opinci, cu cojoc vine aici să facă de răs împăratul?

- Domnule, acesta-i Sfântul Spiridon de la Trimitunda.

Ce știau soldații de Sfântul Spiridon?

Dar vine diaconul și-i arată santinelei:

- Uite, măi. Are chemare. El toată săptămâna paște oile, iar duminica slujește la episcopie ca episcop. El este cioban.

Când a văzut ștampila împăratului Constantin, a zis:

- Acesta-i chemat de împăratul? Nu se poate, domnule!

- Dumneata știi cine-i acesta? Te uiți că-i încălțat cu opinci și cu cojoc și cu mitră de papură? Nu știi cine-i acesta. Acesta o să-l biruiască pe Arie.

- Acesta? Arienii sunt atâtea arhieriei și învățați și teologi și cutare. Apoi aici este împăratul cu coroana de aur pe cap și ceilalți mitropoliți, au mitre cu pietre scumpe pe cap. Dumneata dacă te duci îi faci de răs pe ceilalți episcopi.

Arienii se laudau că au mitropoliți învățați, pe Evsevie al Nicomidiei, pe Arie, pe Maris al Calcedonului, pe Teognie al Niceei, atâtea învățați. Arie avea mai mulți episcopi decât ortodocșii. Dar

avea și un filosof mare care știa atâtea limbi și știa și argumente biblice și argumente științifice. Acela i-a spus Sfântului Atanasie: „Dacă-mi dai un text din Scriptură, eu îți dau 10.000”. Cu acela se lăuda Arie. „Lasă, că pe acesta nu-l biruiesc ei ortodocșii, când va vorbi!”

Soborul începuse de șase luni. Erau procese verbale, lupte mari, dogmatice, canoane. Nu se puteau hotărî.

Când au văzut chemarea de la împărat, au zis:

– Măi, dă-i pace să treacă! L-a chemat și pe moșneagul acesta! Cu acesta are să facă el sobor?

Când au auzit povestea, că arienii au tăiat capul la cai, au zis: „Acesta va fi hotarul soborului!”

Împăratul, când l-a văzut, s-a dat jos de pe scaun, a dat coroana jos și i-a sărutat picioarele. S-au speriat toți ceilalți episcopi. Și Arie s-a speriat cu filosofii lui: „Cine-i acesta, măi, să-i sărute împăratul picioarele?” Și i-a dat împăratul scaun lângă el.

Arie, cu ai lui, față-n față cu împăratul. Armata cu menținerea ordinii, să nu se sfădească, să nu se omoare. Și când a ajuns și l-au văzut, sfinții l-au cunoscut: „Acesta-i Sfântul Spiridon de la Trinitunda Ciprului”. Și apoi l-a luat împăratul de mână și l-a pus lângă el.

– Stai aici, părinte Spiridoane!

A stat bătrânul. El era cel mai bătrân la Sobor.

– Părinte Spiridoane, uite ce spun aceștia, că Hristos n-a fost de o ființă cu Tatăl, ci că a fost o zidire aleasă. A fost mai mare ca îngerii, dar n-a fost chiar Dumnezeu. De aceea ne-am adunat aici, Sobor

mare, ca să arătăm adevărul credinței. Nu de alta, dar Biserica este în mare primejdie să se facă toată eretică. Sfinția ta ce zici?

Sfântul Spiridon a spus:

– Măria ta, mai înainte de-a începe noi convorbirea cu dâșii, să ne rugăm.

Gata, l-au ascultat toți. Au căzut toți arhieriei în genunchi, și împăratul și împărăteasa. Când s-au rugat, s-a cutremurat pământul cu dâșii. Așa rugăciune, că erau atâția sfinți! Pe urmă au stat pe scaun. Împăratul a dat ordin:

– Scoateți dintre voi unul care este cel mai învățat, cel mai deștept, să discute cu ortodocșii!

Ei, gata, au pus filosoful.

– Cu acesta să vorbească!

Acela știa toată Scriptura. Avea un drac arhicon. Aceia sunt teologii iadului. Învăță pe om toată Scriptura, dar îl învață greșit.

Iese acela, începe a se lăuda el, a huli pe Mântuitorul.

– Uite, Părinte Spiridoane, ce spune! Acesta-i un mare învățat de-a lor.

Dar învățatul:

– Dar cu cine vorbesc eu?

Iese Sfântul Spiridon.

– Cu opincarul ăsta? Cu moșneagul ăsta? De ce l-ați adus aici?

Iar Sfântul Spiridon când a auzit, îndată a făcut cruce și a zis:

– Mută să fie gura aceea care vorbește hule împotriva adevărului.

Și filosoful acela a muștit.

- Îm, îm, îm!

Se uitau toți. Stai drace, că ai dat peste Sfântul Spiridon! De aceea să aveți mare evlavie la sfinți. Împăratul a văzut: „Măi, mare minune!” Dar acela, mut, mut, dar deștept. Și-a zis el: „Măi, n-am de-a face cu oameni filosofi, să știe teorie multă! Spiridon acesta m-a trântit cu minunea! N-are nevoie de vorbă multă”.

Arie a întrebat:

- Ce-i cu dânsul, mă?

- L-o muțit.

- Nu ți-am spus că dacă vine moșneagul Spiridon, praf ne face.

Ehei! Prin cine lucrează Dumnezeu! Prin acei smeriți. Când a văzut filosoful, a scris o scrisoare: „Sfinte Spiridoane, dacă-mi dezlegi limba, până la moarte voi apăra Ortodoxia, nu mai vorbesc contra ei!”

Și a făcut Sfântul Spiridon cruce și a zis:

- Să-ți dezlege Hristos limba și s-o facă *trestie a scriitorului ce scrie degrab*, împotriva ereticilor.

Și a început filosoful a vorbi și a trecut de partea ortodocșilor:

- Bine a zis Mântuitorul că *Împărăția lui Dumnezeu nu stă în cuvânt, ci în putere* și minuni. Acesta a venit cu puterea dumnezeirii. Nu-i vorba de vorbe aici, ci de faptă. În veac nu voi mai spune că Arie are dreptate.

Și a trecut filosoful de partea adversarilor și a fost cel mai mare apărător al lor la Soborul I, după ce i-a dezlegat limba lui. Și atunci iese altul din partea lui Arie. Era un mitropolit, Evsevie al

Nicomidiei, mare arian. Acela ce-a zis? „Să apărăm noi. Dacă l-a biruit pe filosof, noi ce suntem aici?”

– Părinte Spiridoane, zice, cum se poate să fie un Dumnezeu și trei, de o ființă, de-un scaun? Acela să fie și trei și unu?

– Cum trei? E un singur Dumnezeu de o ființă, dar este în trei fețe. Ia uită-te la soare! Sunt trei sori? Are trei însușiri? Are globul, lumina și căldura.

El încă tot nu se dădea.

– Cum îi, Părinte Spiridoane, un Dumnezeu și trei?

– Nu-s trei. Este un singur Dumnezeu în trei fețe: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt – Sfânta Treime.

Tocmai atunci cum erau ei acolo, era o cărămidă pe jos, iar Sfântul Spiridon vorbea cu Evsevie, mitropolitul Nicomidiei.

– Ia ascultați, părinților, filosofilor, episcopilor, mitropoliților, ia dă cărămida aceea încoace! și a ridicat-o în sus. Tu crezi că este un Dumnezeu în trei fețe?

– Nu pot să înțeleg.

El ținea de Arie, că Iisus Hristos n-ar fi de o ființă cu Tatăl; a fost cea mai mare zidire, mai mare peste îngeri, dar n-a fost chiar de o ființă cu Tatăl.

Sfântul Spiridon ia cărămida în mână:

– Câte corpuri am eu în mână?

– Una.

– **Treime cinstesc, dumnezeire una.** Așa Dumnezeu nostru. Este un singur Dumnezeu în trei fețe.

Atunci a ieșit focul din cărămidă în sus, apa s-a coborât în jos și pământul a rămas în mâna lui.

– Se poate trei și una?

Când a văzut împăratul a și iscălit izgonirea lui Arie și l-a canonisit cu toți ai lui. I-a prins frica pe toți. Aceasta a fost minunea de la Soborul I de la Niceea cu Sfântul Ierarh Spiridon. Trei și una. O ființă în trei fețe.

Ehei, câte minuni. Dar la toate Soboarele s-au făcut cu minuni. Cum vin sectarii ăștia blestemați acum, că nu se închină Maicii Domnului, la Sfânta Cruce, la icoane. Draci. Aceștia sunt înainte mergătorii lui antihrist. Să nu vă luați după ei!

Moaștele Sfântului Ierarh Spiridon de la Trimiunda sunt acum în insula Corfu (în franțuzește) sau Cherchira (pe grecește). Este ultima insulă aproape de Chefalonia, către Italia. Acesta păzește Grecia. Este la granița de vest a Greciei, iar moaștele Sfântului Nicolae la granița de est a Italiei.

Insula Corfu este o insulă cu orașe mari și munți și are 60 de km lungime. Când l-ați vedea pe Sfântul Ierarh Spiridon cum arată după o mie șase sute și ceva de ani! Nu i-a căzut un păr din barbă, din mustață, nimic. Măinile galbene. Stă-n sicriu de aur. Vai și câte minuni se mai fac! Zilnic, zilnic.

Sub capul lui are o pernă mare cu cordeluțe de mătase înguste. Și am întrebat de ce-i așa. Asta la hramul sfântului o desfac preoții și taie câte o bucățică mică să dea credincioșilor.

Iar la picioarele lui stau sandalele care le schimbă în tot anul, încălțările lui. Că el, când îl cheamă cineva în rugăciune, se duce cu totul noaptea pe jos. Și tocește câte o pereche de încălțări pe an. În

acatistul lui spune: „Bucură-te, că încălțările tale stau mărturie!” I-am văzut încălțăminte uzată. Când îl cheamă oamenii în rugăciune, se duce așa. Se duce, face minuni și vine înapoi și se culcă în sicriu.

Vai, câte minuni se fac la Sfântul Ierarh Spiridon! În fiecare zi. Armata de trei ori pe an merge, are o caretă minunată, așa, un fel de trăsură. Merg generalii lângă el. Este patronul armatei grecești, cum este la noi Sfântul Gheorghe. Știi ce mireasmă i-acolo? Știi ce frumusețe?

Când au venit turcii la 1456 și au făcut mare năvală peste țările Europei și au cucerit Grecia, el era la Trinitunda Ciprului. Din Grecia de unde am fost noi și până în Cipru, am mers cu vaporul 800 de km. Că Cipru este aproape de Turcia. Dar populația în Cipru este 3/4 greci și o parte sunt turci. Și prima dată când ocupau turcii o țară, întâi și întâi sfintele moaște le luau. Și știi de ce? Ca să le vândă la creștini.

Cum ne-au vândut nouă pe Sfântul Grigorie Decapolitul de la Bistrița; Sfânta Paraschiva a luat-o Vasile Lupu la 1642 cu 300 de pungi de galbeni de aur. Le vindeau scump că știau că creștinii țineau la ele. Și turcii dacă veneau și găseau moaște, că erau mai multe sfinte moaște în Cipru, le luau.

Dar un călugăr bătrân, cu numele Gheorghe, dar voinic: „Ei, Sfinte Spiridoane, n-am să te las eu să te ia turcii!” A luat un sac mare, l-a băgat în sac pe Sfântul Spiridon și a pus deasupra lui un pănuș de păpușoi și mergea cu el.

Pe la orașul Arta – că am fost acolo, mare centru universitar, unde spune Iorga că au fost cei

mai mari prelați ai Greciei; un oraș numai de marmură –, pe la Arta l-au ajuns trupele turcești., că s-au aliat italienii cu grecii, cu francezii, toți împotriva turcilor, că au vrut să ocupe și Italia.

Când am trecut la Cherchira cu vaporul, ne-au arătat: „Vezi? Aici s-au înecat mii și mii de turci și italieni și greci!”. Că a fost decisivă lupta acolo, când i-au bătut pe turci, cu rugăciunile Sfântului Spiridon.

Și când l-au ajuns turcii l-au întrebat:

– Băi, moșnege, ce-ai în sac?

– Am hrană pentru vite.

S-au uitat și când au văzut pănușile acelea, au zis:

– Dă-l încolo de moșneag! Duce pănuș de păpușoi.

Iar când a ajuns la frontul grecesc, la portul Egumenița – am fost acolo – grănicerii au strigat:

– Stai moșule! Ce-ai în sac?

– Comoara comorilor, le spunea la greci. Dați drumul, îl am pe Sfântul Spiridon.

L-au primit. Când au văzut grecii au întrebat:

– Dar nu l-au luat turcii, măi? Că ocupaseră Ciprul.

– Ehei, l-am luat eu pe Spiridon al meu, să nu rămână acolo.

Ai văzut moșneagul? Pe urmă l-a primit generalul italian, care conducea cele mai mari flote din lume, flota venețiană, care a fost cea mai mare din Europa pe vremea aceea. Și a zis:

– Acesta-i Sfântul Spiridon? că auzise de minunile lui.

– Acesta-i.

L-a primit cu mare cinste și l-a dus în insula Corfu, într-o bisericuță de lemn ortodoxă. Generalul, cu toate că era italian – comandantul tuturor flotelor de pe Marea Mediterană a italienilor –, s-a rugat la el: „Sfinte Spiridoane, dacă ne-ajugi să batem pe turci, am să-ți fac o biserică cu trei altare și mă fac ortodox!”

Noi, când am intrat în biserica asta, o catedrală cu nouă policandre și de-un policandru atârna o barcă de aur, spânzurată cu lanț de aur, am întrebat: „Ce-i cu barca asta?” „Știi ce-i? Biserica asta cu trei altare este făcută de generalul care s-a făcut ortodox, prin minunile Sfântului Spiridon. El este îngropat în pridvor”.

Generalul acesta a fost comandant peste sute de corăbii, flota cea mai mare a Veneției. Am fost acolo, în Veneția. Un oraș pe apă.

L-a dus la bisericuța aceea și s-au rugat grecii, săracii. Acolo insula aceea este cât ar fi de aici până la Bacău. Munți, orașe. Tot acolo-s sfintele moaște ale Sfintei Împărătese Teodora, care a dat libertate Sfintelor Icoane, a Sfintei Mucenițe Cherchira. Acolo sunt moaștele Sfinților Apostoli Iason și Sosipatru. Am fost și la ele și am văzut și mănăstirea lor.

Și i-au bătut pe turci, mare minune, de aici de la coastele Cherchirei i-au întors înapoi, au ocupat Grecia înapoi grecii împreună cu italienii și i-au dus până în țara lor. Biruință mare la 1501, cu minunile Sfântului Spiridon. Li se părea turcilor că vin milioane de greci peste ei, însă aceștia erau pușini. Sfântul Spiridon îi înmulțea.

S-a întors înapoi generalul acesta și s-a botezat ortodox cu toată familia lui, cu ginere, cu noră, și sunt înmormântați în pridvorul bisericii. Și a făcut această uriașă biserică cu trei altare și a lăsat barca aceea de aur, care am văzut-o agățată, semn că el a fost comandant peste atâtea sute de corăbii. Și Sfântul Spiridon i-acolo și vin oameni din toate colțurile lumii și se fac minuni.

Din Grecia de la Sfântul Ierarh Spiridon, dacă treci Marea Adriatică, ajungi la Bari în Italia la Sfântul Ierarh Nicolae, mare făcător de minuni de la Mira Lichiei. Acești doi ierarhi au fost cei mai mari apărători ai Soborului I de la Niceea.

Sfântul Nicolae când a auzit că Arie hulește pe Mântuitorul de față cu împăratul, n-a mai avut răbdare, i-a șters două palme lui Arie, de i-a sărit căciula.

Atunci împăratul a spus: „Nu-i voie să vă bateți aici!” Și l-a băgat la închisoare pe Sfântul Nicolae și i-a luat omoforul. Sfântul Nicolae era tare bucuros că este închis pentru Hristos.

Seara, când s-a întunecat bine, a venit Maica Domnului și cu Mântuitorul. Când au venit, s-a cutremurat temnița, s-au deschis toate ușile și s-au dezlegat toate legăturile. Mântuitorul i-a adus mitra și o Evanghelie Sfântului Nicolae, iar Maica Domnului omoforul, cum îl vedeți pictat. „Nicolae, zice, bravo! Pentru Mine ai suferit să vii la închisoare”.

Și atunci, când au văzut cei de la temniță, s-au cutremurat:

– De ce l-ați adus pe sfântul acesta aici, că au venit la el și Mântuitorul și Maica Domnului?

Când a auzit împăratul Constantin, l-a adus înapoi și a căzut în genunchi înaintea lui:

– Iartă-mă, Nicolae!

– Pentru Hristos, nu numai bătaie, eram gata să-mi dau sufletul, să-mi taie și capul de o mie de ori!

El i-a tras lui Arie două palme când a auzit că hulește dumnezeirea Mântuitorului. N-a mai putut răbda. Cum, un drac de om să hulească pe Cel ce a făcut cerul și pământul?

Așa au fost sfinții pentru adevăr!

De aceea, când sosește ziua Sfinților Nicolae și Spiridon, să fiți cu mare atenție, că aceștia-s mari făcători de minuni. Și avem și alte mii de sfinți, dar aceștia sunt din cei mari făcători de minuni. Să știți, la ziua lor totdeauna să duceți la biserică daruri, să aveți colive, să duceți pomelnice.

MINUNEA SFÂNTULUI NICOLAE CU COVORUL

În Constantinopol trăia un om cu numele Neculai. Era cu baba lui. Pe copii i-au căsătorit și acum erau singuri. Ei în viața lor, la ziua Sfântului Nicolae, duceau la biserică jertfă multă, pomelnice, slujbe, colaci, tămâie, lumânări, vin de slujbă, prescuri, orice.

Și când acum erau bătrâni, au sărăcit. Și venea ziua Sfântului Nicolae, că ei făceau praznic la Sfântul Nicolae. Când veneau acasă de la biserică,

puneau masa pentru toți, să zică bogdaproste. Și-i zice baba:

– Măi Neculai, ce facem noi acum, bătrâni și săraci? Uite, ziua Sfântului Nicolae vine și n-avem nimic: nici bani, nici alimente. Ce facem noi, să putem face și anul acesta ceva la Sfântul Nicolae? Poate la anul nu mai suntem – că erau bătrâni amândoi.

Bătrânului îi părea foarte rău că nu avea bani. Dar baba avea ascuns ceva în lada ei de zestre. Nu știa moșneagul. Avea un covor de când era ea mireasă. Frumos tare. Îl ținea ea acolo. Și mai avea ea pregătit acolo șervete pentru înmormântare. Tot ce-i trebuie. Moșneagul nu umbla în lada babei.

Se duce baba și scoate covorul acela frumos.

– De unde l-ai scos, babă hăi?

– Ehei, de când eram mireasă l-am păstrat.

– Dar cum l-ai păstrat așa de bine?

– Am pus naftalină să nu-l mănânce moliile.

Du-te, moșnege și vinde covorul acesta! Cât vei lua pe el, facem praznic la Sfântul Nicolae.

– Măi babă, acesta-i covor greu. Dar l-oi pune pe-un ciomag și l-oi duce cum oi putea. Dar cam cât face covorul acesta?

– Când eram eu tânără mi-a dat pe el 10 galbeni și n-am vrut să-l dau. Dar acum, dacă ți-ar da numai un galben, să-l dai cu atâta. Să te duci să cumperi pentru Sfântul Nicolae prescuri și vin și lumânări. Ai înțeles? Cât ți-o da, numai înapoi să nu mi-l aduci! Cât ți-o da, că nu știu, la anul oi mai ajunge ori oi muri, și vreau la ziua Sfântului Nicolae

să facem ceva, știi câte minuni a făcut Sfântul Nicolae și cât ne-a ajutat în viața noastră.

Și-a luat moșneagul covorul, l-a pus pe un ciomag și s-a dus la târg. Era zi de iarmaroc. A trecut de biserica Sfântului Platon, în Constantinopol, mai încolo era statuia marelui Constantin și a ajuns în târg. Acolo unul vindea purcei, altul vindea fasole, unul făină, altul boi, unul cai, altul oi.

Vine un moșneag cu barba albă, bătrân, evlavios, la acesta cu covorul:

– De vânzare covorul, cumătre?

– De vânzare.

– Și cât costă?

– Apoi dă, zice, baba mea spune că pe vremuri îi dădea 10 galbeni pe unul ca acesta, dar mi-a spus să-l dau acum mai ieftin, că avem nevoie mare. Vine ziua Sfântului Nicolae și n-avem nimic.

– 10 galbeni?

– Da.

Moșul se mai uită la dânsul și scoate 10 galbeni și-i dă la acesta și ia covorul și se duce.

Acesta, când s-a văzut cu 10 galbeni, a zis: „Măi, ce credință mare are baba mea! Ia uite, domnule!” și se duce în târg.

Dar cel ce a cumpărat covorul era Sfântul Nicolae, dar bătrânul nu știa. Se duce cu covorul acasă la babă și bate în poartă. Iese baba. Vede un moșneag cu covorul.

– Ce-i?

– Cumătră, zice, bărbatul matale mi-a fost prieten mie din tinerețe și treceam prin târg și l-am

văzut cu covorul acesta. A zis să ți-l aduc acasă, că el se mai uită prin piață.

Dar baba s-a făcut foc.

– Dar ce i-am spus eu? Să-l vândă cu-n galben, atât. Și baba a luat covorul mânioasă și s-a dus murmurând în casă. Așa om am eu? Ce i-am spus eu? Să dea covorul, să cumpere ceva. Iaca, mi l-a trimis acasă. Iaca pomană!

Cârtea baba.

– Bună ziua, cumătră, a zis acela bătrân și s-a dus.

Moșneagul din cei zece galbeni a luat tot ce-o trebuit, două trăiști. Tot. Făină, lumânări, tămâie, untdelemn, vin bisericesc, ce-a știut el că-i trebuie la praznicul Sfântului Nicolae. Și bărbatul vine mai către seară încărcat.

Dar baba nu l-a întrebat ce are în spate, îl ia la batjocură:

– Așa? Amu bătrână te las și mă duc la un băiat. Ce ți-am spus eu, măi moșnege? Să dai covorul cu cât îl dai. De ce mi-ai trimis covorul acasă?

Dar moșneagul nu știa.

– Babă hăi, ce covor? Ce vorbești? Tu nu vezi cu câte am venit eu?

– Dar ce ai acolo?

– Am cumpărat pentru ziua Sfântului Nicolae.

– Dar de ce ai trimis covorul acasă?

– Dar nu ți l-am trimis deloc. Mi l-a cumpărat un bătrân. Când i-am spus că a costat zece galbeni, zece mi-a dat.

A început a plânge baba.

– Vai de mine! Sfântul Nicolae a cumpărat covorul nostru. Și ți-a dat zece galbeni?

– Zece. Și nici doi galbeni n-am cheltuit. Vezi câte am cumpărat eu? Ceilalți îi am. Uite-i!

– Mi-a adus covorul și mi-a spus că îi prieten cu tine de când era tânăr și l-ai rugat să aducă covorul acasă.

– Dar cum era?

– Un om bătrân, cu barba albă, cu chip cuvios, blând așa.

– Vai de mine, Sfântul Nicolae. El mi l-a cumpărat, eu m-am dus și am târguit și a venit și ți-a adus covorul acasă.

Atunci a început a plânge baba.

– Mare minune a Sfântului Nicolae.

S-au dus ei. A făcut baba plăcinte pentru Sfântul Nicolae, s-a pregătit pentru biserică, și-a făcut sarmale pentru praznic. Și a făcut un praznic de Sfântul Nicolae ca niciodată în viața lor, și le-au mai rămas și opt galbeni.

Este scrisă în Prolog. Minunea Sfântului Nicolae cu covorul. Așa face Sfântul Nicolae, pentru cei care au credință. Mari minuni.

Și mi-a ajutat mila Domnului să nu mor, până și eu păcătosul să văd sfintele moaște ale amândurora, în călătoria pe care am făcut-o în atâtea țări.

Am plecat din Grecia, de pe insula Corfu, cu un vapor mare „Aghia Triada” – Sfânta Treime și în Italia am ajuns la ora unu și ceva. Am ajuns la cizma Italiei, la Bari, și ne-am închinat la moaștele Sfântului Nicolae – San Nicola.

Dar au făcut biserică frumoasă și alături un altar ortodox, dacă vin ortodocși, să facă și ei Liturghia bizantină la Sfântul Nicolae. Am fost și acolo. Când am ajuns acolo, catolicii ascultau mesa lor pe scaune. Într-o jumătate de ceas mesa e gata.

Noi am așteptat să se termine mesa lor, că aici nu mai este ca la Sfântul Spiridon să fie deschis sicriul, să-i săruți picioarele sau mâinile. L-au pecetluit pe Sfântul Nicolae ca să nu-l fure ortodocșii. Este o sfântă masă de piatră, Sfântul Nicolae este băgat sub masă într-un sicriu de aur și deasupra este un gemuleț. Și te uiți pe geam la Sfântul Nicolae ca să-l vezi. Dar nu mai poți să-i săruți moaștele. Este sub pază acolo. Ei se tem de ortodocși să nu-l fure înapoi. Este sfânt de-al nostru.

Moaștele Sfântului au fost furate de cruciați la 1204, de la Mira Lichiei din Asia, când a fost Imperiul Latin de Răsărit, și au fost duse la dâșii în Italia la Bari. Mare port.

La București este mâna dreaptă a Sfântului Nicolae, la biserica Sfântul Gheorghe Nou.

De aceea, totdeauna să-i cinstiți pe Sfântul Nicolae și Sfântul Spiridon, să le citiți acatistul de câte ori sunteți în nevoi, că aceștia-s mari făcători de minuni. Amin.

**DUMINICA IZGONIRII
LUI ADAM DIN RAI
Predică la Postul Mare**

Sfânta și dumnezeiasca Evanghelie de astăzi ne învață trei lucruri mari, trei fapte mari și bune: nepomenirea răului, postul și milostenia.

Nu fără înțelepciune s-a pus această Evanghelie la începutul Postului Mare, ci cu mare înțelepciune și cu scop prea bun, ca să ne învețe pe noi când este primit postul nostru, care-i postul cel adevărat și de ce trebuie însoțit postul nostru, ca să fie bine primit înaintea lui Dumnezeu.

Ați auzit ce zice Sfânta Evanghelie: *De veți ierta voi greșelile fraților voștri, ierta-va și vouă Tatăl vostru care este în ceruri. Iar de nu veți ierta voi greșelile fraților voștri, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va ierta vouă greșelile voastre.*

Iată iubirea de oameni a lui Dumnezeu arătată în Evanghelia de astăzi. El nici nu poruncește, nici nu legiuiește, ci face o tocmeală cu oamenii, ca un Părinte prea bun cu fiii Săi. E ca și cum ar zice tatăl către fecior: „Dragul tatii, dacă ai să ierți pe frații tăi, te iert și eu pe tine, iar dacă nu, nici eu nu te iert”.

Deci n-a zis Dumnezeu: „Vă poruncesc să iertați pe frați, sau vă dau lege, sau vă ameninț cu moartea”. Nimic din toate acestea nu vedem în Evanghelia de astăzi. Cu foarte multă dragoste ne învață Prea Bunul Dumnezeu în Evanghelia aceasta,

cum trebuie să facem spre a fi iertați de El. Ce ne învață? Să iertăm păcatele fraților noștri, ca și Dumnezeu să ne ierte pe noi. Este o condiție a iertării noastre și una din cele șapte cereri din rugăciunea domnească.

Ați auzit spunându-se și acolo: *Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri*. Deci în măsura în care vom ierta noi pe fratele nostru, să așteptăm și noi mila și iertarea de la Dumnezeu. În această rugăciune ne spune din nou că de vom ierta greșelile fraților noștri, și Tatăl nostru ne va ierta nouă, iar dacă noi nu iertăm, nici El nu ne iartă. Iar după ce ne-a dat această mare învățătură a nepomenirii răului, adică să nu ținem mânie și supărare pe frații noștri care ne-au greșit și să-i iertăm, a adăugat în Evanghelia de astăzi și o altă învățătură, zicând: *Și când postiți, să nu fiți ca fățarnicii care când postesc își smolesc fețele lor ca să se arate oamenilor că postesc*. Amin zic vouă, că-și iau plata lor.

Pe vremea Mântuitorului exista tagma fariseilor, arhiereilor și cărturarilor, care, deși posteau, nu aveau ca scop mântuirea, nici dorința de a plăcea lui Dumnezeu, ci toate le făceau cu scopul de a fi văzuți de oameni, ca să fie lăudați de ei. Și voind Prea Bunul nostru Mântuitor ca să scoată din rădăcină această rea dorință a lor și această fățarnicie a cugetului, le spune: *Când postiți, să nu fiți triști ca fățarnicii*. Pentru că aceia când posteau își smoleau fețele lor și se arătau scârbiți, slabi și întristați, ca să știe lumea că ei postesc. Făcând ei așa, ce spune Mântuitorul? *Amin, zic vouă, că și-au luat plata lor*.

Fraților, fapta cea bună aduce răsplătire, și dreptatea lui Dumnezeu răsplătește fapta bună. Dar vai de noi dacă ne luăm plata aici. Căci atunci ce mai așteptăm dincolo? Fapta bună aduce răsplătire de la Dumnezeu. Iată pilda cu bogatul și cu săracul Lazăr. Ce-a spus Avraam bogatului? *Fiule, adu-ți aminte că ai luat cele bune în viața ta.*

Care au fost cele bune luate de bogatul cel nemilostiv în viața aceasta? Cât de rău a fost bogatul acela, oricât se desfăta el, oricât se îmbrăca el în porfiră și vison, oricât bea vin ascultând muzică, oricât n-avea el grijă de Lazăr cel sărac, cu toate acestea, avea poate și el o faptă bună, sau poate mai multe. Și pentru acelea, Dumnezeu i-a dat viață lungă, i-a dat bogăție, casă îndestulată, ca să aibă de unde bea și mânca. Și când a vrut să mai ceară lui Avraam răsplătire și a nădăjduit să o ia și dincolo, Avraam i-a spus adevărul: *Adu-ți aminte, fiule, că ți-ai luat cele bune în viața ta.*

Aceasta o știa și bogatul. El s-a gândit: „Doamne, rău am fost, dar am făcut și ceva bine”. Poate o faptă de milostenie, poate o faptă de dreptate. Dar auzi ce i se spune pentru cele puține bune făcute de el: *Ți-ai luat plata ta.* A luat-o aici, căci i-a dat Dumnezeu viață lungă, petrecere, bogăție, cînste și celelalte, câte s-au spus în Evanghelie.

Deci, Dumnezeu e drept și prea drept, plătește totdeauna fapta bună. Așa și fariseii din Evanghelia de azi: posteau, dar dacă posteau voia să știe toată lumea că ei postesc și să se arate la toți că sunt mari postitori. Dar atunci, cu ce folos s-au ales din postul lor? Zice Mântuitorul: *Amin zic vouă, că și-au luat*

plata lor. De la cine? Nu de la Dumnezeu, ci de la oameni. Că-i știa toată lumea și-i lăuda că sunt mari postitori.

Să ne ferească Dumnezeu de asemenea post! Să nu postim cu scopul de a plăcea oamenilor, de a ne ieși vestea de postitori. Că atunci ne luăm plata aici pe pământ și ne ducem dincolo cu mâinile goale.

Și ca să ne arate Mântuitorul ce trebuie să facem ca să ne ferim de fățarnicie și de postul acela fals, ne spune: *Iar tu când postești, unge-ți capul tău și spală-ți fața ta ca să nu te arăți oamenilor că postești și Tatăl care știe nevoița postului întru ascuns îți va răsplăti ție la arătare.* Când? Fapta bună pe care o face omul în ascuns aici, se va arăta acolo la judecata de apoi înaintea tuturor miliardelor de îngeri și a tuturor popoarelor lumii. De aceea ne-a și învățat altădată despre milostenie, cum să o facem, căci a zis: *Ce face dreapta ta, să nu știe stânga și celelalte.* Sau: *Tu, când te rogi, intră în camera ta, încuie ușa și roagă-te Tatălui Tău în ascuns și Tatăl Tău care vede cele în ascuns, îți va răsplăti la arătare.* Iată cum ne-a învățat ca și postul și milostenia și rugăciunea, să le facem în ascuns.

Dar veți zice, după dreptate: „Cum să postesc părinte, în ascuns? Doar e un post legiuit de Biserică, deci trebuie să-l țin și aceasta o știe toată lumea. Cum să mă rog în ascuns, dacă stau la Liturghie în biserică și dacă mă închin lui Dumnezeu când trec pe lângă o biserică? Cum să fac milostenie în ascuns? Dacă mă duc la târg, un sărac cere de la mine milostenie și ca să o fac numai în ascuns, ar trebui să nu-i dau atunci nimic, ci să mă duc la el

acasă și să-i dau în ascuns. Dar n-am vreme". De aceea să ascultați tâlcuirea Evangheliei de astăzi.

Fapta bună are trup și suflet. Trupul faptei bune este lucrarea ei. Deci, ori postești, ori te rogi, ori priveghezi, ori faci milostenie, ori ajuți, ori primești pe cel străin sau îngrijești de bolnavi, sau orice faptă bună vei face, acestea sunt trupul faptei bune. Dar fapta bună are și suflet și la acest suflet caută Evanghelia de astăzi. Care-i sufletul faptei bune, care e viața ei? Scopul pentru care o faci. Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Efrem Sirul: „Când mintea va părăsi scopul buneii credințe, toate faptele bune nu mai folosesc la nimic”.

Auzi ce spune și Sfântul Părinte Maxim Mărturisitorul, marele filozof și coroana teologiei grecești din secolul VII: „Este o postire, o milostenie și o rugăciune care sunt urâciune la Dumnezeu când acestea au căzut de la scopul buneii credințe și al slavei lui Dumnezeu”, când adică, acestea nu se fac după voia lui Dumnezeu, după plăcerea Lui. Dar veți întreba: „Cum să fac eu, Părinte, fapta bună, ca să fie după voia lui Dumnezeu și spre slava Lui?”

Iată cum. Când ai să faci o faptă bună, cercetează mai întâi scopul. Oare pentru ce fac eu o faptă bună? Nu cumva ca să-mi iasă vestea că sunt mare postitor, sau mare milostiv, sau mare primitor de săraci? Nu cumva ca să-mi iasă vestea că sunt om mare dacă fac cutare clădire pentru folosul public? Sau cutare biserică, sau cutare pod, sau cutare fântână, sau orice binefacere pentru folosul obștii?

Și dacă vezi în tine acest gând, nu trebuie să te oprești de la fapta bună și să n-o mai faci. Nu,

Doamne ferește, căci atunci ar trebui să nu mai lucrăm fapta cea bună. Ci să schimbăm scopul. Iar mijlocul de a izgoni slava deșartă este să îndesim rugăciunea și să facem fapta bună în ascuns. Și mijlocul de a goni mândria, care este maica slavei deșarte, este de a pune toate isprăvile noastre pe seama lui Dumnezeu. Deci, pot să postesc, pot să mă rog, pot să fac milostenie, pot să primesc străini, să fac orice faptă bună, dar toate isprăvile acestea să le pun pe seama lui Dumnezeu. Căci Dumnezeu mi-a ajutat să le fac, nu le-am făcut eu, ci Dumnezeu prin mine. Căci zice Pavel: *Toate le pot în Hristos, Cel ce mă întărește, dar nu eu, ci darul lui Dumnezeu care este în mine.*

Deci, luați seama, Evanghelia de azi cere să faci fapta bună în ascuns, dar altădată ne învață altfel. *Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.* Ați auzit? Aici te învață să faci fapta ta cea bună tuturor, s-o vadă toți, ca să Se slăvească de toți Dumnezeul Cel din ceruri. Dar auzi care e scopul? Slava lui Dumnezeu. S-o faci cu scopul ca Dumnezeu să fie slăvit, nu tu. Iar în altă parte zice: *Nimenea nu aprinde lumina și o pune sub obroc, ci în sfeșnic, ca să lumineze în toată casa.*

Aici iarăși ne învață să facem fapta bună la arătare. Dar atunci cum să împăcăm noi o Evanghelie cu alta? Oare se contrazice Evanghelia? Doamne ferește! Hristos nu Se contrazice cu El Însuși, căci El e Adevărul. Dar de ce îmi cere aici să nu știe stânga mea ce face dreapta mea, și când mă

rog să mă încui în cameră, și când postesc să nu mă smolesc ca să nu știe nimenea că postesc, iar dincolo mă învață să fac fapta bună la arătare, să vadă oamenii ce fac eu, ca să facă și ei la fel și să se slăvească Dumnezeu?

Cum trebuie să împăcăm aceste două Evanghelii? Căutând calea de mijloc, calea împărătească. Fapta bună s-o faci deci și în ascuns și la arătare, să ne rugăm și în ascuns și la arătare, să facem milostenie și în ascuns și la arătare. Să facem fapta bună, dar să nu pierdem din vedere scopul adevărat. Când facem fapta bună, scopul nostru să fie numai slava lui Dumnezeu. Și după ce am ales acest scop, facem fapta bună fără frică și fără grijă, că nu o strică pe ea nici slava deșartă, nici dracii.

Eu să fac orice faptă bună pentru că mă tem de Dumnezeu că mă va duce în munca iadului dacă n-o fac. Și dacă o fac, îmi va răsplăti mila lui Dumnezeu în vremea morții și în ziua Judecății. Dacă vezi aceasta în mintea ta și faci fapta bună, fă-o fie la arătare, fie în ascuns.

Dar oare ce înseamnă cuvântul din Evanghelia de azi: *Tu când postești, unge capul tău și spală fața ta*. Oare ne cere cu adevărat să ne ungem pe cap și să ne spălăm? Căci Hristos n-a făcut aceasta. Nu găsim în Evanghelii știrea că și-a pieptănat mereu părul și l-a uns cu mirodenii, nici că și-a dat cu pudră pe față. Deci ce vrea să zică prin aceasta? Să nu luăm partea exterioară a Evangheliei, căci slova omoară, iar Duhul dă viață. Să luăm partea duhovnicească a Evangheliei, care se ascunde sub slovă.

Înțelegerea cea duhovnicească a cuvântului este alta, nu ca să mă pieptăn pe cap și să mă spăl. Nu aceasta o cere postul. Nu! Aici capul este mintea. După cum capul este cel mai mare dintre măduarele trupului, așa mintea este cea mai mare împărăteasă peste toate faptele bune. Și a unge capul, înseamnă a unge gândurile minții. Dar cu ce? Cu lucrarea Duhului Sfânt. Ce a spus Iisus în altă Evanghelie? *Că și perii capului vostru sunt numărați.*

Credeți voi că aici este vorba de părul văzut? Fără îndoială că și pe acesta îl știe Dumnezeu, dar perii capului înseamnă aici gândurile minții. Câte gânduri răsar în mintea noastră, și bune și rele, toate sunt cunoscute de Dumnezeu. De aceea să fim foarte atenți în toată vremea ce gândim, ca gândurile noastre să răsară din inimă curată și să placă lui Dumnezeu. Aceasta înseamnă aici: „unge capul tău”; să ungem mintea noastră cu înțelegerile duhovnicești, cu lucrarea Sfântului Duh, s-o ungem cu milă față de aproapele nostru și cu mare și neîarmurită dragoste față de Dumnezeu.

Iar când spune: „spală fața ta”, prin față înțelege lucrarea din afară. Fața noastră este purtarea din afară în viață, purtarea față de fratele meu, apoi mâncarea, băutura, îmbrăcămintea. În toate să avem dragoste, smerenie, ascultare, milostivire, facere de bine, bunătate. Toate acestea arată starea dinlăuntru a unui suflet în purtarea lui din afară. Căci a zis Mântuitorul în altă parte: *După roadele lor îi veți cunoaște.*

Care roade? N-a zis de cele dinlăuntru, că pe acelea nimenea nu le cunoaște, ci de cele din afară.

Un om bun se vede din purtarea lui, se cunoaște din lucrarea cea din afară. Din acestea se vede ce așezare duhovnicească are în inima lui. Deci, fața omului este lucrarea și viața cea din afară a omului, sau arătarea omului prin purtarea lui de fiecare minut și de fiecare zi. Așa se înțelege: „unge-ți capul tău și spală fața ta”. Minteaa noastră să fie unsă pururea cu înțelegeri duhovnicești, iar viața noastră în toate zilele să fie spălată, adică purtarea noastră să fie curată și fără vicleșug în toate împrejurările vieții, prin lucrarea faptelor bune.

Dar dumnezeiasca Evanghelie de astăzi ne mai dă în continuare și o altă învățătură. Până aici, ne-a învățat nepomenirea de rău sau să iertăm pe aproapele nostru ca să fim iertați de Dumnezeu; și cum să postim, care e o a doua faptă bună.

A treia faptă bună pe care o aduce în mijloc Evanghelia de astăzi este milostenia. Și ce spune Hristos despre ea? *Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde molia și rugina le strică, unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați comori în ceruri, unde nici molia, nici rugina nu le strică, nici furii nu le sapă și nu le fură.*

Deci după ce ne-a învățat mai întâi nepomenirea răului, nerăutatea și cum să postim, acum ne învață și cel mai mare lucru, milostenia. Căci milostenia și postul sunt aripile rugăciunii. Rugăciunea noastră niciodată nu zboară mai repede la Dumnezeu, ca atunci când e ajutată de post și milostenie.

Evanghelia de astăzi, care ne învață despre milostenie, arată unde să punem comoara. Două locuri sunt unde putem să punem comoara: ori pe

pământ, ori în cer. Și dacă o aduni pe pământ, vai de tine, omule, că se leagă inima ta de dânsa. Căci auzi ce spune mai încolo: *Că unde va fi comoara voastră, acolo va fi și inima voastră*. Ți-ai adunat bani, haine, casă, grădini, feciori, nepoți și strănepoți cu multe bogății, ți-ai adunat argint, vite, oi, stare multă materială, inima ta se leagă de acestea. Inima se învâрте mereu în jurul lor până la moarte. Ca piatra de moară, spune Sfântul Ioan Scărarul, se învâрте mintea lui în jurul averii și inima lui mereu în jurul ei.

Iar cel înțelept, cel cu frica de Dumnezeu, care-și trimite comoara în cer, nu mai are grijă de nimic. Acela ce are comoară pe pământ, când s-a făcut seară, zice: „Măi femeie, pune zăvorul la ușă și adu pistolul să-l pun sub cap. Du-te și vezi, sunt încuiate vitele în grajd? Vezi, dezlegați-s câinii? Vezi, furca de fier e la îndemână? Vezi, cuțitul e aici? Dacă vin hoții să ne apărăm”.

Mare grijă are el. De ce? Să nu vie hoții să-i ia averea. „Caută, femeie, în lăzile acelea, mai pune naftalină, că acolo ai atâtea paltoane, să nu putrezească. Vezi, mai unge încălțările cele multe, că se strică. Ia vezi unde-s banii, ai grijă unde i-ai pus, în cutia aceea, în lădița aceea. Ia seama să nu vadă copiii, să nu știe cineva. Vezi să nu se strice mobila, vezi catrința cutare și cojocul cutare, n-au pătruns în ele moliile?”

Vai de el! Așa-i grija omului care strânge averi. Se teme de moli, se teme de hoți, se teme să nu-l prade, pentru că inima lui e legată aici de multa, de puțina avere câtă are și vrea să și-o păzească. Dar nu-i așa cu cel ce are comoară în cer.

Cel ce are comoară în cer n-are grijă de hoți. Știe că acolo nu le mai fură nimenea, că acolo molia nu le strică și rugina nu are nici o putere să roadă aurul și argintul lui. Le-a dat lui Dumnezeu și le va lua însutit, că toate au devenit duhovnicești și mai presus de minte. Așa face omul înțelept, își adună comoară în cer, să nu aibă grijă nici de tâlhari, nici de rugină și nici de molii. Iar cel ce și-a adunat-o pe pământ, până la moarte e legat de ea. Acel ce a trimis-o în cer i se pare că n-a făcut nimic și mereu face milostenie, post, primire de străini, facere de bine, ajută văduvele, face casă sau cumpără vacă la cutare și face orice ar putea să se mai adauge la comoara lui din ceruri că acolo-i sigur că nu i le mai ia nimenea. Și de fapt, cine să le mai ia din mâna lui Dumnezeu? Cine poate să scoată din mâna lui Dumnezeu ceva, fără de știrea și voia Lui?

Deci, fraților, Mântuitorul ne-a spus că unde-i comoara noastră, acolo-i și inima noastră. Dacă Dumnezeu o spune, nimenea nu poate să spună că nu-i așa. Așa a spus Hristos și așa va fi în vecii vecilor. Fericiți deci, de trei ori fericiți, de omul care începe să-și adune comori în ceruri și în fiecare zi trimite câte ceva acolo, căci în ziua morții și în vremea judecății va găsi acolo înmiit și duhovnicește, bogățiile care în veacul veacului îl vor desfăta și-l vor bucura pe dânsul.

DESPRE POST

Iubiți credincioși, să mai vorbim de post, căci de el n-am mai vorbit cât trebuie. Suntem în preajma Postului Mare. Ce zic creștinii din ziua de azi? „Ce atâta post?” Ce zice cel slab de credință? „Mă tem că voi muri de atâta post, am să-mi scurtez viața”. El se teme că va muri, că va scădea la kilograme. „Dacă am să mănânc de post, am să scad atâtea kilograme în postul acesta”.

Dar oare mântuirea stă în a pune pe tine mereu kilograme, să fii greu la cântar? Dar ce zice celălalt necredincios, care nu se teme numai de aceasta, ci nici nu crede? El zice: „Postul nu e poruncă, căci s-a scris, că nu ce bagă în gură spurcă pe om, ci ce iese din gură”. Așa zic sectarii și rătăciții și oamenii ușuratici, oamenii ce se răzvrătesc împotriva adevărului.

Dar te întreb: nu-i poruncă postul? Cine ți-a spus că nu-i poruncă? Și cine altul ți-a spus că nu-i porunca cea mai veche decât toate, decât numai satana, care urăște postul? Care poruncă credeți că e mai veche decât postul? Niciuna. Pentru ce a fost scos tot neamul omenesc din rai? Oare nu pentru că n-a postit? Căci a zis Dumnezeu către strămoșii noștri Adam și Eva: *Adame, din toți pomii raiului ai să mănânci, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci.*

Deci i-a dat Prea Bunul Dumnezeu lui Adam poruncă să nu mănânce din pomul cunoștinței binelui și răului. Așadar, postul e cea dintâi poruncă a lui

Dumnezeu. Căci ce înseamnă porunca „să nu mănânci”, decât că l-a oprit de la o mâncare; i-a dat să postească?

Postul este maica sănătății. Auzi ce spune în Hexaimeron (Cuv. 4), marele Vasile: „Bucatele cele grase și bucatele cele de multe feluri neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume iar înfrânării și postului pururea îi urmează sănătatea”.

Du-te la doctor să te învețe postul. Ai mâncat carne, care-i plină de toxine, ai mâncat mâncări grase, ți-ai stricat ficatul și stomacul și mintea și sufletul. Pentru ce? Pentru că n-ai mâncat rațional, ca un om, ci te-ai lăcomit ca un dobitoc și mai rău ca el. Ce ți se întâmplă acum? Păcatul te trimite la doctor. Auzi ce spune prea înțeleptul Isus Sirah: *Dumnezeu i-a dat și doctorului știința, iar omul înțelept nu se va sminti de doctor. Dar să știe una ca aceasta: că cel ce mânia pe Făcătorul său, va cădea în mâinile doctorului* (38, 4).

Ai auzit de ce ajungem la doctor: pentru păcatele noastre. L-am mâniat pe Dumnezeu și ne trimite la un doctor să ne taie, să ne opereze, să ne scoată dinții, să ne facă toate necazurile. De ce? Că am supărat pe Doctorul Cel Mare din cer.

Dar nu există mai mare doctorie pentru trup ca postul. Cel mai mare doctor al trupului este postul, numai să ținem postul cu măsură, cum spune marele Vasile. Iar măsura înfrânării și a postului se ia după măsura puterii trupului. Cea mai mare doctorie pentru toată omenirea este postul, căci Dumnezeu nu l-a pus degeaba. Mâncarea de post e mai ușoară și cea mai sănătoasă. Dar ție nu-ți place mâncarea de

post. Și știi de ce? Pentru că e stomacul îmbuibat cu alte mâncări.

Dar când nu ți-o plăcea ceva de post, fă ca cel din Pateric, care pusese de gând să postească până la ceasul al nouălea (3 după amiază), dar atunci nu-i plăcea mâncarea. Și și-a zis atunci: „Te las să mai rabzi vreo trei ceasuri”. După trecerea acestora, i se părea că-i e foame, dar a zis: „Mai stai trei ceasuri”. Și seara cele ce i se păruseră mai devreme că n-au gust, i se părură cozonac.

Nu mânca o zi-două și când vei mânca, mănâncă puțin să nu te sature. Vei vedea că ai să mănânci și vreascuri. Pâinea goală și cu apă ți se va părea că-i cozonac. Căci **pricina pentru care n-ai gust de mâncare este îmbuibarea**, fiindcă zice Sfântul Nicodim Aghioritul: „Una din pedepsele lui Dumnezeu pentru cel lacom cu pântecele este că pierde gustul mâncării”.

De ce n-are gust de mâncare? Fiindcă a încărcat stomacul peste măsură, a stricat râșnița stomacului și s-a îmbuibat. Cel ce postește știe ce spun; lui îi pare mămăliga cu ceapă sau cu usturoi sau cu murături, când o mănâncă seara, ca un cozonac. N-ai pățit așa ceva? Când postești e bună mâncarea, de aceea când n-ai gust de mâncare, ia postul în ajutor și te faci doctor pentru stomacul tău, căci când vei mânca cu plăcere mâncarea cea mai ușoară, te-ai făcut sănătos.

Dar cel mai mulțumit e altcineva: e sufletul. Ce spune Sfântul Teofan Zăvorâtul? „N-ajută nici o doctorie trupului, cât îi ajută mulțumirea sufletului”. Când ți-ai mulțumit conștiința și ești în pace cu toți,

postești cu plăcere și n-ai nici o supărare. Mulțumirea sufletească te întărește ca să fii sănătos și cu o bucăiică de pâine și apă și în același timp să fii ușor la minte și la trup. Îi vei întrece și pe cei ce stau numai cu cârnați și cu carne dinainte. Pentru că nu se întărește inima omului cu mâncare, ci cu harul. Ce spune Apostolul? *Bine este a se întări inimile voastre cu darul, iar nu cu mâncările* (Evrei 13, 9). Tăria cea din mâncări e pătimasă și plină de toată spurcăciunea, iar tăria cea din duh îi aduce omului sănătate, liniște și fericirea veșnică și vremelnică.

Ați auzit de proorocul Daniil și de cei trei tineri din Vavilon, aflați în robie? Erau de neam împărătesc din Ierusalim, oameni gingași, crescuți în palate pe timpul regelui Ioachim. Dar au fost în robie în Vavilon și fiindcă erau tineri și frumoși și înțelepți, i-au pus la curtea împăratului Nabucodonosor mai mari peste toți haldeii și filozofii de atunci, iar pe Daniil, mare sfetnic al lui Nabucodonosor. Acest împărat era un bici pus de Dumnezeu spre bătaia multor popoare ale pământului; el stăpânea 127 de țări și era închinător la idoli. La masa lui erau cărnurile cele mai bune și băuturile cele mai alese, ca unul ce era cel mai mare împărat de pe fața pământului (Daniel 4, 19).

Și când i-au adus pe acești tineri la palat și a poruncit împăratul să-i hrănească de la masa lui, ei au spus că nu mănâncă carne și mai bine vor muri decât să mănânce cele jertfite la idoli.

Iar mai marele famenilor le-a spus: „Iată, dacă nu veți mânca bucate și carne de la masa împăratului, veți slăbi și împăratul va înțelege pricina și îmi

va tăia capul și mie și vouă”. Iar ei au răspuns: „Dă celorlalți tineri câți are împăratul cărnuri și băuturi de la masa lui, iar noi zece zile vom mânca fructe și semințe și apoi să ne pui față în față cu aceia, să vedem dacă ei vor fi mai frumoși pentru că mănâncă bucate alese și cărnuri, și noi mai slabi pentru că ne hrănim cu semințe și fructe”.

Și s-a făcut așa. Iar când i-a scos în fața împăratului, erau mult mai frumoși decât ceilalți, așa cum auziți în fiecare zi la rugăciunea colivei: „Care pe cei trei tineri și pe Daniil care se hrăneau cu semințe, i-ai arătat mai frumoși decât pe cei ce se hrăneau cu multe desfătări”.

Dar de ce erau mai frumoși? Pentru că nu și-au întărit inima cu carne și băuturi, ci au întărit-o cu Duhul lui Dumnezeu, cu rugăciunea și cu curăția vieții lor. Și a zis împăratul să rămână lângă el, și ei au rămas și știți minunile pe care le-au făcut. Căci Daniil a fost aruncat în groapa cu lei de două ori și a rămas nevătămat, iar cei trei tineri au stat în cuptorul cel ars de șapte ori și nu i-a atins para focului care se revărsase afară din cuptor de 49 de coți. Ei stăteau în cuptorul cel de foc ca în duh de rouă și slăveau pe Sfânta Treime. De ce? Pentru că postul și rugăciunea i-a scăpat pe ei de foc, iar Daniil cu postul și rugăciunea a astupat gura leilor.

Postul face mari minuni. A făcut în trecut și va face în vecii vecilor. El nu ne lasă să slăbănogim când postim. Să nu credeți că aceasta-i totul, să mâncăm bine și să bem bine până murim. Asta e deviza epicurienilor, a filozofilor aceia care aveau ca Dumnezeu pântecele.

Acela pe care-l doare stomacul sau n-are gust de mâncare, acela nu-i bolnav trupește, ci sufletește. N-a postit și boala i-a venit de prea multă mâncare. Acesta n-are nici o dezlegare de la Dumnezeu. Deci Biserica dezleagă în cazuri cu totul excepționale, în cazuri cu totul de nevoie, când cineva s-a uscat de vreo boală și-l întoarce altul de pe o parte pe cealaltă. Acela poate să dezlege, dar până când? Până se va întări și atunci iarăși să ia postul. Nu dezleagă așa de ușor Biserica, după cum am auzit că se întâmplă pe la țară, că-i dă voie preotul să postească o săptămână și îl împărtășește. Apoi iar dezlegare și iar mâncare de dulce. Aceasta nu se poate; nici arhieriei, nici sinodul, nimenea nu poate dezlega posturile din biserică.

Noi trebuie să ținem cu mare sfințenie predania celor patru posturi, a miercurii și a vinerii și ferice de creștinii care țin și luna. Că luna-i pentru sănătate și pentru îngerii păzitori.

Frați creștini, înainte de a termina predica aceasta, am să vă mai spun ceva. Nu vă puneți nădejdea numai în mâncare. Căci vai de noi și de noi: dacă nu postim de bună voie, va voi Dumnezeu să postim fără de voie, fie aici pe pământ, fie acolo în gheenă unde bogatul cel nemilostiv își dorea măcar un vârful de deget înmuiat în apă. Să ne ferească Dumnezeu pe toți de aceasta! Să postim din dragoste și din convingere.

Postul există și a existat la toate popoarele lumii, și la chinezi și la indieni și la toate popoarele semite. Că originea postului e foarte veche, e de la începutul lumii și toate popoarele au crezut că

trebuie să postească. Cu atât mai mult noi creștinii trebuie să postim.

Dar noi creștinii nu postim ca fahirii sau ca yoghinii indieni, nici ca bonzii din Japonia sau ca budiștii din China. Nu postim postul acela exagerat de luni de zile. Aceia nu mănâncă până ce taie carne din ei și nu mai curge sânge, ca să intre în nirvana – raiul lor și al lui Brahma. Noi postim așa cum ne învață Biserica, cu măsură. Mâncăm o dată sau de două ori pe zi. La început și dacă ești prea slab, mănâncă și de 3 ori, dar nu strica postul și nu mânca de dulce.

Să postească omul cu toate cele cinci simțuri, dar să păzească și inima lui de răutate, să fie cu nerăutate. Acesta este postul duhovnicesc. Pe lângă acesta, dacă vrei ca postul să te ridice la cer, trebuie să-l însoțești cu rugăciune și cu milostenie. Când postești, ceea ce nu mănânci în ziua aceea, dacă poți dă la săraci.

Vine o babă și spune: „Eu postesc, părinte, dar în ziua aceea nu dau nimic din casă, că am auzit că-i rău lucrul acesta”. Auzi ce-o învață dracul, că e rău să dea când postește, iar Sfânta Carte spune invers: când postești, pâinea pe care n-o mănânci, să o dai la săraci în ziua aceea. În ziua în care postești, mai mult să faci milostenie. Pe ea a învățat-o altă babă ca, atunci când postește, să nu dea ceva din casă, că-i face farmece. Auzi ce credință greșită și rea!

Nu-i adevărat, mai cu seamă când postești, să faci bine și cât nu mănânci tu, să dai la altul, să îndulcești pe altul care-i mai sărac decât tine și care ar vrea să mănânce și n-are ce. E o obișnuință rea și

vicleană, să nu dai din casă când postești. Cine a spus, care Evanghelie, care prooroc, care apostol, care din sfinți a învățat așa? Doar vreo babă zăpăcită pe care a învățat-o alta și așa mai departe. Asemenea tradiții nu sunt deloc în duhul Bisericii.

Când postești să faci milostenie și când nu postești, iarăși să faci. Noi creștinii trebuie să ținem posturile predate de la Biserica lui Hristos în măsura în care putem. Pentru cel prea bolnav și slab, postul se dezleagă, dar cum am zis, întâi să aibă grijă să se spovedească și să se împărtășească cu Sfintele Taine și să se unească cu Hristos. Și dacă-i prea slab cu trupul, îl dezleagă duhovnicul, dar întâi să aibă grijă de suflet. Se poate întâmpla ca prin Sfânta Împărtășanie sau prin Sfântul Maslu sau prin alte rugăciuni să se facă sănătos chiar și fără dezlegare de post.

Să țineți cu mare grijă predaniile Bisericii și posturile, că nimenea nu are putere a dezlega de la sine. Dacă zice cineva că dezleagă, fiecare dezleagă pe socoteala lui. Noi nu putem învăța aceasta, că n-am învățat nicăieri să putem dezlega sfintele posturi.

Să postim deci și de bucate și de gânduri păcătoase, să postim cu ochii, cu mâinile și cu toate simțurile și să ne ajute Mântuitorul ca prin acest post trupesc și duhovnicesc să ne apropiem mai mult de El. Amin!

ISTORICUL SCHITULUI SIHLA²⁹

Înainte vreme, duhovnicii din Rusia, marea Rusie pravoslavnică, dacă oamenii aveau păcate grele la spovedit și erau tocmai de la Arhanghelovsk, de la Marea Albă, sau din Siberia, știi ce canon le dădeau? „Măi omule, tu pentru păcatele tale ești oprit 20 de ani de Sfintele Taine sau 15 ani, dar dacă te duci de Paști de Înviere la Kiev, ești iertat”.

Dar până acolo erau 4-5.000 de km distanță. Și cum? „Te duci până la Kiev, îți iei și tu oleacă de mâncare, ce-ți trebuie pe drum și zici rugăciuni; și când vei ajunge la Kiev, la Paști – că acolo slujeau sute de preoți și zeci de episcopi și mitropoliți, era cea mai mare mănăstire, avea 17.000 de monahi –, când vei ajunge acolo, de Paști te împărtășești. Dar să mergi pe jos, nu cu tren, nu cu căruță. Pe jos, și cât mai mergi mai zi psalmul 50, Doamne Iisuse și ce rugăciuni mai știi, iar când vei ajunge acolo ești iertat de tot canonul și poți să te împărtășești cu Sfintele Taine”.

Știi de ce? Că destul canon avea el săracul, să meargă vreo 1000, 2000 de km pe jos, să zică rugăciuni. Și când ajungea, avea bucuria cea mare, slujbă mare la Înviere. Și ei când vedeau o slujbă acolo și știau că au voie să se împărtășească, erau ca în rai. Și la el acesta era canonul, să se ducă pe jos.

²⁹ Cuvânt rostit în anul 1974, când nu era drum de mașină până la Sihla.

Acum avem mașini. Dar iaca pe aici nu poți merge cu mașina, tot pe jos. Și aici este plata cea mai mare, că v-ați suit la Sihla, coborâți la Agapia și îngerul Domnului se bucură. Voi nu știți că faceți canon acum. Prin asta vă iartă Dumnezeu păcatele, căci călătoriți pe aceste locuri.

O să fie mai mulți pașii aceștia decât aceia care i-ați făcut la nunți cu lăutari, la jocuri, la discoteci, la baluri, la meciuri, la circuri, la cinematografe. Atunci o să vedeți voi cât de mult vă ajută călătoria asta, că îngerii voștri păzitori toți se bucură acum când vă văd pe drumurile astea. Căci ce fac oamenii pe aici? Vin să vadă mănăstirile, să audă o predică, să audă o cântare bisericească. Acestea sunt călătorii sfinte. Acestea vă ușurează sufletul vostru, căci le faceți pe la sfintele locuri.

Aceste sfinte mănăstiri stau în munți de sute de ani. Iaca Sihla asta, la 1457 Ștefan cel Mare a avut război cu Petru Aron aici la Orbic, când a făcut prima mănăstire, Mănăstirea Runc de el e făcută. Și l-a bătut pe Petru Aron și când s-a abătut cu oștirile prin munți, a vrut să iasă la Mănăstirea Neamț pe drumurile astea. Și când a trecut prin munți, a dat aici la Sihla. Nu era încă făcută biserica din vale, nici cea din deal. Acolo sub stâncă era un pustnic, bătrân, bătrân. Și când a văzut atâta armată – înainte la armată se duceau cu săbii, cu lănci, cu arcuri, cu topoare, cu securi, așa era –, când a văzut el armata cu cai, bătrânul a ieșit. Îl vede Ștefan cel Mare:

– Bătrânule, unde stai?

– Aici sub stânca asta.

Ați văzut chilia aceea de sub stâncă? Acolo era. Aceea-i chilie foarte veche. A întrebat Ștefan:

- Părinte, mata de când stai aici?

- De 60 de ani.

- Au mai fost pe aici călugări?

- Uite acolo sub stâncă sunt două morminte! Pe aceia i-am îngropat eu. Unul a trăit o sută de ani și unul 91.

- Dar înaintea lor?

- Mi-au spus aceia mie că aici au fost alții mai înainte.

- Dar de când sunt pustnici în pustiile acestea?

- Numai Domnul știe, dar aceia mi-au spus mie că de pe la 1200 tot au stat pustnici aici și călugări - că nu era schitul făcut aici, nici cel din vale.

Atunci Ștefan cel Mare a spus:

- Ce bine să-i facem noi bătrânului ăsta, că l-am găsit aici? Părinte, să-ți facem o bisericuță.

- D'apoi eu nu știu, că aici n-am materiale.

- Nu. Noi ți-o facem dintr-un brad. Măi, jos un brad mare!

Cu ei erau meșteri, aveau tâmplari, din atâta armată. L-au tăiat și au făcut o bisericuță dintr-un brad. I-au făcut altar și i-au făcut toate, toate. Aista era preot.

- De-acum, părinte, poți s-o sfințești și să te rogi într-însa pentru noi, că eu sunt voievodul țării - Ștefan cel Mare.

Prima biserică a fost dintr-un brad făcut de Ștefan în trecerea lui spre Mănăstirea Neamț, iar la 1763 a venit la vânătoare Aga Pașcanu Cantacuzino,

Domnul Moldovei, cu Ioan Coroi, un boier mare din Iași, care a murit într-o prăpastie mare, unde brazii se văd ca popușoi. Acum îi zice: „Râpa lui Coroi”.

Era o negură mare și el alerga după un cerb și prin negură mare, cerbul a cotit, iar calul a căzut în prăpastie cu tot cu călăreț. Și s-au făcut praf și Coroi și calul. Acolo sunt sute de metri drept în jos. Și atunci în amintirea prietenului lui, Aga Ioniță Pașcanu a făcut această bisericuță la 1763. Și ea este tot dintr-un brad, dar este făcută pe locul aceleia dintâi.

Și așa a scris pictorul Vasile Pascu: „Iar istoria Sihlei se pierde în negura vremurilor!”, că nu se mai știe cât îi de vechi aici așezământul acesta.

Aici a trăit și Sfânta Teodora.

VIAȚA SFINTEI TEODORA³⁰

De obârșie Sfânta Teodora era din Vânători-Neamț, fiica lui Ștefan Joldea armașul, și a fost singură la părinți. A pustnicit mai întâi în munții Vrancei, fiind de metanie de la Mănăstirea Nifon din ținutul Buzău. Către sfârșitul vieții ei, când a câștigat darul Sfântului Duh, prin prea multă osteneală și post, s-a retras în peștera pe care o vedeți.

S-a retras, dar când? Când nu mai simțea foamea, nici setea, nici frigul. Omul duhovnicesc cel desăvârșit nu mai are nevoie de haină, nici de hrană multă și nu-i mai este frig și nici frică de nimeni,

³⁰ Predică rostită la Sihla în anul 1968.

căci are în inima sa pe Hristos, Care i se face lui și haină și hrană și toate celelalte, și-l păzește de toate.

Dar de ce în munte și în pustie? Iată de ce. Sfinții lui Dumnezeu cei mari și pustnicii s-au retras din lume, din vârtoarea lumii și din valurile pline de zgomot, de răutăți și de vicleniile cele fără de număr; s-au retras în pustie ca să scape de trei războaie. Care sunt acelea? De auzire, de vedere și de vorbire (cum scrie în Pateric).

Noi avem desigur cinci simțiri și toate sunt punți ale păcatului. Dar mai cu seamă ochii și urechile. Însă și limba, dacă nu o înfrânăm, este o mare răutate, cum zice Sfântul Apostol Iacov. Deci, sfinții s-au retras în munți, ca să scape de aceste trei feluri de răutăți; să nu aibă cu cine vorbi, să nu vadă pe nimeni, să nu audă pe nimeni, și să stea pururea în comuniune cu Dumnezeu prin sfânta rugăciune și meditațiile sfinte, ca să-I urmeze lui Iisus Hristos Care adesea se ruga singur în munte, noaptea și uneori chiar și ziua.

Așa a făcut și Sfânta Teodora, pe ale cărei cărări ați călcat și azi și de atâtea ori venind aici la schitul Sihla; și pentru că poate nu știți viața ei, vă voi face un rezumat al ei, căci nu îngăduie vremea să o spun mai pe larg.

Iată, aici unde este bisericuța asta mică, care are anul acesta 205 ani de la întemeiere, tradiția veche care s-a păstrat din gură în gură și din bătrân în bătrân, spune că a fost întâi coliba Sfintei Teodora. Ea a stat 14 ani de zile pe acest loc, unde fusese mai înainte un vestit pustnic, care venise aici din Munții Vrancei.

După ce s-a desăvârșit deci Sfânta Teodora aici, s-a dus în peștera din vale și acolo a fost descoperită prin minune dumnezeiască, că nu se știa de dânsa.

Duhovnicul ei din Sihăstria murise demult și ea nu mai putea coborî de bătrânețe până la vale, ca să se împărtășească cu Prea Curatele Taine. Dar s-a întâmplat o minune ca aceasta, mai înainte de moartea ei. La trapeza Sihăstriei niște păsări veneau și luau bucățele de pâine de la frații trapezari. Și au văzut frații cum luau acelea pâinea și zburau cu ea încioace spre miazăzi. Și a observat starețul mănăstirii și le-a zis: „Fraților, păsările acestea vedeți că nu mănâncă pâinea, ci iau în cioc câte o bucată și zboară cu ea încolo, înspre pustia Sihlei (că nu era atunci biserica aici). Mi se pare mie, a zis starețul, că trebuie să fie vreun rob al lui Dumnezeu, vreun suflet al lui Dumnezeu căruia păsările acestea îi duc pâine”.

Într-o duminică după amiază, doi frați au luat blagoslovenie de la starețul mănăstirii, după ce i-au spus: „Părinte, ne-am duce în partea aceea unde zboară păsările, poate să dăm peste acel pustnic căruia îi duc păsările mâncare de aici”. Și spune istoria – pe care am citit-o într-un vechi manuscris – că păsările parcă îi așteptau, căci au zburat dincoace de Sihăstria, la marginea muntelui. Și au stat cu bucata de pâine în cioc până au venit frații și când să le ajungă, au zburat mai încolo și tot așa zburau aproape de pământ și pe distanțe mici, ca și cum i-ar chema încioace, să le-o descopere pe Sfânta Teodora.

Și au venit frații, dar de la o vreme, către seară, a venit o ploaie mare și s-a întunecat și n-au mai văzut nici păsări și s-au rătăcit, că nu era pe atunci cărare, cum vedeți acum, ci era pustie mare; de aceea i se spunea aici Sihla, adică desiș, căci era mare desime printre stâncile acestea. Nu exista atunci schitul Sihla, ci numai câte un pustnic rătăcitor care stătea câteodată aici.

S-au rătăcit deci cei doi frați și când au văzut că e noapte și a venit și ploaie și s-a întunecat, au început a plânge, că erau uzi și rătăciți. Și s-au pus spate lângă spate lângă un fag, aici, aproape de peștera Sfintei Teodora din vale, și au hotărât să poposească până la ziuă acolo, că nu mai știau să nimerească înapoi, fiind deja noapte târziu.

Și stând ei acolo înfrigurați, se îmbărbătau unul pe altul, zicându-și: „Poate n-om muri noi până mâine și mâine vom găsi iar calea, ca să ne întoarcem la Sihăstria”. Și când a înnoptat tare și era aproape de miezul nopții, deodată au văzut o lumină mare ca un foc, acolo unde este peștera din vale. Și când au văzut lumina aceea, cel mic a zis:

– Măi, frate, trebuie să fie niște tâlhari aici, că eu am auzit că în pustiile cele mari stau hoții.

Și a zis cel mare:

– Nu, frate, poate să fie chiar un sfânt, care a făcut focul.

Și s-a dus cel mai mare și s-a apropiat de lumina aceea și ce credeți că a văzut acolo? Se vedea o roată mare de foc și din roata aceea niște limbi de foc ca niște săbii se suiau la cer. Era Sfânta Teodora care se ruga acum de 40 de zile și de 40 de nopți, ca

s-o găsească cineva să-i aducă Sfintele și Prea Curatele Taine ale lui Hristos, s-o împărtășească, că era prea slabă și nu se mai putea duce singură și era și goală, că putreziseră hainele de pe dânsa.

Frații, când au văzut-o, s-au speriat și au zis:

– Oare ce să fie?

Iar cel mai mare a zis:

– Vezi, acesta este sfântul la care merg păsările cu pâine!

În acel moment, Sfânta Teodora a lăsat mâinile în jos și nu s-au mai văzut lumini și au rămas în întuneric și le-a zis cu un glas slab de tot:

– Nu vă temeți, fraților, – că ei se temeau tare – nu vă temeți că e o nălucire, că eu sunt o femeie ticăloasă și neputincioasă, și mă rog lui Dumnezeu aici de 40 de zile și 40 de nopți să trimită pe cineva să-mi aducă Prea Curatele Taine ale lui Hristos, că vreau să mă împărtășesc cu ele, mai înainte de a mă duce de aici de pe pământ. Nu pot să mă arăt vouă acum, pentru că hainele mele au putrezit de mult și sunt goală. Dacă vreți, dați-mi o haină.

Și atunci fratele cel mare a dezbrăcat rasa de pe dânsul și a pus un bolovan în rasă ca s-o poată arunca, și a aruncat rasa sa, iar cel mic i-a dat cureaua. După ce s-a îmbrăcat cu rasa și s-a încins, sfânta i-a chemat pe frați la ea. Și când a ridicat mâinile în sus s-a făcut lumină în jurul ei ca în jurul unui sfeșnic. Și ei s-au speriat când au văzut-o. Era o femeie numai umbră de om, cu părul alb ca zăpada, luminată la față, slabă numai pielea și oasele și vorbea rar, cu glas blând și stins. Și a zis:

- Nu vă temeți, fraților, eu sunt o smerită roabă a lui Iisus Hristos, mă numesc Teodora. Duceți-vă repede la mănăstire și spuneți părintelui egumen să trimită mâine pe duhovnicul Antonie și pe diaconul Lavrentie, că mâine la ora 12 din zi mă voi săvârși. Să-mi aducă aici Prea Curatele Taine.

Iar frații au zis:

- Doamnă, noi nu știm acum unde este Sihăstria că ne-am rătăcit de aseară și iată a venit ploaia și este întuneric.

Iar ea a zis:

- Uitați-vă la răsărit!

Și a făcut un semn cu mâna și li s-au arătat două sfeșnice luminoase. Și a zis:

- Mergeți după aceste două sfeșnice că îndată veți sosi la Sihăstria.

Și s-au întors ei după cele două sfeșnice și cele două sfeșnice mergeau sus de la pământ și în câteva minute s-au pomenit la poarta Sihăstriei. Și au bătut în poartă, căci tocmai era slujba Utreniei, slujba de miezul nopții, și portarul care era atunci a zis:

- Cine sunteți?

- Noi suntem, frații care ne-am dus astăzi după păsările acelea.

Și le-a dat drumul și s-au dus la biserică și au ascultat Utrenia, iar după Utrenie i-au spus starețului:

- Părinte, am găsit o mare sfântă.

- Unde?

- Acolo unde sunt stânci multe (că ei nu știau cum se cheamă locul acela).

- Cum o cheamă?

- Teodora.

- Dar nu ați găsit pâinea care o aduc păsările?

- N-am găsit-o. Ne-am dus noi după păsări o bucată de drum, dar de la o vreme le-am pierdut din ochi și ne-am rătăcit.

Și i-a întrebat:

- Pe unde ați mers?

- Iată, pe plaiul acesta.

- Și pe unde ați găsit-o?

- Prin pustie, pe acolo pe unde e stâncăria aceea mare.

Și repede s-a pregătit starețul și duhovnicul și diaconul și a mers aproape tot soborul. Au luat Sfintele și Prea Curatele Taine și tot ce trebuia pentru împărtășit și au venit până unde s-au rătăcit frații, care au zis:

- Iată, pe aici ne-au adus sfeșnicele acelea.

Și îndată au văzut sub o stâncă ascunsă, multe bucăți de pâine mucegăită, uscată. Și i-a întrebat:

- Aceasta ați găsit-o ieri?

- N-am găsit-o. O pusese ră păsările acolo, pentru sfânta, că poate mânca câteodată o bucată de pâine și bea apă din stânca aceea scobită de acolo, de sus. Se vede că nu-i departe de aici (căci uitaseră locul).

Și când s-au dus mai încolo, au văzut pe sfânta la rugăciune, cu haina cu care se îmbrăcase ieri. Și s-au oprit toți. Și starețul care avea Sfintele Taine a vrut să îngenuncheze, dar sfânta l-a oprit:

- Nu se cuvine, sfinte părinte, să îngenunchezi având asupra ta neprețuitele Taine ale lui Iisus Hristos; eu trebuie să îngenunchez, că sunt păcătoasă.

Așa s-a smerit ea, căci sfinții cei mari niciodată nu se laudă, ci pururea zic că sunt păcătoși. Că cine se laudă, cade din darul lui Dumnezeu în trufie și se face diavol, măcar de ar fi viețuit toată viața în pustnicie.

Și atunci Sfânta Teodora, mai înainte de a se împărtăși cu Prea Curatele Taine, a spus viața ei, de unde se trage și pe unde a stat. Și după ce s-a împărtășit cu Prea Curatele Taine, a strălucit fața ei ca soarele și și-a ridicat mâinile la cer, iar când și-a dat duhul, a ieșit o mireasmă de a mirosit tot muntele trei zile. Și a lăsat așezământ ca sfintele ei moaște să le pună în peștera din vale. Și au stat o vreme acolo, apoi au fost duse în altă parte, unde a rânduit Dumnezeu, după cum se știe din istorie: la Sfânta Mănăstire și lavră Pecersca din Kiev.

Odată eram cu un băiat de la Vlădeni; el învăța la școala agricolă. Eu eram venit în concediu din armată, eram caporal. Mai aveam câteva zile să plec. Și el îmi zice: „Părinte, dar la Sihla n-am fost!” „Hai și la Sihla!”

Mă duc în peștera Sfintei Teodora, după ce-am vizitat mănăstirea și când ajungem, el întreabă:

– Măi, ce fel de pământ e acesta? Cât a stat Sfânta Teodora aici?

– 60 de ani a stat.

Eu știam viața ei.

– Măi, dar ce frig este aici! Ia să vedem ce fel de pământ este aici.

Și a scociorât acolo unde bănuia că a fost patul ei. Numai ce văd că scoate o căpățână, galbenă,

frumoasă, și tot cu cruce pe ea. Dar mirosea așa de frumos!

– Nu era Sfânta Teodora?

– Nu, că sfintele ei moaște sunt la Kiev. Știe toată lumea. Avem scrise toate. Ai noștri au fost sute și s-au închinat la racla sfintei. La Kiev sunt trei rânduri de tuneluri, de peșteri, numai cu sfinte moaște cu sfinți ruși. Sfânta Teodora este a cincea din margine în dreapta, „Teodora Carpatina”, din Munții Carpați. A luat-o generalul Kiseleff, când a luat-o și pe Sfânta Varvara de la bulgari. Ei țineau mult la sfintele moaște atunci.

Iar acest cap, noi l-am adus și l-am dat părintelui stareț. L-am spălat bine, acolo sus unde bea apă Sfânta Teodora. Mirosea așa de frumos, și cu alt cap pe care l-a găsit maica Isidora care a stat în pustie 50 de ani, alt cap mai micuț. Acela nu era așa galben ca acesta.

Mi-a făcut cineva din Humulești o lădiță frumoasă cu geam și le-am pus în paraclis. Când a ars mănăstirea, nu s-au mai găsit. Câți sfinți au stat pe aici!

Iată că v-am istorisit câte ceva despre Sfânta Teodora. Astfel, Sfânta Teodora a urmat celorlalți mulți sfinți și mari asceți ai lumii care au trăit prin pustie și prin peșteri. Și s-a săvârșit aici, în părțile noastre, și până astăzi a rămas numele peșterii, peștera Sfintei Teodora. Iată, aici avem și muntele și biserica.

IERODIACONUL CRISTOFOR SIHASTRUL

Să vă povestesc acum despre ierodiaconul Cristofor Sihastrul, pe care l-am cunoscut prin părțile acestea.

Eram cu fratele cel mai mare cu oile mănăstirii, în anul 1930. Eram cu Vasile, care a murit călugăr aici și știa Psaltirea pe de rost. Avea un păr lung negru și umbla legat cu o cordică neagră. Și mergeam pe aici, pe la vale de Sihla, prin stâncăria aceea.

Prin pădure știam vreo 30 de pustnici, care trăiau viață sihăstrească, plus vreo 17 maici. Una era fiică de ministru, maica Zenovia. Știa vreo șase limbi. Când mă duceam la ea, avea patru ucenice, mă întreba: „Frate, ai învățat Psaltirea pe de rost?”, că ea știa Psaltirea toată.

Era cum îi varul albă pe față, mânca la apusul soarelui, o dată în zi, pâine și apă. Ea avea drept de la regele Carol I să stea oriunde în pădurile statului și avea bordei mare, aici unde îi zice „la Zenovia”, dumneavoastră nu cunoașteți.

Și mai era maica Isidora de 50 de ani în pustie și altele, pustnice și pustnici. Și noi știam. Mai pe toți pustnicii îi găsisem, umblând cu oile mănăstirii. „Măi, poate mai găsim un pustnic în cutare loc!”

Mergeam cu oile. Acum era toamna. Oile nu se mulgeau la amiază. Și mergând prin stâncăria aceea

de dincolo de Sihla, aud pe fratele meu zicând: „Blagoslovește, părinte, blagoslovește!”

Eu eram în urma oilor. Ei, zic: „Taci, că a mai găsit un bordei pustnicesc; o peșteră”. Și într-adevăr, când ajung la dânsul, erau brazi sus și stânci mari uriașe și aici jos era o ușă veche de lemn. Și fratele bătea cu bățul în ușă.

Ușa avea niște ușori mari ciopliți. La ușa peșterii erau două trocuțe de lemn. Una era crăpată, veche, iar cealaltă era plină cu apă. Atâta era vasul lui. Și fratele a bătut în ușa peșterii, și ajung și eu și întreb:

– Frate, de ce bați?

– Uite, măi, am dat de o peșteră. Asta n-am cunoscut-o până acum! Și bat aici, dar nu răspunde nimeni.

Dar oile nu stăteau. Ele mergeau prin pădure. Zic:

– Uite ce-i: Hai să mergem! Dar dacă l-am găsi și pe acesta i-am aduce ceva de la stână – că noi câți pustnici am găsit, aveam obicei să le ducem: o sticlă de zăr, o bucățică de brânză, unde-i găseam, că dacă ei nu mai aveau prin pădure nimic, trăiau cu ce găseau.

Și când să plecăm noi, văd că la ușa aceea era o sfoară, între ușă și ușor. Zic: „Uite o sfoară, măi!” Mai jos de sfoară era o gaură în scândură, cât ar intra o sârmă. Pe acolo intra zăvorul. El avea un cârlig cu care zăvora.

Și când am tras noi de sfoară, pe dinăuntru era un rătez (o bucățică de lemn), s-a tras rătezu și s-a deschis ușa pe dinăuntru, și atunci noi am intrat. O

peșteră cam de 10 metri. Era un foc potolit în mijlocul peșterii. Lângă foc era niște cetină așternută, unde dormea el. Sub poala peșterii erau urzici uscate, bureți uscați, mere uscate, de astea sălbatice, hrana lui. O Psaltire veche era sub poala peșterii și o rasă, toată numai petice bucăți. Rasa este haina călugărească, care o purtăm noi.

Și lângă foc era și o masă cu picioare butucănoase, așa pătrate, făcute din topor. Și pe masă era o hârtie, o hârtie tare cu care învelești săpunul. Și pe hârtia aceea era scris cu creionul așa: „Aici locuiește jivina pământului, Irod. C.”. „Irod” înseamnă ierodiacon, prescurtat cu inițiale, dar C nu știam, că-i Calinic, că-i Casian, că-i Cristofor. „Măi, zic, e-un diacon!”

Zic: „Măi, dacă l-am găsi, că aista săracul este drept călugăr. N-are nici pat, n-are nimic, ai văzut, doarme jos lângă foc. N-am văzut nici o bucățică de pâine măcar. Numai niște sălbăticiuni de prin pădure, uscate”.

Eu la plecare am zis: „Măi, de descuiat am descuiat noi, dar de încuiat...”. De încuiat n-am mai putut, că el avea și o sârmă îndoită, cu care trăgea rățezul când se ducea, și încuia. Atâta era zăvorul lui. La el era „cheia” aceea.

Și am plecat noi. Dar zic: „Măi, s-a supăra părintele că i-am găsit peștera. Știi ce-ar să zică el? «Mi-a găsit cineva peștera, n-o să mai am liniște de acum!». Ia să-i scriem noi!” Și scriem noi o scrisoare: „Frate, cine ești, jivina pământului, să ne ierți pe noi, păcătoșii. N-au trecut oameni răi pe aici. Am trecut doi frați de mănăstire cu oile mănăstirii și

foarte am dori să te cunoaștem, să te ajutăm. Suntem din Mănăstirea Sihăstria, care se găsește aici mai jos”.

Și am lăsat și noi o hârtie. La câteva zile, era toamna, eu eram cu oile seara în porneală, că după ce mulgi oile, le dai în porneală seara să pască până târziu pe răcoare, că mai bine pasc seara decât ziua. Fratele cel mai mare era la stână, strângea cașul, făcea brânza. El avea treabă în stână. Și cum eram cu oile, văd că vine un călugăr tânăr la mine, era lună plină. Căinii s-au uitat așa la dânsul și n-au bătut deloc.

Era un călugăr tânăr, frumos și avea o geantă de piele și în ea avea ceva rotund. Dar mirosea așa de frumos de la dânsul, a crini, a trandafiri: „Măi, ce-i cu aista?” Și-mi zice mie:

– Blagoslovește, frate Constantin!

Dar eu când am auzit că-mi zice pe nume, mai tare m-am speriat, că nu era de la noi. Zic:

– Domnul.

– Dar fratele Vasile ce face?

Zic:

– El e la stână.

Mă gândeam: „Ia uite, măi! De unde ne cunoaște el pe noi, că noi nu-l mai văzusem?”

– Dar mai stai în porneală?

– Oile sunt sătule și de acum merg la stână.

Și mergem noi la stână. Noi aveam icoane în stână, că era stână mănăstirească. Noi eram toți frați de mănăstire, n-aveam nici un civil. Când a ajuns în stână a zis „Cuvine-se cu adevărat”, a făcut sfânta cruce și pe urmă a zis „Blagosloviți”. Când a intrat

în stână acest călugăr, cu geanta aceea de piele, în care avea ceva rotund, a venit o mireasmă de nepovestit.

Noi ne-am uimit, că eram numai cu fratele cel mai mare. Asta era în toamna lui '30, păscând oile pe aici. Și ne întreabă el pe noi:

- Frate Vasile și frate Constantin, nu vă temeți. N-ați fost zilele acestea cu oile pe la Sihla? Pe de la vale de Sihla, că acolo sunt stâncării mari, prăpăstii mari, înspre pâraul Isidorei?

- Ba da, am fost.

- N-ați găsit un locaș smerit?

- Da, părinte, am găsit o peșteră încuiată cu o ușă de lemn veche, și era o sfoară legată, și când am tras-o s-a deschis înăuntru. Și înăuntru am găsit numai niște foc potolit și niște cetină lângă foc și sub poala peșterii am găsit pădurețe uscate, urzici uscate, bureți, și o Psaltire era și o haină veche. Iar pe masă era o hârtie și scria pe dânsa așa: „Aici locuiește jivina pământului: Irod. C.”.

- Eu, păcătosul, sunt jivina pământului! Mă numesc Ierodiaconul Cristofor. Am făcut seminarul la Cernica și Teologia la Cernăuți și sunt de metanie din Mănăstirea Frăsinei, și sunt făcut diacon de mitropolitul Efrem Enăchescu. Și stau prin aceste locuri, că m-am rugat la Dumnezeu, când voi termina teologia, să vin aici, că mi-au plăcut foarte mult locurile acestea la Sihla, și am venit și stau aici de câțiva ani.

Pe urmă el ne spune:

- Frații mei, ați lăsat o scrisorică, că nu sunteți oameni răi.

Noi deschisesem ușa, cum v-am spus, când am tras de sfoara aceea, dar de închis n-am mai putut, că retezul s-a deschis, și era o sârmă pe care el o avea și cu care trăgea înapoi.

– Vă rog să mă iertați că am lăsat ușa la peșteră deschisă!

– Nu-i nimic, că n-are ce fura de acolo, ați văzut dumneavoastră.

Dar noi întrebam:

– Părinte, dar de ce miroase așa de frumos în jurul matală?

Ne-a răspuns el:

– Fraților, mari sfinți au trăit pe aceste locuri. Aici dacă au fost mănăstirile de sute de ani, mulți pustnici s-au nevoit pe aici.

Atunci erau 35 de pustnici în jurul Sihăstriei, plus vreo 17 maici în pustie, pustnice. Una a fost fiică de ministru, a fost stareță în Vărativ vreo 30 de ani. Și zice el:

– Mulți sfinți au trăit pe aici. Da, au trăit mulți, că Narcis Crețulescu, starețul Mănăstirii Neamț, arhiepiscop și doctor, spune la înmormântarea starețului Timotei că „Mănăstirea Neamțului are acum 730 de călugări și 70 de pustnici în pustie”.

Numai Mănăstirea Neamțului avea 70 de pustnici care trăiau în pustie, în peșteri și pe care-îi mai ajuta mănăstirea. Și pe aici noi am găsit mulți pustnici.

– Da. Și dacă vreți să știți de ce miroase în jurul meu, am să vă arăt un cap de sfânt care l-am găsit acum.

Și a scos din geantă un cap galben cum îi ceara, care avea o cruce neagră drept pe frunte, parcă era făcută cu pensula, dar era din os crescută. Și mirosea așa de frumos capul acesta.

- Unde l-ați găsit?

- Iată, să vă spun taina: Stau de 3-4 ani pe aici în peștera aceea care ați văzut-o. Și foarte multe scârbe mi-au făcut dracii. Vin noaptea, toacă, bat tobe, clopote, se fac șerpi, când mă rog vin spre mine să mă muște, se fac căței negri, se fac lupi, urlă la ușă, mari supărări îmi fac - că el avea rugăciune -; dar eu știu Psaltirea pe de rost și-i ard cu Psaltirea. Iar odată mă rugam la Dumnezeu, că mi-a fost drag locul acesta să stau pe aici și mă gândeam, oare câți sfinți au trăit pe aici în rugăciune, câte lupte au avut cu dracii, cum spune în viața Sfântului Antonie că îl băteau dracii și se chinuia când era în pustie, că avea luptă mare.

Că aceia nu se luptă cu cei care le fac voia lor, ci cu cei care într-adevăr se luptă cu ei. Și zice:

- Părinților, am fost Duminică, în ziua de Sfântul Ilie la Sihla, la bisericuța de sub stâncă - acolo era părintele arhimandrit Vasian Scripcă, care a fost stareț la Secu și a stat acolo 11 ani. Numai părintele Vasian știa că eu sunt pe locurile acestea. Și am slujit amândoi în bisericuța de sub stâncă Sfânta Liturghie, Duminică în ziua de Sfântul Ilie. Ne-am împărtășit amândoi cu Sfintele și Preacuratele Taine, iar eu când era aproape ora 12 mi-am luat rămas bun de la părintele Vasian și el mi-a dat oleacă de pesmeți, oleacă de pâine uscată. I-am sărutat mâna - acesta era diacon, celălalt preot - și am

plecat. Și mergând, eram obosit, fiindcă privegheasem noaptea, mai mult n-am dormit, ca să mă pregătesc, să-mi citesc toată rânduiala de împărtășire. Și când coboram înspre peștera Sfintei Teodora, în acea parte, m-a luat o oboseală. Soarele bătea printre crengile brazilor, cum e la noi acum, printre frunze, că erau și fagi și brazi, și mi-a zis gândul: „da să mă culc oleacă?” Cum eram obosit, am făcut o cruce și m-am culcat. Era drept la amiază, că aveam ceas la mine.

Și când m-am culcat eu, când aproape să adorm, a venit cineva și m-a luat de picioare și m-a învârtit roată. Dar eu m-am speriat, m-am sculat și zic: „Măi, trebuie să fi fost vreun călugăr și m-a văzut și a făcut o glumă să mă sperie. Sau e vreun pădurar, sau cineva la bureți? Cine știe ce persoană e în locul acesta pustiul!” Și m-am sculat, m-am uitat, dar n-am văzut nimic. Și ce mi-a zis gândul? „Aista-i dracul cel de amiazăzi”.

S-a gândit el, cum spune în Psaltire: *Nu mă voi teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucru cel ce umblă întru întuneric, de întâmplare și de dracul cel de amiazăzi; și iarăși: nu mă voi teme de rele că Tu cu mine ești.*

„Ia, în ciuda lui, eu mă culc iar. Eu vreau să dorm că-s obosit”. Și mi-am făcut cruce și m-am culcat din nou. Când m-am culcat, când aproape să adorm, eu având părul lung, mă ia de păr și de trei ori mă poartă. Și atunci m-a luat o frică, tremuram; m-am sculat: „Măi, cine-i?” Mă uit în toate părțile.

Când mă uit la înălțimea brazilor, așa, mai sus de jumătatea brazilor, iaca un pustnic stătea în

văzduh. Cu o barbă albă, cu părul așa în două părți, încălțat cu sandale de lemn, cu metanii de lemn în mână.

Eu când m-am uitat, am crezut că-i o nălucire. Am început a face cruce, că și diavolul se poate arăta în chip de sfinți, de Maica Domnului; este putere nălucitoare, cum spune Apostolul Pavel: *nu-i de mirare că și satana se preface în chip de înger*. Dar el când a văzut că fac cruce, a zis:

- Nu te teme, părinte Cristofore - mi-a zis pe nume -, nu te teme, că nu-s nălucire! Eu sunt un smerit călugăr care am viețuit pe aici și am murit în acest loc. De acolo de unde ești sfinția ta fă o sută de pași la dreapta și vei găsi oasele mele, că nimeni nu știe că eu am adormit pe aici. Să iei capul meu, că-ți voi fi de ajutor în viața de pustnicie pe care ai luat-o și te voi păzi și nu vei mai avea atâtea lupte cu dracii.

Dar mi-a spus numai capul să-l iau. Eu mă uitam la el cum stătea în văzduh și tot făceam cruce. Dar el zice: „Nu te teme! Nu te teme! Că nu-s nălucire!” Că vedea că mă tem, că am crezut că-i nălucire drăcească. Și am mers. Dar de emoție cum am mers eu, am mers ca omul când e speriat, n-am numărat pașii bine, chiar o sută. Eu am mers și m-am oprit și când am văzut că nu-i nimic, am zis: „Măi, iaca a spus minciuni. Acela trebuie să fie un duh rău”.

Dar el de acolo: „Mai mergi oleacă, că n-ai făcut o sută de pași!” Și când am mai mers ca la vreo zece pași, iaca o stâncă colibită, cum ați văzut că sunt multe, și de la marginea stâncii până jos era

o pânză de păianjen și sub pânza de păianjen se vedeau osemintele lui. El acolo a murit, sub stânca aceea. Bătea soarele. Erau galbene cum îi ceara.

Și atunci am uitat că mi-a spus să iau numai capul. Eu am pus rasa jos, am început a face cruce, am stricat pânza aceea de păianjen și am început a culege oscioarele de la mână. Oasele, când puneam mâna pe ele, erau fierbinți ca fierul roș. Tot m-am fript la mână. Și intrau în pământ sfârâind, încât ieșea fum. Și a rămas numai capul, că nu i-a fost voia lui să iau oasele, ci numai capul.

Dar eu când am văzut, am zis: „Vai de mine, m-am fript tot la mână!”. Acum mă temeam să iau și capul, credeam că și acela-i fierbinte. Și tot dădeam pe aproape, să văd dacă nu mă frige; capul a rămas galben, frumos. Și când am pus mâna, capul n-a dispărut. E așa cum îl vedeți. L-am luat și când m-am uitat înapoi, pustnicul nu mai era. Nu l-am mai văzut.

Și iată, părinților, îl port la mine de la Sfântul Ilie – era toamna, era prin octombrie așa. Zice: n-am mai avut lupte cu dracii în peșteră. Nu mi-au mai venit să mi se facă în chip de șarpe, în chip de arici, căci veneau în chip de ostași, în chip de lei, dar acum n-am mai auzit nimic de când am băgat capul acesta în peșteră. Și drept unde mă culc eu pe cetina aceea, i-am făcut acolo în stâncă olecuță de loc cum am putut eu și îl țin acolo.

Dar eram trist că nu știam cum îl cheamă, ca să-i zic: „Sfinte cutare, roagă-te pentru mine!” Și mă gândeam: „Doamne, cu rugăciunile robului Tău acesta – îl arăta –, miluiește-mă și mă ajută!” Și într-o

noapte la miezul nopții cum mă rugam, aud de trei ori: „Cristofore, frate, numele meu este Ieroschimonahul Pavel – a fost preot schivnic –, fost duhovnic al Sihlei”. De trei ori mi-a spus, și de atunci i-am aflat și numele.

Și iată îl port la mine, zice, și mare ușurință am. Vedeți mireasma asta? Când mă rog, mai tare miroase. Mi se pare că am tot raiul cu mine. Toată Biserica.

Și atunci am spus:

– Părinte Cristofor, dar dacă ne-om mai duce pe acolo?

– Nu. Să nu veniți, fraților, că m-am rugat lui Dumnezeu să nu mai știe nimeni unde sunt. Chiar de veniți, nu mă mai găsiți.

Dar să știți că pe aici mulți sfinți au trăit, că apoi am mai găsit eu două capete de sfinți, pe urmă, ale altora, umblând cu oile; că mulți au sihăstrit prin pustie. Apoi a zis:

– Mă duc până la Părintele Ioanichie – starețul nostru era stareț mare, el mânca numai sâmbăta și Duminica, a venit din Sfântul Munte –, că vreau, zice, să stau trei zile la mănăstire.

A mers de vale și l-a învățat pe părintele Nicanor croitoria de veșminte bisericesti și a stat trei zile. Starețul a vrut să cumpere capul acela de sfânt de la dânsul pentru ajutorul mănăstirii. „Nu. Să-mi dați munți de aur, că nu-l dau! Acesta-i ajutorul meu unde mă duc, că se roagă pentru mine la Dumnezeu”.

Au făcut Liturgia în paraclis și au pus capul pe Sfânta Masă și s-a umplut biserica de mireasmă. Și a treia zi a ținut o predică la masă la toți părinții,

a luat iertare, a luat capul și a plecat. „Eu mă duc pe calea mea de sihăstrie, că-n pustie vreau să mor. Dar să nu mă mai căutați, că acolo unde m-ați găsit, nu veți mai găsi nici locul și nici pe mine, că m-am rugat lui Dumnezeu să petrec în singurătate, numai cu grija lui Dumnezeu și să nu mai am de a vorbi cu oamenii”. Și s-a dus.

Și ne-am dus noi, eu care am fost cu oile și am căutat peștera lui, cu zece frați, cu douăzeci; n-am mai găsit nici peștera, nici bradul, nici nimic, nimic. „Să știți că m-am rugat să fiu acoperit”.

Aici la Sihla, între «Râpa lui Coroi» și «Fagii rari» este un loc unde, dacă te ascunzi și petreci în rugăciune, nu te poate găsi nimeni în veacul veacului. Și aceasta de unde o știu? Am fost în Sfântul Munte Athos, la Cherasa pe grecește, Chirașa îi zice pe românește, și am găsit un călugăr de la Sihla care a stat 40 de ani aici și acum era acolo. El mi-a zis: „Este un loc acolo la Sihla, între «Râpa lui Coroi» și «Fagii rari», unde, dacă te rogi lui Dumnezeu, niciodată nu te poate găsi nimeni. Eu o știu”. Asta mi-a spus acela.

Părintele Cozma Beri, care a venit în mănăstirea asta când era starețul Iona, erau 40 de călugări atunci aici, mi-a zis: „Măi băiete, acest stareț Iona din Sihla a fost foarte milostiv. O dată, când s-a dus să taie un fag toamna, a auzit sunând a gol; și când l-a doborât a găsit o comoară. A cumpărat multe vite în Sihla și a făcut multe case la săraci. Dacă a cumpărat vite, m-a trimis să pasc vitele. Eram cu un frate mai mare. Și mergând cu vitele încolo înspre Pârâul Isidorei, prin pustiul

acela, iaca un călugăr făcea metanii în fața unei peșteri, se ruga. Și noi, când l-am văzut, nu știam că sunt pustnici pe-acolo, am lăsat hainele în băț și fuga la stareț să-i spunem că am găsit un pustnic.

Starețul a zis: „Măi, dar eu sunt de atâția ani pe aici și n-am găsit nici un pustnic”. „Este pe aici pe aproape”. A venit starețul, au venit și alți călugări, și noi lăsasem și hainele acolo. „Uite hainele, vezi”. Le-am găsit acolo și am găsit și vitele, dar pe el nu l-am mai găsit. S-a rugat să nu-l găsim. Și degeaba. Așa-i locul acesta. Dacă se roagă, Dumnezeu îl acoperă.

De aceea, fiindcă sunteți un grupușor tocmai de la Argeș și fiindcă tot aveam în gând să mă plimb oleacă, că eu mai acuș mă duc la bătrânul (Paisie), că eu dimineață plec, am vrut să vă spun ceva despre locul acesta. Mulți sfinți au trăit pe aici, mulți cuvioși, mulți cu viață sfântă.

Făceam biserica asta nouă, paraclisul. Când am terminat-o a venit unul Ion Fuliga, care a lucrat la biserica Patriarhului Nicodim la Pipirig. Moșul acesta era cioplitor de piatră. „Părinte, eu vreau să cioplesc piatră la Sfânta Masă gratuit”. „Hai, moș Ioane, și cioplește, că eu îți plătesc!” „Nu, nu, nu. Să fiu și eu ctitor”.

Și a luat omul o daltă, un ciocănel, că nu toată piatra-i bună de cioplit. Alta-i prea tare, alta crapă, el știa, dacă-i cioplitor, și zice:

– Hai să gălesc eu o piatră bună pentru Sfânta Masă.

Am luat-o pe „Pârâul Negru”, am ajuns la bordeiele a doi pustnici, Partenie și Gherasim, aceia

plecaseră în Sfântul Munte, și aceia au stat vreo 40 de ani. Unul era de la Belcești din județul Iași și unul din Botoșani, și pe acolo erau stânci așa în fața soarelui, colivite. Și el cioplea o piatră și zicea:

– Asta nu-i bună, Părinte! Asta-i prea tare, crapă. Asta este prea nisipoasă.

– Bine, moș Ioane.

Eu eram starețul acestei mănăstiri, era în '46. Și mergând el, eu mergeam cu el, că eu știam locurile; am păzit oile aici zece ani de zile, am fost frate la ascultare. De la oi m-a luat și m-a pus stareț în '42. Eu știam toți munții ăștia.

– Hai, moșule, că eu știu unde sunt lespezi!

Mergând noi, el cioplea într-o lespede, și era o prăpastie mare în jos, cu afine. Știți ce-s acelea afine! Era afiniș mult. Și eu mă uitam de sus jos și văd acolo parcă era un burete, ceva alb.

– Ce să fie acela?

Dar el, moșul, coborând după treburile lui, încerca pietrele să vadă dacă sunt bune pentru Sfânta Masă, găsește un cap de om.

– Părinte, am dat de capul unui pustnic!

– Dar cum să fie cap de pustnic pe aici?

– Părinte, vulpea are obicei să se joace dacă găsește oasele omului mort. Trebuie să fie și cealaltă parte a oaselor.

Dar zic:

– Unde să fie?

– Ea l-a dat jos de pe stâncă aici.

Eu mă duc roată-roată pe departe și mă sui pe stânci. Când mă sui pe stânci, iaca un bordei stricat, ploua în el, și aproape de bordeiul acela, oasele

călugărului. Toate, în afară de cap, capul îl dăduse vulpea de-a dura. Cine știe când a murit el? Și era și crucea de la gât, încă cruce de lemn. Și centironul era acolo. Și el era mort aproape de bordei, lângă prăpastia asta. Și așa i-am găsit osemintele și la acela. Da. Apoi am mai găsit, dar n-am când vă spune, că vă țin prea mult.

Mulți sfinți au trăit pe aici. Și voi venind pe aici tocmai de departe, vă faceți parte de rugăciunile Sfinților Părinți, că aveți dragoste să călcați pe aceste locuri. Deci Preasfânta Treime și Maica Domnului și sfinții care au locuit pe aici să vă ajute cu rugăciunile lor, să vă binecuvinteze calea, mergeți cu îngerul Domnului și cu Maica Domnului și să ne întâlnim cu toții la rai, iar de va voi Dumnezeu ne vom mai întâlni și în veacul de acum. Amin.

SFÂNTUL NECUNOSCUȚ DE LA NEAMȚ

- Prea Cuvioase, spuneți-ne ceva de sfântul care s-a descoperit la Neamț³¹.

- Acesta care s-a descoperit la Neamț, ai văzut că acum l-au pus de-l sărută oamenii. L-am sărutat și

³¹ La sfârșitul lunii mai, în anul 1986, călugării și pelerinii aflați în Mănăstirea Neamț au fost martorii unui fenomen neobișnuit. Pavajul care duce de la clopotniță la biserică s-a ridicat în mod minunat pe dimensiunea unui mormânt. Pentru că acest fenomen continua, s-a hotărât să se sape în acel loc, pentru a vedea cauza ridicării pavajului. Astfel au fost descoperite moaștele unui sfânt necunoscut.

eu când am fost de am ținut predică la instalarea starețului. Cu acesta este o mare taină. Știți cum s-a ridicat pavajul.

Venea hramul Mănăstirii Neamț. Cât mai era? Era joia asta și joia cealaltă era hramul. Mitropolitul, patriarhul actual, era la Neamț la palat.

Pavajul s-a ridicat la început oleacă pe o distanță de vreun metru, a doua zi mai mult, a treia zi mai mult. „Vai de mine!” S-au dus la patriarh:

– Înalt Preasfințite, o să pățim o mare ispită la hram!

– Dar de ce?

– Uite cum este: se ridică pavajul care duce la biserică.

– Măi băieți, ce poate să fie?

– Conductele de apă a Mănăstirii Neamț, care vin din munți. S-o fi spart o conductă dedesubt și acum apa ridică pământul – așa s-au gândit toți.

– Hai repede să săpăm un șanț să dăm drumul la apă! Hai să căutăm, ca nu cumva tocmai la hram să se spargă și să iasă apă și să se înece oamenii pe aici!

Și s-au dus cu târnăcoape. Au scos un rând de pavaj, din beton, dedesubt alt rând de pavaj. Că în Mănăstirea Neamț prima biserică este de pe la 1320. Am citit istoria mănăstirii. Când au săpat și au scos și al doilea pavaj, țărâna proaspătă. Au mai săpat vreun metru jumătate și au dat de oasele astea galbene cum îi ceara.

Le-ai văzut și capul galben și o mireasmă a ieșit de acolo, de s-a umplut ograda mănăstirii și au venit și preoții care erau la seminar, vreo 120 de

preoți, că erau veniți la o adunare teologică. Și a venit și mitropolitul.

– Ce-i măi? Ce-i mireasma asta? că a ajuns și la seminar mirosul.

– Ia uitați ce am găsit!

Imediat au venit și de la securitate:

– Dați-le pe foc!

Dar mitropolitul:

– Nu se poate, domnule, aici este loc istoric. Asta-i minune mare.

– Să nu se audă de minuni! – ăștia care erau acolo.

– Nu vă temeți, cu cât vreți voi să opriți soarele să nu lumineze, mai tare luminează! Vai de capul vostru!

Patriarhul a zis:

– Spălați-le cu aghiazmă mare și cu vin – așa-i regula.

A făcut un sicriș și le-au pus acolo. Și când s-au dus în biserică, patriarhul s-a îmbrăcat cu nouă preoți și patru diaconi. Și au făcut o slujbă frumoasă de dezlegare, ca la panacidă. Și când a pocnit o dată sicriul, toți au început a plânge. Și apoi le-au dus într-un dulap cu veșminte arhieresti, în altar. Acolo le-au ținut până după revoluție.

Securiștii au spus: „Să nu se mai audă de ele!” Noi le-am ascuns. Dar ce-au făcut? Au adus de la gropniță, unde-s capetele, niște oseminte de călugări, le-au pus într-un sicriș nou, și când veneau oamenii, ziceau: „Aici sunt!”, ca să-i mintă pe oameni, că oamenii nu se lăsau; să le arate moaștele.

După ce-au scos moaștele, imediat au pus să facă pavajul – ai văzut că l-au făcut înapoi bun. O babă a văzut de unde l-au scos. Ea s-a dus și a aprins trei lumânări acolo și făcea metanii; vine un securist:

- Mătușă, de ce te închini aici?
- De aici a fost sfântul!
- Nu, mătușă, du-te și te închină în biserică!
- Du-te tu în biserică! Aici a fost sfântul!

Au început a râde și aceia: „Măi, cu babele nu te poți pune”.

În 1930, profesorul universitar de la Soroca, Tomescu Constantin, a scris istoria Mănăstirilor: Neamț, Agapia și Văratice. S-a dus la arhivele statului de la Iași și aici este o secție la Piatra Neamț, din 1320 până în 1938 au adormit în Mănăstirea Neamț mii de călugări; gândiți-vă ce-a fost acolo. Ei, câți sfinți au fost din aceștia!

PĂRINTELE DOMETIE CEL SURD DE LA MĂNĂSTIREA NEAMȚ

Starețul nostru ne povestea că el a venit la Mănăstirea Neamț de la Sfântul Munte în 1900. Zece ani Părintele Ioanichie Moroi a stat paraclisier la Neamț și abia apoi, în 1910, a fost trimis egumen aici la Sihăstria.

Paraclisierul avea un clopoțel și un ciocănel. Așa era regula mănăstirii. Și când se ducea la miezul nopții, întâi trebuia să trezească pe stareț. Bătea de trei ori cu ciocănelul în ușă și suna clopoțelul și zicea

aşa: „Vremea cântării, ceasul rugăciunii, blagoslovesşte, preacuvioase părinte, ca să toc!” „Domnul”.

Şi apoi mergea şi-i scula pe toţi şi apoi toca în tochiţa de fier, toca împrejur, toca sus şi apoi trăgea clopotele. Asta-i treaba paraclisierului.

Şi îmi spunea Părintele Ioanichie:

– Măi, băiatule. Eu am fost paraclisier şi ca să nu dorm, ce făceam? Puneam ceasul să sune la ora 11 (23) şi eu citeam la Psaltire.

El nu dormea până la Utrenie. Şi s-a întâmplat la Mănăstirea Neamţ că era un călugăr de aproape o sută de ani, schimonahul Dometie. Şi locuia tocmai acolo unde-i fabrica, care atunci nu era, că-i făcută de Nicodim, încoace. Îi zicea „La văcărie” acolo. Avea o chilie rea. El era surd şi nu auzea slujba. Venea la mormântul Cuviosului Paisie şi plângea acolo, vedea mişcarea, slujba, dar nu auzea nimic.

Plângea acolo şi se ruga şi se ducea la chiliuţa lui. Iaca, într-o bună zi a murit Dometie. S-a dus nu ştiu cine pe acolo şi l-a găsit în genunchi, cu Psaltirea deschisă. O haină ruptă pe el, capul gol şi a zis: „Măi, a murit Dometie cel surd, care venea la biserică de acolo de sus de la Văcărie”.

Atunci era eclesiarh mare un arhimandrit, Ghenadie Roşu. El trebuia să aibă grijă de cei ce mor.

– Măi, duceţi-vă şi-l aduceţi!

Când s-au dus au văzut aceia: dulamă nu-i, rasă nu-i, toate rupte. Unul a dat o dulamă, unul o rasă, l-au îmbrăcat săracul; unul i-a dat fes, l-au pus pe o năşalie şi l-au adus în biserică. Care-i preot îl bagi direct în biserică trei zile, care-i călugăr în pridvor.

Și l-au pus în pridvorul Mănăstirii Neamț, aici cum intri.

Dar este o regulă: cât stă mortul în biserică, să se citească pe rând la Psaltire; așa-i și la noi. L-a adus acolo și le-a spus:

– Măi, care vreți să citiți la Psaltire lui Dometie?

„Dar ce-ar să-mi dea Dometie?” întrebau călugării. Ei citeau la ceilalți bogați: „Măi, am găsit Triode, am găsit Penticostare, am găsit cărți, are haine...”. Erau bucuroși că le dădea ceva. „Dar de la Dometie ce să-mi dea?” N-a vrut să se ducă nici unul. Și vine eclesiarhul la Părintele Ioanichie; el stătea acolo la poartă, unde a stat Gudiil.

– Măi, Ioanichie, tot nu dormi tu până la Utrenie; citește tu la bietul Dometie, la Psaltire, până voi găsi altul.

Tot a găsit pe urmă, dar atunci pe moment nu.

– Da, părinte.

Se duce. Pe Dometie l-au dus în pridvor, i-a pus schima mare, ați văzut cum se pune peste nășălie și l-a acoperit peste tot. Era iarna. Numai el era. Iarna pe la nouă este târziu tare. Și citind acolo, Dometie ridică un genunchi în sus din sicriu. Ăsta când a văzut că Dometie a ridicat un picior, zice:

– Măi, Dometie, măi, dar ești viu? Eu te pomenesc la morți.

Se duce și-i apasă genunchiul înapoi. Mai trece un ceas, Dometie ridică și celălalt genunchi. Știți că monahul este acoperit la față cu camilafca. Când a văzut că a mai ridicat și celălalt picior, a zis:

- Măi, Dometie, măi, dar eu te pomenesc aici degeaba la morți?

Și ce se gândește el? „Măi, el săracul, că l-au legat cu camilafca nu poate vorbi”. Se apucă și-i dă schima cea mare de pe față și ridică aripile camilafcei. Când a desfăcut camilafca, Dometie a căscat gura, și a stat cu gura căscată vreo 3-4 minute. Și când a ieșit o mireasmă din gura lui, s-a umplut și biserica și ograda mănăstirii și toate. Și pe urmă a închis gura înapoi. Părintele Ioanichie când a văzut așa, a început a plânge. „Ia uite, măi, pe cine preaslăvește Dumnezeu! Pe-un bătrân surd, săracul”. Era de 80 de ani în mănăstire.

El a citit înainte. Se uită la ceas. Trebuia să scoale pe starețul Narcis Crețulescu; el venea în fiecare noapte la Utrenie. Utrenia totdeauna la miezul nopții, așa cum este la Secu, cum este la noi, așa se punea și la dâșii.

Se duce, trezește arhiereul, toacă, trage clopotele, vin călugării. Preotul de rând care era, când a venit a simțit mireasma aceea în ograda mănăstirii: „Măi, ce-i? Ce-i, măi? De unde este mireasma asta?”

Erau plecați vreo zece părinți din Neamț la Ierusalim. S-a gândit: „Au venit aceia de la Ierusalim și au adus aromate de acelea. Cred că de aceea miroase așa. Au umblat cu acelea pe aici”.

Când a intrat în biserică, mai tare mirosea. A venit și arhiereul:

- Ce miroase, măi? Ce miroase?
- Nu știm, Prea Sfinția Voastră.

Care cum venea, că veneau călugării la biserică, erau călugări mulți, se minunau.

– Trebuie să știe Ioanichie, măi, că el a citit lui Dometie.

• Când vine acela de la clopote, îl întreabă:

– Măi, Ioanichie, măi, de unde este mireasma asta?

– Nu vă spun. Faceți întâi Utrenia!

Au intrat la 11 la Utrenie, la ora 2,30-3 au ieșit.

– Măi, Ioanichie, tu știi ceva de mireasma asta?

– Prea Sfințite, Prea Sfințite, bine zice Sfânta Scriptură: *Dumnezeu preaslăvește pe cei smeriți. Cei dintâi vor fi pe urmă, cei de pe urmă vor fi întâi.* Știți de unde-i mireasma asta? Din gura părintelui Dometie.

Și le-a spus cum a ridicat un picior și al doilea și cum l-a descoperit la față, a căscat gura și a ieșit această mireasmă.

Când a auzit, a plâns și episcopul.

– Ei, măi băieți, v-am spus să veniți la citit la Psaltire!

Dar acum ce-au făcut? Au fugit călugării la chilii, au venit vreo 2-300 cu Psaltirile și s-au pus în genunchi în jurul bisericii și nu se mai rugau pentru părintele Dometie, ci se rugau așa: „Părinte Dometie, roagă-te pentru noi!” Acum se rugau ei la dânsul.

Asta a fost atunci. Și mireasma aceea a simțit-o trei zile și trei nopți, dar când să-l îngroape, altă minune: Episcopul Narcis Crețulescu a zis: „Măi, dacă l-a preaslăvit Dumnezeu, câți suntem hirotoniți în Neamț, toți să ne îmbrăcăm și să slujim!”

Erau peste 80 hirotoniți, preoți și diaconi.

Atâta era de ușor când l-au dus la mormânt, ca o pană. Și când l-au pus în mormânt, au pus după obicei cenușa din cădelniță, paharul cu vin și untdelemnul din candelă și pe urmă au pus capacul sicriului.

Și când au pus capacul au auzit trei lovituri din sicriu. Și când a ieșit o mireasmă, câtă lume a venit, toți au mirosit. Acesta-i Dometie cel surd, care a murit în 1905 la Mănăstirea Neamț.

PĂRINTELE GHERASIM CEL NEBUN PENTRU HRISTOS

Gherasim cel nebun pentru Hristos trăia aici – știți unde-i Schitul Vovidenia la Neamț – în marginea pădurii. Avea o casă rea, ușa o ținea încuiată și el intra și ieșea din casă pe geam, ca să râdă toți de el, și geamul îl avea deschis totdeauna, că-l luase, n-avea geam. Și n-avea sobă, făcea focul în mijlocul casei pe pământ, iar vara se dezbrăca și se ducea noaptea să-l mănânce țânțarii de brad în pădure, aceia care-s grozavi. Dimineața intra pe geam în casă și citea Psaltirea. Îi zicea lumea: „Gherasim cel nebun din marginea pădurii”.

Umbla cu capul descoperit, desculț și cu o rasă de șiac roasă și plină de găuri. La prânz lua o cofă de lemn, sărea pe fereastră, că ușa era tot timpul închisă și venea pe jos la mănăstire. Când se apropia de mănăstire, începea să zică fără de rânduială: „la

cofrărie, la chelărie, la brânzărie, cu ciocovelele, cu cofăielele, cu cocovelele". Venea cu cofa în mână la bucătărie și voia să-i pună tot ce avea să mănânce în cofa aceea: și mămăligă și pâine și borș, toate acolo. Și ziceau părinții:

– Du-te, măi, și-i pune mai repede, că nu mai termină!

Și-i punea în cofa aceea și mămăligă și borș și tot ce aveau. Și iar se ducea zicând: „cu ciocovelele, cu cocovelele, la brânzărie, la chelărie, la bucătărie, cu ciocovelele, cu cocovelele” și se făcea că este nebun. Dar câți sfinți am avut nebuni pentru Hristos! Nu vedeți în Viețile Sfinților? Sfântul Andrei, Sfântul Simion. Atunci știau: „Vine nebunul acela cu cofa. Puneți-i, bre, ceva, să se ducă!”

Odată era venită o delegație de arhieriei de prin Grecia. Mănăstirea Neamț era cea mai mare din țară și delegațiile cele mai mari întâi treceau pe la Neamț. Și era starețul mănăstirii pe atunci Macarie. Gherasim cel nebun vine cu cofa, n-avea nici o treabă că au venit arhieriei: „Cu cofăielele, cu ciocovelele, la brânzărie, la bucătărie” și întindea cofa înaintea lor.

– Ce are părintele acesta, este bolnav? au întrebat aceia.

– Da, este cam stricat de minte.

– Săracul de el!

Și i-a zis unul din părinți:

– Mai taci, părinte, că te aud prea sfinții ăștia străini și este rușine!

Atunci s-a oprit și s-a întors la chilie, repetând mereu:

– Iaca tac, iaca tac! Iaca tac, iaca tac!...

A trăit nouăzeci și ceva de ani. Toți îl știau de „Gherasim cel nebun”. Noaptea pleca în pădure gol să-l mănânce țânțarii și să nu mai doarmă, și dimineața intra pe geam în chilie și pe urmă se apuca de rugăciune.

Când a murit, l-au găsit părinții cu o cruce și o scrisoare în mână. Și scria așa: „Iertați-mă, iubiți părinți și frați, pentru smintelile pe care vi le-am făcut, și nu încetați a vă ruga pentru mine, păcătosul, că nu am putut să plac și lui Hristos și pe oameni să nu-i smintesc. Gherasim păcătosul.”

Acesta-i Sfântul Gherasim cel nebun pentru Hristos. Și când l-au îngropat, auzi ce minune dumnezeiască, mormântul s-a cutremurat de trei ori cu cei ce erau acolo, numai acolo în jurul lui! După vreo 20 de ani după ce l-au dezgropat, osemintele lui erau galbene cum îi ceara.

Să știți voi că dintr-atâtea mii de călugări câți au trăit, au fost ei și sfinți. Dintr-atâta lume Dumnezeu are oamenii lui aleși, cum spune starețul Neonil din Neamț, care a fost după Cuviosul Paisie: „Mulți părinți sfinți au adormit împrejurul acestei sfinte mănăstiri”.

Deci, frații mei, uitați ce spune Dimitrie Cantemir, am operele lui complete, scrie în Descrierea Moldovei: „Moldova de sus are peste 200 de mănăstiri mai mari, zidite din piatră – în timpul lui 1718. Munții sunt plini de călugări și schimnici, care-și închină acolo lui Dumnezeu o viață singuratică și depărtată de tulburările lumii”. Vă arăt, că am cartea.

Am apucat eu acolo într-un loc, îi spune la „Pârâul Rău”, alții îi zic „Pârâul Dracului”, trei pustnici: unul Timotei, era mic, dar barba era până la pământ; unul Nicodim Susan și cu Iosif, acolo au stat săracii. Și când am dat peste ei, acolo, săracii, atâta au zis: „Nu mai spuneți la nimeni că suntem pe aici!”

Și când i-a scos de acolo, atunci cu tulburarea aceea, căutând pe stiliști, iarna i-a adus desculți prin zăpadă aici. Unul era din Procov, doi erau din Mănăstirea Neamț, prin zăpadă i-au adus, mi-aduc aminte, un șef de post Pașcăneanu, dar a murit rău acela.

Ei s-au dus iar în pustiu când au scăpat, nu se știe pe unde au murit. Ia gândiți-vă dumneavoastră. numai câte capete de pustnici am găsit noi pe aici.

CHEMAREA LA VIAȚA CĂLUGĂREASCĂ

Cinul călugăresc este rânduit în Legea Darului, pentru cele mai alese suflete, care au o menire și o chemare foarte înaltă.

Sfântul Ioan Postnicul spune așa în canonul 15: „Părinții care vor opri copiii să meargă la mănăstire, neîmpărtășiți să fie cu Sfintele Taine și la moarte”. Așa-i de mare păcat. N-are voie nici la moarte să se împărtășească.

Căci chemarea asta lăuntrică și alegerea asta dumnezeiască, de a alege câte un suflet să se facă

călugăr sau călugăriță, este o alegere de sus, o energie necreată a darului Duhului Sfânt.

Cine se împotrivește, se luptă direct cu Dumnezeu. Pentru ce? Un călugăr, dacă ajută Dumnezeu să-și păzească cinstea și făgăduința lui, este mai mare decât împăratul. Auzi ce spune Sfântul Ioan Scărarul? „Câtă necinste i s-ar părea unui împărat să lase împărăția și să se facă călugăr, de mii de ori mai mare rușine ar fi pentru un călugăr să lase călugăria și să se facă împărat!”

Că împăratul este pe lumea asta, dar poate să se muncească în gheenă în vecii vecilor, dacă nu corespunde cu viața și cu dregătoria lui. Iar călugărul are asupra lui marele chip îngeresc. El este înger. Și câtă distanță este între un înger și un om, atâta distanță este între un călugăr și un împărat.

Deci mare este chemarea asta și fericite de aceia care au chemare și o pot duce până în sfârșit. Fie că-i fată, fie că-i băiat. Dacă a intrat în calea lui Dumnezeu și dacă el slujește lui Dumnezeu cu frică și cu cutremur, printr-însul se mântuiește până la al nouălea neam.

Ia să vă spun o istorioară:

Un sfânt părinte se ruga lui Dumnezeu să vadă neamurile lui care au murit unde sunt: la bine sau la rău. Unde-i tata, unde-i mama, unde-i bunicul? Era în pustie. S-a rugat trei ani de zile și la trei ani de zile, într-una din nopți, stând la rugăciune, a fost răpit și a văzut o mare de flăcări care ardea cu catran și cu pucioasă și cu întuneric și se auzeau milioane de țipete. Și atâtea milioane de răcnete și de țipete auzind, s-a îngrozit.

Și când s-a uitat el, aproape de malul acelei mări, apa nu era adâncă. Acolo a văzut doi oameni. Unul era până la glezne în foc și unul era până la gât în flăcări. Și acel ce era până la gât în flăcări a zâmbit puțin. Iar acel ce era până la glezne a întrebat:

- Mă! Cum de te-ai veselit tu aici, că te-am văzut puțin zâbind? Aici, unde ardem noi de atâta vreme, cine a mai fost vesel în iad vreodată, în atâta durere și usturime și foc și întuneric?

Iar acela a zis către celălalt:

- Dacă ai ști tu ce-am văzut eu astăzi și tu te-ai bucura cu mine!

- Ce-ai văzut, măi?

- M-a cercetat un înger al Domnului - vezi purtarea de grijă a lui Dumnezeu și-n iad? - din înălțime și mi-a spus ceva de bucurie.

- Ce-a spus?

- Mi-a spus că astăzi pe fața pământului s-a născut din neamul meu un copil de parte bărbătească, un băiețel. Și acesta când va fi de 30 de ani, are să se facă călugăr și preot în mănăstire și are să slujească cu credință Sfânta Liturghie și prin viața lui sfântă, mi-a spus îngerul, când va face Liturghie la Sfânta Proscomidie și va scoate părticele, are să scoată tot neamul nostru până la al nouălea neam. Eu sunt aici al nouălea neam, de la acel care s-a născut.

Și a întrebat acela pe acesta:

- De câtă vreme stai în iad?

- Am 400 de ani de când ard aici. Dar tu care stai până la glezne în foc?

- Eu? Am numai 40 de ani. Dar eu nu mă pot bucura de ce te-ai bucurat tu. Mie nu mi-a vestit

nimeni că din neamul meu se va face un călugăr și preot, să mă scoată de aici. Tu ai de acum o mângâiere.

– Știu, măi frate, am 400 de ani și mai am 30 de ani de răbdat, dar am nădejde că după 30 de ani nepotul, strănepotul meu care s-a născut pe pământ are să se facă preot călugăr și are să fie un preot nu numai cu numele. Preot vrednic de chemarea lui. Și mi-a spus îngerul Domnului că prin rugăciune și jertfa aceea ajunge să scoată până la al nouălea neam de aici. Și eu sunt al nouălea neam, că ceilalți sunt mai la fund. Și de aceea am zâmbit, că mare-i Dumnezeu că rabd aici, dar mai am 30 de ani și voi scăpa!

Și bătrânul a văzut descoperirea asta.

Ai văzut cum știu aceia de dincolo ce se întâmplă aici? Ai văzut că după moarte nu este graniță și distanță? Ai văzut cum a văzut acela de acolo și îngerul i-a spus ce s-a întâmplat pe pământ? Duhurile comunică foarte mult, cum arată Sfinții Părinți. Ei ne văd și ne aud pururea, dar n-au voie să vină. Este prăpastia de care spune Evanghelia: *între noi și voi mare prăpastie s-a întărit*.

Nu lasă să vină cu prezența, ca să umblăm noi prin credință, nu prin vedere. Deci auzi cât de mare este lucrul. I-a spus îngerul: „S-a născut astăzi un copil de parte bărbătească din neamul tău, care va intra în mănăstire și se va face preot vrednic și va sluji lui Dumnezeu și prin aducerea jertfei celei fără de sânge, prin dumnezeiasca Liturghie, are să vă scoată pe voi până la al nouălea neam”.

Și atunci a zis cel ce era numai până la glezne în flăcări:

– Frate, cu adevărat ai avut dreptate să te bucuri și să zâmbești, dar eu am 40 de ani de când sunt aici, și din neamul meu nimeni nu se gândește să se facă călugăr sau preot. Toți sunt oameni răi, toți își caută de răutățile lor. Vine moartea și-i ia și-i aduce și pe dâșii aici. Sunt înștiințat și eu că sub picioarele mele în flăcări sunt alții din neamul meu, care nici nu văd lumina și acolo ard în vecii vecilor și nimeni nu se îngrijește să-i mai scoată de acolo.

Vedeți voi cum este?

•

Împăratul Constantin cel Mare a arătat cât de mare lucru este călugăria. Sfântul Paisie cel Mare, care a trăit în pustia schetică, ucenic de-al Sfântului Antonie cel Mare, alexandrinul, 40 de ani a trăit numai cu Sfânta Împărtășanie. Se împărtășea o dată la 40 de zile. Așa de mare sfânt a fost.

Și de multe ori i se arăta Mântuitorul. De multe ori îi vorbea față către față, că era mare sfânt, mare desăvârșit. Și odată într-o noapte, ucenicul lui îl aude vorbind în casă cu cineva. Ucenicul stătea cu chiliuța alături. Și l-a lăsat, că a vorbit mult cine a vorbit.

Și ucenicul auzind că vorbește, s-a gândit: „Măi, eu știu că la el nu intră nimeni – că era pustie mare –, cu cine vorbește părintele?”

După ce-a terminat vorba, a intrat ucenicul.

– Cu cine vorbeai, părinte?

– Fiule, în noaptea asta, stând la rugăciune, a venit Constantin cel Mare din ceruri, împăratul Constantin. Deodată când l-am văzut, cu coroană de

aur pe cap și strălucind ca soarele, am crezut că-i Mântuitorul. Dar pe Mântuitorul Îl cunosc, că de multe ori a rânduitor de L-am văzut. Am întrebat: „Cine ești dumneata?” Și a zis Sfântul Constantin:

– Eu sunt Sfântul Constantin cel Mare.

– Și pentru ce-ai venit?

– O, Paisie, am venit să vă fericesc pe voi, călugărilor!

Și l-a întrebat Sfântul Paisie:

– Păi, de ce mă fericești? Dumneata nu te-ai mântuit, că văd că strălucești ca soarele?

– Ba, m-am mântuit și mare fericire am, că am fost primul împărat al creștinătății, am dat libertate credinței și am făcut atâtea, sute și mii de biserici. Am făcut Sfântul Sobor de la Niceea, unde am adunat 318 Sfinți Părinți și s-a făcut simbolul de credință și am dat libertate Bisericii. Am făcut mult bine și mare fericire am! Dar unde sunteți voi călugării, eu, câtă slavă am, nici nu pot să mă uit, să privesc la atâta frumusețe!

– Și pentru ce, Sfinte Constantin?

– Știi pentru ce? Călugării s-au lepădat de lume. Eu am slavă, dar mi-a luat din slava mea bunurile lumii. Am fost împărat, m-au cinstit oamenii că-s împărat, mi-au dat cinste, am trăit bine, am avut palat, am avut femeie însoțitoare, am avut copii care m-au mângâiat, m-am bucurat de bucuria lor, i-am văzut oameni mari, mi s-a dat onoare, și toate acestea mi-au scăzut din bucuria cea mare a veșnicilor fericiri.

Iar călugărul care se leapădă de lume, n-are tată, n-are mamă, că așa făgăduiește la călugărie:

„Mă lepăd de tată, mă lepăd de mamă, mă lepăd de rudenii, mă lepăd de averi, de toate”. Ei se leagă numai cu Hristos și, din cauză că iubesc pe Dumnezeu și se leapădă de cele ale lumii, ei merg în rânduiala serafimilor. Și-ți spun ție, Paisie, că eu nu pot privi unde stau călugării cei adevărați, necum să mă duc acolo!

Și atunci a zis Sfântul Paisie cel Mare:

– De sine ai venit, Sfinte Constantine, aici sau te-a trimis cineva?

– M-a trimis împăratul de obște, Dumnezeuul nostru Iisus Hristos, să-ți zic ție Paisie să spui la ucenicii pustiei – că erau 20.000 de sfinți călugări, care urmau Sfântului Antonie în Pustia Schetică –, la toți călugării care stau în pustie și în mănăstiri să le spui vestea asta, că eu Constantin cel Mare, dacă știam câtă cinste și slavă are un călugăr, aș fi lepădat și coroana și împărăția și aurul și traiul bun și cinstea și dregătoria și lumea, și mă duceam într-o mănăstire să iau rasa călugărească sau în pustie, să mănânc numai rădăcini până la sfârșitul vieții mele, numai să fiu împreună cu dâșii. Dar n-am știut, că eu am fost împărat păgân și nu mi-a spus nimeni taina aceasta, cât de mare lucru este a fi cineva călugăr al lui Iisus Hristos.

Și după aceasta, zice, m-a sărutat marele Constantin și s-a înălțat la cer.

Și v-am spus aceste istorii, mai întâi v-am spus canonul Sfântului Ioan Postnicul, „Cine are un copil și are înclinație să se ducă la mănăstire, dacă-l oprește, neîmpărtășit este cu Sfintele Taine și la moarte, ca un păgân rămâne”. Apoi v-am spus că un

călugăr dacă slujește lui Dumnezeu, scoate până la al nouălea neam din neamul lui și apoi v-am spus că un simplu călugăr este mai mare în ceruri decât Sfinții împărați Constantin și Elena, ca să știți, dacă în familia voastră se ivește un suflet care începe a iubi pe Hristos mai mult decât pe mamă și pe tată și avere și cinste, acela are chemare de sus. Și acela este o fericire pentru familia voastră și pentru neamul vostru și în veacul de acum și în cel viitor.

În Evanghelie, când a venit tânărul bogat la Mântuitorul și l-a întrebat ce să facă ca să moștenească împărăția cerurilor, a spus Mântuitorul despre mântuire: *Dacă vrei să te mântuiești, păzește poruncile*. Și a întrebat tânărul: *Care, Doamne? Să nu ucizi, să nu fii desfrânat, să nu furi, să nu aduci mărturie mincinoasă, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și celelalte toate*. Și a zis tânărul: *Acestea le-am păzit din copilărie*.

Și ce zice? Și căutând Iisus la el, l-a iubit, fiindcă păzise poruncile Legii Vechi, dar dacă vrei să fii desăvârșit – călugăria este lucru mai sus de mântuire, a celor desăvârșiți – vinde averile tale, dă-le la săraci, ia crucea ta și urmează-Mi. S-a întristat tânărul, că era foarte bogat. Și atunci a spus Mântuitorul cuvântul acela: *Mai lesne va intra cămila prin urechile acului, decât bogatul în împărăția cerurilor*.

El se putea mântui cu poruncile, dar căuta desăvârșirea. Ca să fii desăvârșit trebuie să te dezbraci de toate, și de avere și de neamuri și de părinți și de casă și de cutare. Ai văzut că a venit unul la Mântuitorul și se ruga: *Doamne, dă-mi voie să îngrop pe*

tatăl meu! Și i-a răspuns: Vino după Mine! Lasă morții să-și îngroape morții lor! Adică lasă pe cei morți cu sufletul, care nu Mă cunosc, să îngroape pe cei morți ce au murit cu trupul; tu urmează Mie, dacă vrei să fii viu.

Deci te poți mântui și în lume, dar nu te poți desăvârși. Desăvârșirea este în viața călugărească. Trebuie să dai toate pentru Hristos, nu mai ai nici trupul tău al tău, că-l supui ascultării. Nici sufletul, că-l dai lui Hristos. N-ai tată, n-ai mamă, n-ai avere, n-ai casă. Nu ți-a spus Hristos? *Cine va iubi pe tată mai mult sau pe mamă sau pe soră sau frate sau rudeni sau prieteni sau holde sau moșii sau casă sau vii, nu poate fi ucenic al Meu.*

Nu ți-a spus să nu le iubești, dacă iubești mai mult decât pe Dumnezeu. *Și tot cel ce va lăsa casă și părinți și cutare... însutit va lua și viață veșnică va moșteni.*

Deci asta am spus despre călugărie pentru că ne vin la ureche unele ca acelea care se spun în Pateric: „Cele mai mari ispite îi fac celui ce vine în mănăstire părinții, neamurile și prietenii”.

Când am plecat eu la mănăstire, mama plângea ca după mort. Noi am fost la mănăstire dintr-o casă cinci frați și mama. Că spunea Gherasim, fratele meu: „Mamă, dumneata mori călugăriță!” „Eu călugăriță? Niciodată”. Dar n-a venit? N-a stat 26 de ani în mănăstire? N-a murit monahia Agafia de 91 de ani?

Dacă am plecat noi toți, a murit tata, ei i-a fost urât singură acasă. Ne-a urmat. A venit și ea la mănăstire și s-a făcut maică. La Agapia Veche a murit. Dacă mă potriveam ei! Când vedea că ne

rugăm și nu mâncăm până seara, venea și plângea pe la geamuri, noi ne făceam pravila, ne bocea de se auzea în tot satul. Plecaseră doi la mănăstire. O soră la maici și un frate. A mai plecat o dată încă unul și apoi încă doi și apoi a venit și mama. N-a avut încotro.

Dar vreau să spun, dacă mă uitam la lacrimile ei sau la vorbele ei eram în lume încâlcit. Cine știe unde mă găseam? Dacă iubești pe Dumnezeu, nu mai ai tată și mamă, pentru că pe tatăl tău și mama ta l-a făcut Dumnezeu ca și pe tine. Pe El să-l iubești, că zice: *Voi tată să nu numiți pe pământ* – de ce? –, *că Tatăl vostru unul este, Cel din ceruri*. Adevăratul Tată este Cel ce l-a făcut și pe tata și pe mama și pe mine. Așa ar trebui. De aceea vă spun.

Acum să mutăm cuvântul în altă parte.

Sunteți câteva suflete aici. Voi care v-ați căsătorit aveți altă cruce. Aici am vorbit mai mult de partea călugărească. Voi aveți cea mai mare și mai imperioasă datorie creșterea copiilor. Vai și amar de voi, dacă nu veți crește copiii în frica și certarea Domnului!

În iad, cum arată unul din sfinți, ard în flăcări părinții și copiii. Și copiii blestemă pe părinți: „Blestemați să fiți voi, tată și mamă și bunică, că ne-ați lăsat de capul nostru și ne-ați lăsat să facem păcate și nu ne-ați muștrat și nu ne-ați bătut și nu ne-ați crescut în frica de Dumnezeu și nu ne-ați dus la biserică și nu ne-ați învățat să postim, să facem milostenie, să ne mărturisim, să ducem viață sfântă!”

Iar părinții blestemă pe copii așa: „Blestemați să fiți voi, fiilor, că din cauza voastră am ajuns noi în focul iadului. Că v-am iubit mai mult decât pe

Dumnezeu. Am văzut că faceți rău și v-am lăsat „de dragul mamei”. Noi am muncit să vă cumpărăm vouă pământ, să vă facem casă, să vă însurăm, să vă mărităm după fete de bun neam – ca s-o iau pe cutare și pe cutare – și, muncind să vă facem vouă avere, am uitat să ne rugăm lui Dumnezeu, să postim, să mergem la biserică, să ne căutăm de suflet. Și iată, muncind să vă îmbogățim, să vă facem gospodari pe voi, am ajuns aici în gheenă”.

Se blestemă acolo unii pe alții, dar degeaba se blestemă, că-i prea târziu, că nu-i mai scoate nimeni de acolo. Îi vai și amar dacă lași copiii să trăiască de capul lor!

CUVÂNT LA ZIUA PĂRINTELUI CLEOPA – 1994

– Blagosloviți, sărut mâna. La mulți ani! Să nu stricați din sută și cu drept de prelungire.

Părintele Cleopa – Eu sunt moșul putregai! Așa mă cheamă pe mine, măi copii, măi.

– Spuneți-ne un cuvânt de folos scurt pentru noi, călugării.

P. C. – Mânca-v-ar raiul! Prea cuvioase părinte stareț, precuvioase părinte Vartolomeu și părinte Ioanichie și toți iubiții noștri părinți. Cum vă văd aici, doresc să ne vedem înaintea Preasfântului și Preaveșnicului Mântuitor la bucuria cea fără margini. Dragii mei, ce v-o venit vouă în gând să veniți aici! Nu visam eu una ca asta.

Eu, acum îmi era în gând să mă culc. De la ora 5 (17) am tot avut oameni. Vin săracii! Așa ți-i milă de ei!

– Am lăsat oamenii afară. Am rămas numai noi.

P. C. – Bine, mamă. Copiii mamei, care sunteți călugări și care vreți să vă faceți. Dragii mamei, uite ce zice la dumnezeiescul Iov, capitolul 7: *O luptă și o ispită este viața omului pe pământ*. Fiți atenți, mamă! Creșteți cu vârsta, să creșteți și cu vârsta cea duhovnicească. Să vă ajute mila Domnului. Eu așa mă rog cu lacrimi la Mântuitorul, să vă păzească Dumnezeu de ispite pe toți și de primejdii. Să fiți călugări buni, mamă! Și cum ne-am bucurat aici că ne-am cunoscut, așa să ne vedem și acolo în bucuria cea veșnică.

De aceea, măi copii, când vă văd aici, să vă păzească mila Preasfintei Treimi și Maica Domnului de ispite, săracii, că tinerețea are mare nevoie de multă păzire. Să faceți ascultare cu dragoste, păziți-vă cu frica lui Dumnezeu, că Dumnezeu nu se uită la fața voastră, ci la inima voastră totdeauna, să vadă dacă omul îl iubește pe El și dacă se păzește de păcat.

Am citit istoricul Sihăstriei de tahigraful Dometie, din Mănăstirea Neamț – istoricul acela a ars când a ars și mănăstirea –, cum a început aici cu șapte pustnici veniți din Sfântul Munte, cu metania din Neamț. Ei au venit și au stat 50 de ani în bordei, aici unde-i Sihăstria. Un bordei mai mare aveau unde era oleacă de altar de se împărtășeau.

După 50 de ani de stat în bordei, au venit aici într-o poiană, unde se cheamă „Poiana lui

Aftanasie”; a fost un pustnic Aftanasie mai înainte. Și, după ce au stat 50 de ani în bordei, a venit episcopul de Roman, Ghedeon, și le-a făcut prima biserică, că Ghedeon era de metanie tot de aici, din Sihăstria. Prima biserică a durat până la 1714, când au venit tătarii și au dat foc Neamțului și Văratifului și atunci au dat și Sihăstriei foc și au dăruit prima biserică. Aceea a fost prima, după ce călugării au stat 50 de ani în bordeie.

Eu mâine-s în groapă, părinte stareț! Eu nu mai vorbesc mult. Eu vă spun cele ce am auzit, ce-am citit, că mâine-s în groapă, că eu de acum văd că puține zile mai am.

Și aceasta, când au stat călugării fără biserică 4-5 ani, a venit alt episcop de Roman, tot Ghedeon, care a făcut a doua biserică, care a durat până la 1821, în timpul eteriștilor, când au venit generalii turci de la Iași, cu armată. Au venit pe valea Secului, iar secanii s-au încuiat în mănăstire și au închis porțile. Călugării s-au închis în mănăstire, ca într-o cetate. Atunci era acolo și boierul Rosetti cu toată averea lui, cu caii și oamenii lui.

Și turcii au trimis o scrisoare printr-o săgeată: „Dați drumul la porțile mănăstirii că nu vă facem nimic!” Ferească Dumnezeu când le-a dat drumul! O parte din călugări au fugit și s-au ascuns în beciul acela de la poartă. O parte au sărit peste zid și s-au ascuns tocmai la „Cornul Luncii”. Turcii când au intrat în mănăstire, i-au găsit în beci și la 149 de călugări le-au tăiat capul.

De aceea ați văzut în Secu când plouă cum curge sângele. Eu am văzut cum sângerează. Sângele

dreptilor. Ehei, prin câte am trecut, măi băieți! Dar averea lui Rosetti n-au găsit-o. A avut burdufuri de aur îngropate. Rosetti a sărit peste gard și a scăpat, iar averea i-a rămas în Secu și a găsit-o pe urmă.

Apoi au venit turcii la Sihăstria și au dat foc mănăstirii. Patru călugări din Sihăstria au luat tezaurul mănăstirii și cărțile și s-au dus și le-au îngropat la un copac în „Piciorul Crucii”, eu am citit toate astea. Nici în ziua de azi nu se știe unde-s. Prin câte a trecut biata Sihăstrie!

Am pus oameni din Humulești să-mi facă 70-80.000 de cărămizi. Și când am pus în Poiana Cireșului să sape – vă spun acestea, că poate este ultimul cuvânt pe care vi-l spun, că eu sunt ultimul – când am pus să sape, la un metru jumătate în pământ am găsit o sabie cu două tășuri, cu vârful rupt. Mi-a luat-o la muzeul de la Cetatea Neamțului.

Câte au fost pe aici, măi băieți!

Vreau să vă spun: am făcut casele acelea când a ars mănăstirea.

Starețul săracul, multe a mai răbdat! Când a venit banditul Baltă, l-a prins să-i dea bani de aur. Și el ce-a avut bani de argint a dat, starețul săracul, că avea pentru ferecat Evangheliile. „Nu, ai bani de aur și-i ții ascunși!” Prin câte am trecut, dar de ce vă spun? Să păzească Dumnezeu Sihăstria, să nu mai pățească câte am pățit.

Baltă când a venit în biserică, ne-a scos afară. Neculai Grădinaru era econom. Nouă ne-au dat arme de la Piatra, ca atunci când trage el cu pușca, să tragem și noi. O mitralieră la clopotniță, una devale și una la prisacă.

A venit în biserică și a strigat: „Starețul, economul și chelarul după mine marș”. Era plină biserica de lume. Când a tras cu un pistol un rând de gloanțe în biserică, toți oamenii s-au pus în genunchi. Când am ieșit, au spus așa: „Hai la beci!” La beci am dus oalele cele mari de la bucătărie. Le-a luat cu vin toate, că în banda lui erau 28, erau împrejurul mănăstirii; soția lui Baltă era căpitan. Au scos vin și s-au pus pe băut.

„Unde-i starețul?” Starețul Ioanichie s-a ascuns în lâna oilor, săracul, în pod cu Ioil. Când îi văd, că îmi aduc aminte, că am o fotografie cu părintele Paisie cu părintele Ioil. Câte a pățit bietul Ioil, era ucenic la stareț! Și lâna oilor din vara aceea era în pod și ei s-au ascuns în lână. Și Baltă a venit. Dar făcuse fierarul Tiubeică din Humulești, un drug de fier care bloca ușa. Și ei n-au putut intra pe ușă. Au găsit un copilaș, au dat cu parii în geam, au spart geamul, au îndoit gratiile și au băgat băiatul pe acolo. „Du-te pe dincolo și dă drumul!”

A luat copilul și când au intrat, au căutat prin toate părțile. Bietul Ioil și Ioanichie erau ascunși în lâna oilor. Când i-au găsit, i-au luat de barbă și i-au aruncat cu capul în jos pe scară. Așa i-a coborât din pod. Și când i-a luat la bătaie, săracii, săracii! Și părintelui Ioanichie i-au tras cu bocancul în cap. Până dimineață i s-a scurs ochiul drept. Măi, fraților, prin câte am trecut aici, vai de noi!

Măi, acum este un timp de rai, că nu pășim nimic. Vai de mine! Pe urmă săracul starețul, când a văzut că slăbește, a zis: „De-acum eu mor! Aduceți

băiatul cel de la oi!" Eu la el mă mărturiseam din copilărie. De când trăia Gherasim, fratele meu.

Măi, oameni buni, măi, când îmi aduc aminte. Numai Dumnezeu v-a mai adus aici să vă mai spun prin câte greutăți am trecut. Dar vreau să vă spun. Și atunci starețul, dacă a văzut că a slăbit, a spus: „Aduceți băietul cel de la oi în locul meu!" Eu făcusem armata. Și când au venit aceia și când au spus că trebuie să merg devale, mănăstirea era arsă, clopotele topite, biserica cu acoperișul ars, paraclisul ars tot.

Of, măi băieți! Prin câte am trecut! Când m-a adus pe mine de la oi.

Tundeam oile aici pe vale. Era o oaie tunsă pe jumătate. Eu eram cu opincile la un fag, cu mâna pe foarfece și cu piciorul pe gâtul oii. Văd că vin din mănăstire mulți călugări. Părintele Casian Cojoc, marele duhovnic, Calistrat Bobu, Nectarie Pintilie, părintele Ioan, șeful cancelariei, cu ștampile, cu toate. Și se oprește la mine un diacon tânăr: „Părinte Cleopa, a venit vremea, ca pe timpul lui David, să te luăm de la cele fătătoare la cele cuvântătoare!" Eu mă uitam la ei: „Ce-i asta?"

Numai ce văd că vine părintele Casian Cojoc, care a stat vreo 30 de ani în Iași și a fost duhovnicul lui Visarion Puiu. El era mai bătrân: „Părinte Cleopa, mănăstirea a ars, starețul îi cu ochiul scos, este război – că-ncepuse războiul, greutăți. Părintele stareț a zis și uite și iscălitura Patriarhului Nicodim – ei fuseseră la Neamț –, a iscălit tot soborul să te pună stareț".

Dar eu m-am gândit: „Ia uite, măi!” Zic: „Părinților, dacă nu mă lăsați să mă gândesc, plec la Secu”. Economul Secului, Alexie, îmi spunea: „Hai la Secu – Secu avea aproape 900 de oi –, nu să mulgi oile, ci să supraveghezi stâna” – că avea ciobani civili. Atunci «Piciorul Crucii» era al Secului. Eu l-am scos, când am intrat stareț, cu moșiile noastre.

Și zic: „Părinților, m-au mâncat păduchii aici aproape 11 ani; mi-au putrezit picioarele în opinci. Nu mă duc să mai iau grija mănăstirii, tocmai acum când este atâta de greu! Lăsați-mă să mă gândesc!”

Și a zis Casian: „L-am luat prea repede. Lasă-l să se gândească! Și cât să te gândești?” „Lăsați-mă o lună!” Și n-au avut răbdare o lună. Eu i-am scris părintelui Paisie la Cozancea, care m-a crescut. Eu din '24 am fost la Cozancea, am fost la oile mănăstirii cu Gherasim, fratele meu cel mai mare; cinci ani am stat la Cozancea până ce am venit aici.

Părintele Paisie era atunci acolo. Nu era venit încoace. El a venit aici în '48 cu Chiril Șaramet. Și bătrânul atâta mi-a scris, două-trei rânduri: „Dragul tatei, să fii ca și cum n-ai da și ca și cum n-ai lua! Nu te bucura când te-or pune, nu te supăra când te-or scoate!”

Când a venit cartea poștală, au venit de la cancelarie: „Ei, te-ai gândit?” „Da”. Mi-am luat jocul, aveam un joc din șapte piei. Cu acela am stat și prin pădure, pe unde am mers. Și aveam un bordei mai sus de bucătăria de vară. Era o căsuță de plop făcută de mine și de Visarion Prepelică, cu două chiliuțe. Am făcut-o noi când a ars mănăstirea.

Acolo ne-a bătut Baltă pe amândoi. Vai, câte am pățit!

Când m-am dus acolo, mă trezesc cu birou, călimări, ștampile; le-au adus pe capul meu acolo, că n-aveau unde, că mănăstirea era arsă.

Și au venit de la Neamț acei mari cu aceia de aicea și mie mi-au dat ajutor pe Pr. Casian (Onufrie) paraclisier, care-i la «Piciorul Crucii», pe părintele Calinic Lupu econom și alții.

Mai stați dacă vreți, că nu v-am chemat eu; v-a chemat Maica Domnului. Acesta-i semn că nu mai am mult de trăit. Mă duc...

– O să venim și la anul și la celălalt an...

P. C. – Ați venit să vă luați rămas bun de la moș Costache.

– Nu ne lăsați sărmani! Mai stați cu noi, părinte!

P. C. – Măine-poimăine plec.

– Să trăiți mulți înainte!

P. C. – Dar nu-i o fericire mulți înainte. O fericire e să avem o picătură de milostivire înaintea Domnului când ne-om da duhul și când vom sta la judecată.

– Este cum vrea Domnul, nu cum vreți sfinția voastră.

P. C. – Dragul mamei, cum vă văd aici, să vă văd în Rai, cu părintele stareț, cu părintele Vartolomeu și cu toți călugării...

– Cu sfinția voastră în frunte.

P. C. – ...să ne bucurăm acolo. Mila Prea Sfintei Treimi să fie cu noi. Păziți-vă viața curată, să aveți frica lui Dumnezeu, să vă spovediți curat, să faceți ascultare cu dragoste, păziți-vă, mamă, de

prietenia cu cei răi, că mâine plecăm. Și Mântuitorul spune în Evanghelie așa: *Privegheai și vă rugați, că nu știți ziua nici ceasul*. Nu știm când plecăm, dar plecăm, că nimeni nu rămâne aici.

Părinte stareț, vă mulțumesc din toată inima!

– Sărut mâna, Prea Cuvioase! Să vă dea Dumnezeu sănătate și noi vă pomenim la toate rugăciunile!

ÎN DIALOG CU CREDINCIOȘII

P. C. – Dar de pe unde sunteți, mamă?

– De la Pașcani, Piatra, Pitești, Buhuși, Oradea, Constanța, Bacău. Botoșani.

P. C. – Botoșani. Care-i din Botoșani? Mânca-v-ar raiul! Botoșanii mei. Eu sunt din Botoșani. Au ajuns și de acolo. Dar mata de unde ești?

– De la Rădășeni.

P. C. – Rădășeni? Ăhăi, rădășenii noștri care au făcut mănăstire după ce a ars. Ei sunt ctitori mari aici. Costache Sofica, Vasile Sofica, Costică Gorea, Ion Amariei, Costică Buhlea, Costache Manolache, Amariei Neculai. Da, erau mulți săracii. Au venit rădășeni mulți aici. Era și unu Gheorghe Andron. Da, săracii! Dar câți n-au fost. Nu-i mai țin minte.

Când au văzut că vin rușii, au adus vreo 5-600 de oi aici și au făcut stână aici pe moșia mănăstirii, și vreo 2-300 de vite mari. Au adus vreo 10 femei și au făcut o bucătărie aici, pentru ca să aibă aceia mâncare. A dat Dumnezeu că frontul s-a mutat la Iași și apoi s-au întors înapoi și au scăpat. Dar au vărat oile aici până toamna. Săracii!

Au venit rădășeni mulți. Oameni credincioși. Și acum aveți un preot foarte bun acolo. Părintele Irimescu. A fost la mine aici. Foarte bun preot. Să-i transmiteți multe închinăciuni de la Părintele Cleopa.

Eu am slujit la biserica aceea unde era părintele Haralambie pe vremuri. Am slujit la hram. Și am ieșit cu Sfântul Potir până la poartă; atâta lume era. Mi-aduc aminte. Un popor credincios. Da, săracii! Unde-or fi aceia pe care i-am cunoscut?

Când am făcut paraclisul acesta nou, ei ne-au ajutat foarte mult. Că banditul Baltă a dat foc mănăstirii și a ars și paraclisul cel vechi, care era unde-i aghiazmatarul acum.

Și să vedeți o minune când a ars paraclisul. Părintele Ioanichie adusese din Ierusalim, de când a fost el, sfintele moaște a doi sfinți: Vartolomeu și Varnava – într-o cutiuță de aur, și erau cusute în poala sfintei mese la paraclis. Când a luat foc paraclisul, nimeni nu a avut curaj să se bage. Paraclisul era din lemn. Ați apucat paraclisul vechi?

– Era acoperit așa ca o casă.

P. C. – Ca o casă, da. Și nimeni n-avea curaj. Dar s-a băgat unul, Gheorghiu de la Filioara, și a luat cât a putut lua. Avea băiatul la oi aici. A luat Evanghelia și ce-a mai putut lua de pe sfânta masă și a ieșit.

Însă sfintele moaște au ieșit singure. Cine știa că sunt cusute în poala Sfintei Mese? Starețul, vai de capul lui, că era cu capul legat, era gata. Și numai văd că lângă Gheorghiu cade o cutie legată cu o cordică de mătase roșie. El n-a știut ce-i. Le-a luat și le-a pus în brâu. Dar Nectarie Pintilie era meșter:

„Moșule, ce-ai acolo?” „A căzut o cutie”. A văzut că era zvârlită. Când a căutat, erau sfintele moaște.

Ei, când a aflat bătrânul că au ieșit sfintele moaște, starețul s-a rugat și i le-a dat înapoi lui. Nectarie Pintilie le păstra acelea să facă o mănăstire tocmai la Piatra Craiului, de unde era el.

Iar acum, după război, am făcut paraclisul nou și mult ne-au ajutat rădășenii. Eu am zis să punem un podeț de scânduri sub paraclis, că acolo unde-i altarul este cu vreo trei metri mai sus și era gol dedesubt. Dar Costache Sofica a zis: „Părinte, nu facem aici pușcărie, ci biserică. Dacă stau călugării, săracii, iarna când-i ger, și-i gol dedesubt, îi calicește la picioare. Trebuie să nisipim”. Dar zic: „Cum să nisipesc atâta pământ?” „Lasă că vin eu cu oameni”.

A venit cu vreo 60 de căruțe din Rădășeni. S-au apucat și au săpat un dâmb acolo cu iarbă. Când au săpat au dat de casa de apă tocmai de la 1821. Erau burlane de acelea mari. Ei au cărat pământ; o grupă săpa, o grupă aducea. Au zis să le țin predică și la aceia care sunt în biserică și la aceia de pe câmp.

Săracul Costache! A nisipit toată mănăstirea. Ce credincios a fost! Oare mai are vreun copil?

– Are în casă un nepot înfiat.

P. C. – Nepoți. Dar pe Vasile Sofica l-ați cunoscut?

– Sofica Vasile este vecin cu mine.

P. C. – Și el este ctitor mare aici. Bieții rădășeni! Da, nu-i pot uita, că au ajutat mult aici. Cel mai mare ctitor din Rădășeni a fost Gherasim

Câmpanu, care a murit la Slatina. A vândut casa și pământul și a dat toți banii aici. Are o singură fată. O chema Catinca. Numai atât a avut, copila aceea. Gherasim a dat aici mii, cum era pe atunci. A făcut catapeteazma, a făcut cheltuială mare, a făcut biserica. Îl avem ctitor aici. Am fost la înmormântarea lui.

Ei au fost și în timpul refugiului. Când au văzut că vin rușii, erau aici la noi vreo 60 de familii. Au avut bucătăria lor, au făcut bucate, au făcut totul. Au spus: „Nu necăjim călugării, să ne facem ale noastre toate”.

Se temeau că vor veni rușii. A dat Dumnezeu că n-au ajuns până aici. Bieții rădășeni, săracii!

- Părinte Cleopa, ce este cu „Oastea Domnului”?

P. C. - Cine spune că-i în Oastea Domnului, întreabă-l: „Măi, tu mergi la biserică? Te mărturisești, postești posturile? Crezi în preoți, în icoane, în cruce, în Biserică?” Dacă-l vezi că merge la biserică, atunci este ostașul Domnului.

A venit un preot la mine și mi-a zis: „Părinte, am avut tot satul în «Oastea Domnului» și toți au trecut la penticostali. Am rămas numai cu zece familii ortodoxe”. Iată cum s-au rupt de Biserică și s-au făcut pepinieră de sectari.

- Părinte, cineva este vecină cu o sectantă. Ce poate să facă ca s-o ajute?

P. C. - S-o îndemne pe sectantă să se ducă la biserică, să se mărturisească la preot și să se dezlege de sectă, că dacă moare așa, se duce în fundul iadului. Biserica este trupul lui Hristos și cap al Bisericii este Hristos, cum spune la Tesaloniceni.

Cine se desparte de Biserică, de Hristos – capul ei – se desparte.

– Dar ei nici nu vor să audă.

P. C. – Poate să n-audă, se duc în fundul iadului.

– Părinte, cum va pune antihrist pecetea oamenilor?

P. C. – Când vei vedea pe vreunul că nu face cruce, fugi că pe acela este pusă pecetea; este pecetluit nevăzut. El nu știe. Este lucru nevăzut al satanei. Cum îl auzi că zice să nu te închini la cruce, acela are pecetea. Este pecetluit de antihrist. Care îl auzi că spune: nu te închina la icoane, nu crede în preot, nu merge la biserică, acela are pecetea pe frunte. Fugi de acela, că-i întunecat. Așa-i acum. Că acum sunt creștini bine lămurii, care au citit și cunosc, dar sunt unii, săracii, care nu știu și cad victimă la aceștia.

La noi în țară avem cei mai mulți sectari în nordul Bucovinei, pe la Falcău, Straja, pe acolo, la Vicov, și în nordul Ardealului, în Țara Crișului, acolo prin Banat. În Muntenia, Oltenia și Moldova și Bucovina de sud este curată credința.

Unde au apucat a intra sectele, acolo au făcut mari ravagii. Dar oamenii care sunt credincioși se țin de Biserică, nu merg după toți nebunii. Nici nu-i primesc în casă, că așa spune Sfântul Ioan evanghelistul în epistola a III-a sobornicească: *nici în casă să-i primești, nici de vorbă cu ei să stai*. Clar. Nu vorbiți!

Când vei vedea câte unul de acesta că spune: „Te faci martorul lui Iehova?” Să-i spui: „Piei,

satană, dinaintea mea! Du-te de aici, diavole împelițat! Cine satana te-a adus aici să mă desparți de Biserică?” Fă cruce și fugi de ei.

- Prea Cuvioase, dar pentru copii la școală ce rugăciuni să facem pentru luminarea minții?

P. C. - Da. Cea mai de folos este Psaltirea. Psaltirea este insuflată de Duhul Sfânt. Auzi ce spune Sfântul Vasile cel Mare: „Psaltirea este soarele Bisericii, și mai bine să stea soarele din călătoria sa, decât să stea Psaltirea de a se citi în casele creștinilor și-n biserică”. Psaltirea este plină de Duhul Sfânt.

- Prea Cuvioase, dacă cineva a murit nespovedit și neîmpărtășit ce mai poate face?

P. C. - Dacă a murit nespovedit de mult și neîmpărtășit, nu-l mai poți scoate.

- Și dacă totuși se zbate în boală și zace mult pe patul spitalului și nu primește preotul și pe Dumnezeu îl înjură, cum îl putem ajuta?

P. C. - Trebuie să se ducă să-i spună să se spovedească. Dacă moare nespovedit, este cum ar muri nebotezat. Nu-l mai poți scoate niciodată. Vă spun cum e drept, de ce să vă mint? Și de aceea, când veți vedea pe cineva bolnav în casă, să aduci întâi preotul să-l spovedească curat. Că dacă moare omul spovedit curat, chiar de-ar merge în iad, Biserica îl poate scoate în șase săptămâni.

- Părinte, sora mea cu soțul ei, cumnatul meu, și copilul au murit de moarte năprasnică într-un accident de mașină. Au fost spovediți și împărtășiți și iubitori de Dumnezeu.

P. C. - Dacă au fost spovediți și împărtășiți, ferice de ei. S-au dus în Rai. De aceea a lăsat prea

bunul Dumnezeu între noi și El taina spovedaniei. A știut că o să greșim. Și a lăsat taina aceasta a spovedaniei, că tot ce va lega preotul pe pământ să fie legat și în cer și tot ce va dezlega preotul pe pământ, să fie dezlegat și în cer. Este ferice de cel ce moare spovedit.

Dar când auzi pe-un om care nu s-a mărturisit toată viața, acela-i om? Acela-i drac! Cum a trăit el o viață întreagă și nu a avut grijă de suflet? Sufletul este mai scump decât toată lumea. Prețul și valoarea sufletului nostru nu l-a pus un prooroc sau înger sau un apostol. L-a pus însuși Dumnezeu Cuvântul când a zis: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său? Măcar de-ar câștiga toată lumea nu poate cumpăra un suflet.* Așa-i de scump sufletul nostru. De aceea diavolul bate război să-l ia prin păcat.

– Părinte, dacă există certuri între vecini, ce rugăciuni trebuie să facem să fie pace?

P. C. – Mai întâi să-i mărturisească un duhovnic bun. N-au voie să țină supărare până la apusul soarelui. Ai auzit ce spune Apostolul: *Soarele să nu apună întru mânia voastră.* Dacă s-a întâmplat o sfadă între tata și mama, sau ginerele sau nora, sau frate sau sora, tot atunci: „Iartă-mă, mamă! Iartă-mă, tată! Iartă-mă, cutare!” Tot atunci să te împaci cu toți! Că dacă, Doamne ferește, mori și nu te-ai iertat, mergi în fundul iadului.

– Părinte, la cât timp trebuie să ne împărtășim?

P. C. – Dacă nu ești oprit de duhovnic, dacă n-ai impedimente canonice, ar fi bine măcar o dată pe lună să vă împărtășiți.

– Nu săptămânal?

P. C. – Nu. Măcar o dată pe lună. Care are impedimente, nu se poate apropia zeci de ani. Doamne ferește! O femeie care a făcut un avort, numai un avort, 20 de ani nu se poate împărtăși, după canoanele Marelui Vasile. Una care a trăit necununată măcar o săptămână cu bărbatul ei, 15 ani nu se poate împărtăși.

– Dar ne-am împărtășit, părinte, că preotul nostru ne-a dat voie.

P. C. – Dar i-ai spus ce-ai făcut?

– I-am spus.

P. C. – Se împliniseră 20 de ani de când n-ai mai făcut?

– La noi, la bisericile de mir, spune 7 ani.

P. C. – Cum 7 ani? Să-ți arăt eu Dreptul Canonic.

– La trei ani mi-a dat împărtășanie.

P. C. – Ți-a dat împărtășanie? Apoi ai luat spre osândă. Ferească Dumnezeu!

– Nu prea ne dau canoane preoții la oraș. De aceea venim și noi aici.

P. C. – Ferească Dumnezeu! Vrei să ai canon în iad? Ai văzut călugărul Andrei? Făcea canon pentru cei din neamul lui.

– Dacă ne-am luat în căsătorie doi veri de-al doilea, este păcat?

P. C. – Cine s-a luat neamuri în căsătorie, veri al doilea, 11 ani sunteți opriți de la împărtășanie. Veri de-al doilea, sunt gradul șapte. Veri întâi sunt opriți 15 ani.

– Dar n-am știut că-i păcat.

P. C. – Degeaba îmi spui mie. Du-te la un episcop sau desfaceți nunta.

– Dar care trăiesc necununați, cum pot fi ajutați?

P. C. – Care trăiesc necununați, trăiesc în preacurvie. 15 ani nu se pot apropia de Sfintele Taine.

– Dar care, cununat fiind, trăiește cu soția lui în Postul Mare, ce canon are?

P. C. – Dacă-i în Postul Mare este oprit 4 ani de împărtășanie.

– Părinte, dacă copilul meu este zămislit în Postul Paștelui, ce canon trebuie să facem?

P. C. – El n-are nici o vină. N-are nici un păcat. Părinții lui.

– Dar noi, părinții lui, ce canon trebuie să facem?

P. C. – Părinții trebuie să se ducă la mărturisire la un duhovnic iscusit, să spună că au greșit în Postul Mare. Copilul n-are nici o vină.

– Părinte, dar slujba Sfântului Maslu pentru ce se face?

P. C. – Sfântul Maslu este întemeiat tot de Mântuitorul prin Sfinții Apostoli. Este cea mai puternică slujbă pentru sănătate, prin care dobândim și iertare de păcate. Dar nu-ți ajută dacă nu ești spovedit. Pentru că Sfântul Maslu este taina a cincea, iar spovedania este taina a patra de la Botez. De aceea vă rog să aveți mare grijă, când se îmbolnăvește cineva s-aduceți repede preotul să-l spovedească curat. Că dacă moare curat spovedit, chiar de merge în iad – poate are păcate grele și nu

poate să se ducă în rai –, dar Biserica îl poate scoate și în șase săptămâni, prin 40 de panacizi și părticele sau 40 de liturghii. Că fiecare părticică reprezintă acel suflet.

– Părinte, dacă cineva înainte de moarte s-a spovedit și totuși i-au rămas nespovedite niște păcate mari, ori a uitat, ori n-a știut.

P. C. – Atunci fuga repede la biserică, pune-i 40 de panacizi cu dezlegări. Că la o panacidă sunt nouă dezlegări. Și în șase săptămâni se fac 40 de panacizi cu dezlegări. Și are și cel ce a murit săracul 40 de zile și cu cât a mai făcut și el canon și cu cât îl ajută Biserica, îl scoate din muncile iadului.

– Dar dacă nu s-au putut face panacizile chiar atunci în 40 de zile după ce-a murit, putem să le facem după aceea?

P. C. – Oricând, dar să le faci, să nu rămână nefăcute.

– Părinte, dacă cineva a murit spânzurat sau înecat, și dacă e trecut aici, dacă-i dezgropat la șapte ani e bine? Își revine sufletul lui? Are ceva plată?

P. C. – Poți să-l dezgropi de 70 de ori câte șapte, tot în iad stă, dacă s-a spânzurat. Numai dacă ar fi fost nebun. Care-i stricat de minte, dacă și-a făcut seama, nu i se socotește păcatul, că n-a știut ce face. Dar dacă a fost beat sau cu ambiție de-a lui, s-a dus pe veci în fundul iadului. Așa-i, mamă. Bine că întrebați.

Spovedania este al doilea botez. De aceea vă spun, să nu lăsați timpul să treacă fără să vă spovediți.

– Dacă avem necazuri și lipsuri în casă, ce trebuie să facem?

P. C. – Dumnezeu, dacă faci rugăciune, de toate celelalte poartă grijă pentru tine. Ai să ai și bani și avere și sănătate. Toate au să-ți meargă bine, fiindcă te rogi la Acela care poate toate și știe toate. Iar acel ce lasă rugăciunea și fuge după treabă, îi bucură pe draci.

Sfânta rugăciune este hrana sufletului. Vreau să vă spun că întotdeauna când nu puteți zice o rugăciune lungă, un acatist, o catismă la Psaltire, ziceți rugăciunea minții: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul sau păcătoasa!” Așa, mamă. Când nu veți avea altă rugăciune la îndemână, aceasta s-o aveți totdeauna.

– Părinte, dacă nu te scoli la miezul nopții, dar stai până la ora 12, este primită rugăciunea?

P. C. – Este primită. Este primită și dacă nu te culci.

– Stau până mai târziu și îmi fac rugăciunea atunci la 12.

P. C. – Da, mamă. Fă rugăciunea. Dacă stai mai mult fă rugăciunea și când te-ai culcat dormi până dimineață. Fă seara mai mult. Măcar seara să faci două ore. Că dacă faci rugăciunea spre somn și faci al doilea paraclis al Maicii Domnului, seara, ai exact o oră; și dimineața dacă faci rugăciunile dimineții clar, frumos, și acatistul Maicii Domnului, îi tot o oră. Maica Domnului este mama noastră din cer și de pe pământ. Totdeauna acatistul ei să nu vă rămână! Dimineața acatistul și seara Paraclisul.

- Părinte, dar dacă lucrăm ceva cu mâinile și zicem rugăciunea în gând, este primită?

P. C. - Dacă lucrezi și ai rugăciunea în minte este bun. Ai și partea Martei și a Mariei. Trupul este Marta, îl pui la treabă, iar Maria este sufletul, ești cu gândul la rugăciune la Mântuitorul.

Ai văzut că Mântuitorul a muștrătat-o pe Marta? S-a dus în casa lor, Marta și Maria, două surori. Maria s-a pus în genunchi la picioarele Domnului și asculta cuvintele Lui. Marta pregătea de mâncare, să facă treburi, să pună castroane, și a văzut că nu poate dovedi. Poate Mântuitorul mai avea și un apostol, doi cu Dânsul. *Doamne, dar nu socotești că sora mea m-a lăsat singură ca să slujesc? Zi-i ei să-mi ajute!*

Iar Maria stătea în genunchi la picioarele Lui. Și i-a zis Mântuitorul Martei: *Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești, ci un lucru trebuiește, Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua de la dânsa!* Ea stătea la rugăciune la picioarele Mântuitorului.

Așa și voi. Să nu faceți numai ca Marta. Când muncești și faci rugăciunea, ai și Marta și Maria; le ai pe amândouă. Dar când faci numai treabă și nu faci rugăciune deloc, ești Marta tot timpul.

- Uneori zic psalmul 50, e bine?

P. C. - Psalmul 50 este bun. Pentru cei bolnavi și bătrâni care nu pot să se ducă la biserică sau nu pot lucra, psalmul 50 ține loc de 25 de metanii. Sunt bolnavi săracii. Pot să-l zică culcați pe pat. Îl zice de două ori are 50 de metanii. Îl zice de patru ori are o sută de metanii. Da, că Dumnezeu

știe care om nu poate să meargă la biserică, dar rugăciunea i-o cere, că aceea o poate zice.

Ai văzut împăratul Iezechia, în Biblie? Era un împărat foarte credincios și a trăit mult, dar când a îmbătrânit, a slăbit tare! Poate să fie un milion de doctori, când să te duci, te duci. Crezi că viața noastră este în mâna doctorilor? Și au venit la el mai mulți. Omul când este bolnav, săracul, nu se poate întoarce singur. Trebuie să-l ajuți. Și au plecat de la el toți doctorii și el a rămas acasă. Și cum era slab așa, a încercat să se întoarcă cu fața la perete, o dată, de două ori. Dar n-a putut. Și atunci cu lacrimi în ochi a oftat din adâncul inimii: „Doamne, Doamne, adu-ți aminte că te-am iubit din tinerețile mele și nu mă lăsa!”

Ai auzit? Cu lacrimi în ochi s-a rugat. El a fost credincios din tinerețe. Și aude un glas tot atunci: „Pentru aceste cuvinte îți mai dau 15 ani de viață!” Ai văzut cât poate rugăciunea cu lacrimi din inimă? Și s-a făcut sănătos și a mai trăit 15 ani, pentru că s-a rugat nu numai din gură, ci din adâncul inimii a suspinat. Din adâncul inimii a zis rugăciunea.

Dacă vezi că ești bolnav sau bătrân, stai liniștit acasă, ia-ți o carte, stai pe-un scaun, citește un acatist sau la Psaltire, că la Dumnezeu este primit. Și dacă și soția este bătrână și nu poate, pomenește-o și pe ea, că ai plată. Că aceia care-s cununați în biserică, ei înaintea lui Dumnezeu nu-s doi, sunt unu. Un trup și un suflet. N-ai auzit ce spune Apostolul Pavel? *Se sfințește bărbatul necredincios prin femeia credincioasă.* Și invers. De la cununie sunt un trup și un suflet.

- Părinte, dar dacă suntem în călătorie și avem canon de făcut, ce putem face?

P. C. - Mamă, dacă nu poți, când mergi pe drum zi psalmul 50. Dacă-l zici o dată ai 25 de metanii. Dacă-l zici de două ori ai 50 de metanii. Tot așa. Fă ce poți!

- Dacă nu putem zice psalmul 50.

P. C. - Dacă poți zice psalmul 50, ai 25 de metanii, iar dacă nu, zi Tatăl nostru, că-i primit. Da. Numai să zici cu toată inima.

- Am citit că noaptea e bine să faci de 33 de ori Tatăl nostru, cu metanii. Se poate face mai devreme de miezul nopții?

P. C. - Se poate, și mai de cu seară și mai dimineată, numai să-l faci.

- Părinte, cui trebuie să facem milostenie?

P. C. - A venit un sărac la patriarhul Alexandriei, Ioan cel Milostiv: „Uite, părinte, așa, am fost corăbier, s-a rupt corabia și s-a înecat atâta și am pierdut atâta...!” Îi zice ucenicului: „Du-te, fiule, și-i dă 1000 de galbeni din casieria bisericii!” Era acolo un vas unde se ținea vistieria bisericii.

Se duce mai încolo săracul și se îmbracă cu altă haină și vine iarăși: „Am fost așa și m-au prădat tâlharii și m-au bătut și am rămas sărac”. „Du-te, fiule, și-i dă 500 de galbeni!”

Se duce mai încolo și ia altă căciulă, alți bocanci, cutare și vine iar: „Uite am fost așa și așa și am avut negustorie cu unul și mi-a luat banii și s-a dus, cutare, și m-a lăsat sărac și n-am cu ce mă întoarce acasă...”. „Du-te, fiule, și-i dă!” Dar

ucenicul zice: „Părinte, bagă de seamă! Acesta-i tot acela de dimineață!” „Du-te, fiule, și-i dă!”

„Părinte, dar îi tot acela, își schimbă hainele și bocancii. Îl cunosc după ochi. Îi tot acela!” „Du-te, fiule, nu cumva să fie Hristos! Mai dă-i acum 50 de galbeni!”

Când a vrut să-i dea, i-a zis săracul ucenicului, un diacon din palat: „Ia stai, măi băiete! Spune la episcopul vostru: fiindcă m-a miluit azi de trei ori – cine pe săraci ajută, cum zice, pe Dumnezeu împrumută – și fiindcă de trei ori am fost și totdeauna ți-a spus să-mi dai și nu m-a judecat, spune-i că am să-i dau atâta avere, că n-are să mai poată împărți cât am să-i trimit eu”, și nu l-a mai văzut. Era Mântuitorul.

Și a doua zi sosește o corabie de la Roma încărcată cu grâu și cu altele și peste o mie de grivne de aur. O grivnă de aceea avea cât un Țahal de galbeni. Nu a trecut corabia aceea de la Roma, vine altă corabie, din altă parte. Și a pus Sfântul Ioan la episcopie preoți să împartă milostenie zi și noapte. Nu puteau dovedi aceia cât venea, că el dădea și s-a pus la întrecere cu Dumnezeu: „Ia să vedem, ai să mă întreci Tu pe mine, cât pot eu să-ți dau Ție!” De aceea îi spune Sfântul Ioan cel Milostiv.

Dar eu dacă va veni unul de două ori, îl ocărăsc: „Fugi de aici, că ți-am mai dat!” Vin Țigani deăștia. Și eu le spun: „Ia zi, măi, cum zic eu: «Cum nu-i răchita pom, așa nu-i Țiganul om!»” Căăștia cer mereu. Dar le dau câte ceva. Dar Varsanufie are ciudă: „Măi, dar a mai fost!” „Lasă-l, măi!”

- Părinte, dar fumează, bea, dă în cap la altul, fură...

P. C. - Stai, stai, măi Ioane, măi, mânca-te-ar Raiul să te mănânce! Cine te-a pus judecător pe tine peste ȣigani?

- Dar nu face voia lui Dumnezeu!

P. C. - N-am eu treabă! Nu, nu, nu.

- Să-l iubești pe cel de o credință cu tine mai întâi!

P. C. - Nu, nu, nu, nu... Nu de-o credință cu tine. Tot omul din lume este aproapele nostru. Ai văzut Evanghelia cu samarineanul milostiv? Cine a făcut milă cu cel căzut? Acela de o credință cu el? Un samarinean, care era păgân. Tot omul din lume, tot care poartă trup ca și noi e-aproapele nostru. N-ai voie să-l judeci. Poți să-l vezi că face orice. Dă-i, că tu nu-i dai lui, îi dai lui Hristos! Ce zice? *Întrucât ați făcut unuia din acești frați ai mei, prea mici, Mie mi-ați făcut.* Ce am eu grijă că el îi curvar sau îi bețiv, cutare?

- Dar dacă cu banii aceia cumpără țigări și băutură?

P. C. - Treaba lui. Nu l-ai pus tu. Tu i-ai dat ca să mănânce, să se îmbrace. Asta-i treaba lui mai departe ce face.

- Nu iei parte la păcatul lui?

P. C. - Nu iei parte. Ai văzut când vine Petru? Petru era cel mai iubit, că-L iubea tare pe Hristos, dar s-a lepădat de trei ori. Ioan Evanghelistul era foarte iubit. El nu s-a lepădat deloc. Era prieten și cu arhiereul. Și vine Petru, care era râvnitor groaznic pentru Hristos, și a zis: *...măcar toți de s-ar lepăda,*

eu nu mă lepăd. Avea încredere în sine. Amin zic ție, Petre, înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine, fiindcă ai încredere în tine, că tu ești strașnic. Pentru mândrie, ca să-l smerească. Și a ieșit afară și a plâns cu amar când a cântat cucoșul. Lacrimile acelea l-au restabilit în harul lui Dumnezeu, că i-a părut rău.

Dar zice: *Doamne, de câte ori voi ierta pe fratele meu într-o zi? Până la șapte ori? A răsturnat părerea lui Petru: Nu zic ție, Petre, până la șapte ori, până la șaptezeci de ori câte șapte, într-o zi. De 7000 de ori să-l ierți. Na! Vezi că mila lui Dumnezeu n-are margini. „Nu că l-am iertat o dată și iar face rău!” Ia să vezi, l-am iertat de 7000 de ori într-o zi?*

Așa că Dumnezeu miluiește fără margini, că n-ar mai ținea El lumea asta, câte răutăți sunt pe pământ. Doar din dragoste a făcut-o, din milă. Nu L-a pus nimeni. Și are atâtea popoare care nu-L cunosc. Peste un miliard de budiști, chinezi care se închină lui Buda, marele vrăjitor blestemat.

Ai India care se închină lui Brahma, China și Japonia se închină la niște draci de vrăjitori. Un popor de 140.000.000 se închină la draci și nu-i pierde. De ce nu-i pierde, măi? Și China cu peste un miliard de budiști, se închină la draci, de ce nu-i pierde?

Dar noi n-am fost păgâni? N-am fost mii de ani păgâni? Și mai mult. Atunci cu colonizarea Daciei ne-am încreștinat, iar alte popoare și mai târziu. Dumnezeu așteaptă îndelung: ...și alte oi am, care

nu-s din staulul acesta. Și pe acelea Mi se cade a le aduce.

- La cine se referă aici?

P. C. - La popoarele care n-au venit încă la credință. Dar de ce-i ține? Știi de ce-i ține? *Cei ce n-au lege, din fire fac ale legii*, zice Apostolul Pavel. Știți voi cum este în China? Dacă pleacă tatăl de acasă, lasă pe băiatul cel mai mare în locul lui, și dacă ceilalți nu l-or asculta, când vine acasă le ia viața. Atâta disciplină e-acolo. Dacă o fată a prins-o că a căzut până la căsătorie, o spânzură. Și n-au lege. *Cei ce n-au lege, din fire fac ale legii.*

Da. Aceasta pentru că Dumnezeu va judeca toată lumea după patru legi. Prima lege pe care a dat-o Dumnezeu de obște și la chinezi și la indieni și la japonezi și la turci și la noi este legea conștiinței. Legea conștiinței este glasul lui Dumnezeu în om.

Ai văzut ce-a spus Cain, când l-a omorât pe fratele lui, când l-a întrebat Dumnezeu: *Cain, unde-i fratele tău, Abel?* Dar el, în loc să zică: „Doamne, am greșit”, a zis: *Dar ce, eu am păzit pe fratele meu?* Și i-a zis Dumnezeu: „Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ”.

Parcă ce-i acum la Dumnezeu să întoarcă o împărăție de 350.000.000 înapoi? Glasul sângelui acelor sute de milioane care au murit strigă din pământ la Dumnezeu.

Când a venit Ioachim Fuiogă în '36 la noi, eram aici. Patru preoți din Rusia au scăpat săracii îmbrăcați în haine, prin Prut. Santinela noastră i-a îmbrăcat repede că era rece apa. Le-au dat haine că mureau. Au scăpat cu viață și au spus ce-i în Rusia:

– 140.000 de călugări împușcați; numai la Kiev aveau 17.000 de călugări. Cea mai mare lavră din lume, mama tuturor mănăstirilor – Pecersca. Dar câte mănăstiri au avut!

– 75.000 de preoți omorâți;

– 80 de mitropoliți omorâți, spânzurați, duși în Siberia și băgați în gheață. Îi dezbrăcau cu pieile goale și turna apă pe ei. Ce batjocură! În timpul lui Stalin.

– 30.000 de mănăstiri și biserici au dărâmat și au stricat, au făcut cluburi și grajduri.

Dar cei 500.000 din armata albă care au ținut cu țarul, și care au murit nevinovați, luptând împotriva armatei roșii, care a fost de 4.000.000! Pe toată au pierdut-o, nu au mai cruțat-o – când l-au omorât pe Țarul Nicolae.

Dar oare sângele acelor drepti nu strigă la dreptatea cea fără margini? Și sângele acela acum îi trezește pe urmașii lor. Sângele acelor sfinți, care se roagă la Prea Sfânta Treime: „Doamne, ai milă de poporul Tău, că-i popor așa de mare! S-a slăvit numele Tău”.

Știți voi ce mănăstiri au ei în Sfântul Munte, în Ierusalim? Știți voi ce milostivi sunt? Ca dânșii nici un popor din lume n-a făcut atâta milostenie cu popoarele creștine. Noi știm, că am fost pe la Ierusalim și prin Sfântul Munte.

Au venit doi arhimandriți acum de la Moscova; unul Longhin și unul Eufrosin. Au venit aici, am stat de vorbă cu ei. Ce bucurie la dânșii!

Câtă bucurie, când se trezesc ei, săracii!

Mânca-v-ar raiul!

CUPRINS

Cuvânt împotriva reîncarnării	5
Cuvânt la Judecata de Apoi	15
Sfinții Ierarhi Spiridon și Nicolae	28
Minunea Sfântului Nicolae cu covorul	44
Duminica izgonirii lui Adam din rai	50
Despre post	61
Istoricul Schitului Sihla	69
Viața Sfintei Teodora	72
Ierodiaconul Cristofor Sihastrul	81
Sfântul necunoscut de la Neamț	95
Dometie cel surd de la Neamț	98
Gherasim cel nebun pentru Hristos	103
Chemarea la viața călugărească	106
Cuvânt la ziua Părintelui Cleopa	116
În dialog cu credincioșii	124

